

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVI. št. 241 (13.774)

Trst, sreda, 24. oktobra 1990

Srbska skupščina s tem v bistvu razbila jugoslovanski trg Slovensko in hrvaško blago v Srbiji dodatno obdavčeno

*Posebna pooblastila vladi za »zaščito«
srbskega gospodarstva
Podoben bojkot se je lani slabo končal predvsem za Srbijo*

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — Srbska skupščina je včeraj odredila proti Sloveniji in Hrvaški pravo gospodarsko blokado oziroma ekonomsko protekcionistični sistem v primerjavi z drugim svetom. Predsednik srbske vlade Stanko Radmilović je v trideset strani dolgem poročilu utemeljeval srbski ukrep, češ da so bili prisiljeni zaščititi republiko, ker jo skušata Slovenija in Hrvaška potisniti v neenakopraven položaj. Kot argument je navedel, da je v Srbiji 515 slovenskih, v Sloveniji pa 144 srbskih podjetij. Hkrati bi se Srbija morala zaščititi pred škodljivimi posledicami uvoza, ki konkurira in škodi domačim proizvajalcem. Radmilović pravi, da se zavedajo obtožb, da Srbija spodbija ustavno-pravni družbeni ustroj in enotno jugoslovansko tržišče ter da razbija jugoslovansko federacijo. Vse to ni res, ker naj bi bili tudi ti ukrepi usmerjeni k utrditvi federativne Jugoslavije. Na koncu pa je dejal, da se morata Slovenija in Hrvaška pri obeh opcijah (ali za odcepitev ali konfederacijo) zavedati, da jima v takem primeru srbski trg ne bo na razpolago.

Radmilović je omenil petnajst zakonov, ki jih bodo po hitrem postopku spremenili ali na novo sprejeli. Načeloma so to pooblastilni zakoni srbski vladi, ki lahko samo sklepa in odreja. Ti zakoni predvidevajo plačevanje posebnega davka za podjetja, ki poslujejo s Slovenijo ali Hrvaško, oziroma posebnega davka za slovenska in hrvaška podjetja, ki so v Srbiji. Uvedli bodo poseben potrošniški davek za slo-

venske in hrvaške proizvode oziroma one izdelke tujega izvora, ki bi škodili srbskemu gospodarstvu in ustvarjali konkurenco.

To pomeni dosleden protekcionizem za lastno industrijo, kar pa je seveda tudi uradni konec vsega razglabljanja in govorjenja o tržnem gospodarstvu.

Odslej bo v Srbiji odločala zgolj politika, od vladnega ukrepa bo odvisno, če bodo kako podjetje in njegovi proizvodi zaščiteni pred slovensko-hrvaško in tujo konkurenco.

To je ena od oblik zaščite, po drugi strani pa bo ta z novo vrsto carine zbran denar ponovno delila vlada, torej politika, ki bo odločala, kateremu podjetju bodo dali državni prispevek in kateremu ne. Bistvo problema za vsakega gospodarstvenika je torej, da je dobro zapisan in poslušen do političnih veljakov, kakšna je cena in kakšna kvaliteta njegovih proizvodov, pa je povsem drugotnega pomena. To je klasičen real-socialistični sistem, katerega je skušal Marković po vsej državi zamenjati z gospodarskimi tržnimi zakonitostmi in ki so že začele delovati v Sloveniji in Hrvaški, imele pa so določene posledice tudi v drugih delih države, tudi v Srbiji.

Naposled ti ukrepi predvidevajo, da lahko srbska država nadzoruje cene in predpiše višje, kot jih je načrtovala zveza držav. Srbija se lahko samo zadolžuje v tujini, pri čemer pa je seveda veliko vprašanje, kdo ji je pripravljen (Srbiji) posoditi denar. Mednarodni skladi odločno vztrajajo pri zvezni vladi in Markoviću, zasebni kapital pa se izogiba

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Izjave predsednika Cossiga na poti v VB

Združevanje levice je neizbežen proces v demokratični družbi

LONDON — Predsednik države Cossiga je včeraj odpotoval na uradni obisk v Veliko Britanijo, kjer se bo mudil teden dni. Na londonski železniški postaji Victoria, kamor se je pripeljal s kraljevim vlakom, ga je pričakala kraljica Elizabeta z nekaterimi člani kraljevske družine. Obred sprejema uglednega gosta je potekal v tradicionalnem britanskem razkošju, enako vzdušje pa se je nadaljevalo tudi v palači Buckingham ob zdravici in izmenjavi daril.

Cossigovo potovanje na Otok pa je, še preden je predsednik dejansko stopil na britanska tla, ustvarilo novo podlago, na kateri se bodo že v prihodnjih urah razmnožile polemike. Italijanski predsednik je namreč odgovarjal na vprašanja številnih novinarjev, ki so ga poleg zunanjega ministra De Michelisa in podtajnika Vitaloneja spremljali v London. Njegovi odgovori so preglasili celo neokusne komentarje o kičastih toaletah predstavnic kraljevske dinastije. Pa tudi vest, da je Scotland Yard kratko malo izgubil tajne dokumente o ceremonijah na dvoru (nekdo jih je pozabil v neki italijanski restavraciji), je postala manj pomembna od tega, kaj meni Cossiga o KPI in italijanskih političnih ligah.

Predsednik, ki je z novinarji razpredal o najbolj »vročih«
domaćih temah, je med drugim dejal, da z velikom spoštovanjem gleda na spremembe znotraj italijanske komunistične partije. »Prepričan sem, da ima KPI vse možnosti, da postane velika, demokratična, socialistična sila levice, hkrati pa je to tudi priložnost, da odločilno prispeva h gradnji moderne in pravičnejše Italije,«
je dejal Cossiga. Tudi potem, ko je pojasnil svoja stališča o nekaterih aktualnih vprašanjih mednarodne politike, se je spet navezal na dogajanje doma. Dejal je namreč, da se je v Nemčiji zrušil zid, ki je ločeval dve državi, v Italiji pa se ruši neviden zid, ki bo omogočil rast enotne levice. S tem je predsednik odgovoril na vprašanje, ali je v Italiji res konec demokratskega monopola. »Združevanje levice je neizbežen pojav, ki ga uravnava skriti mehanizem demokracije. Naš demokratični sistem je naletel na oviro v najbolj težavnem trenutku, ko se je uveljavljala alternativa,«
je menil Cossiga, ki je izkazal, da kar nesluteno naklonjenost komunistom, zlasti italijanskim. Novinarjem je namreč razložil, da je komunizem globoko zakoreninjen v italijanski družbi in da so bili demokristjani vselej zelo blizu komunističnemu življu. Vprašanje je, kako bodo »doma«
tolmačili te odgovore. Podtajnik Vitalone je že opozoril, da bi bilo »grozljivo in nerealno misliti, da se Cossiga odpira komunistom ali kateri koli obliki politične alternative«.

Včeraj sta Kuvajt in Irak zapustili tudi skupini ameriških in angleških talcev Iraški parlament podprl Sadamov predlog in dovolil odhod vsem francoskim talcem

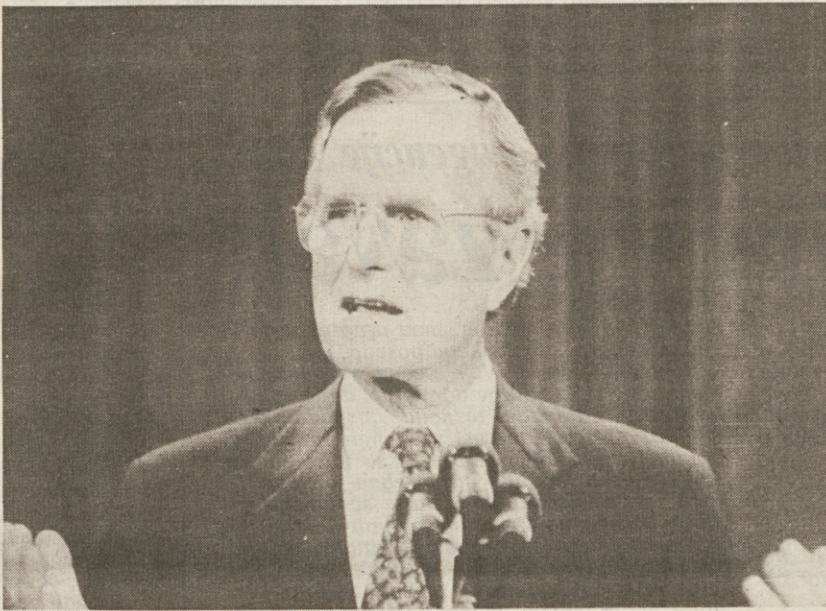
BAGDAD — Potezo iraškega narodnega sveta (parlamenta), da izpusti vse francoske talce ter dve skupini ameriških in angleških državljanov, v mednarodnih diplomatskih krogih ocenjujejo kot željo Sadama Huseina, da na ta način razbije enotnost svetovnega javnega mnenja, ki je zavzelo dokaj odločno stališče do zasedbe Kuvajta in zahtevalo takojšnjo uresničitev resolucije OZN.

Iraški parlament je včeraj razpravljal o pismu, ki mu ga je poslal sam Sadam Husein in v katerem predlaga takojšnjo izpustitev vseh francoskih talcev kot znak prijateljstva do tistih držav, ki niso do Iraka pokazale prevlekega sovraštva. Huseinovo ponudbo je iraški parlament skoraj enoglasno sprejel in od včeraj lahko francoski talci zapustijo Irak in Kuvajt. Še več, iraška vlada je sklenila, da državo lahko zapusti tudi skupina 14 ameriških talcev, ki so že včeraj z letalom odpotovali v ZDA. Z britanskim bivšim zunanjim ministrom Edwardom Heat-

hom pa je včeraj odpotovala na Otok tudi skupina angleških talcev.

Odločitev iraškega parlamenta pa ni zamajala odločnosti francoske vlade, ki vztraja pri zahtevi, naj se Sadam Husein umakne iz zasedenega Kuvajta. To je včeraj ponovno podčrtal francoski zunanji minister, ki se je skliceval na resolucije Varnostnega sveta OZN.

Iz Moskve pa je glasnik zunanjega ministerstva Juri Gremitski povedal, da se bo v domovino v kratkem vrnila večja skupina sovjetskih delavcev. Teh je trenutno v Iraku kar 4.300. Po vesteh, ki jih je posredovala agencija Tanjug, se je tudi Jugoslavija odločila, da »začasno«
zapre svojo ambasado v Kuvajtu. Skep je jugoslovanska vlada sprejela zaradi izredno težkih pogojev, v katerih so se znašli njeni diplomati. Ameriški predsednik Bush (na sliki) pa bo ta teden sklenil, če bo povečal vojaško prisotnost v Savdski Arabiji, kjer v operaciji »puščavski ščit«
sodeluje že več kot 210 tisoč mož.

Oktober inflacija v Italiji ponovno višja Na rast cen le delni vpliv krize v Zalivu

RIM — Zalivska kriza je svoj vpliv razširila tudi na drobnoprodajne cene, ki so se po prvih podatkih ISTAT za sedem vzorčnih mest oktobra dvignile v poprečju za 1 odstotek, letna inflacijska stopnja pa se je s septembrskih 6,3 odstotka dvignila na 6,4 odstotka. Čeprav je rast cen občutna, pa je treba povedati, da je oktober že tradicionalno »vroč«
mesec in da grožnja spopada v Zalivu kljub vsemu vsaj za zdaj še ni imela tako hudih posledic, kot so jih mnogi napovedovali. Oktobra so se cene dvignile na vseh področjih. Tako so bila zaradi poviška najemnin višji stroški za stanovanja, jesenska in zimska konfekcija je cene oblačil potisnila navzgor, dražja so bila živila in storitve.

Pri vsem tem pa je treba povedati, da ima oktober negativni rekord Trst, ki se je povzpел na čelo lestvice najdražjih italijanskih mest. V primerjavi s septembrom so se v Trstu namreč cene v poprečju dvignile za 1,2 odstotka, letna stopnja inflacije pa je dosegla 6,9 odstotka. Če pogledamo ostala vzorčna mesta (manjkajo podatki za Genovo), lahko ugotovimo, da se je življenje v

Turinu in Benetkah oktobra podražilo za 1 odstotek, v Neaplju in Palermu za 1,1, le Milan in Bologna sta z 0,9 odstotka ostala pod mejo enega odstotka. Letna stopnja inflacije pa gre od 6 odstotkov v Palermu in Bologni, preko 6,4 v Neaplju, 6,5 odstotka v Benetkah do 6,7 odstotka, kolikor je letna inflacijska stopnja znašala v Milanu in Turinu.

Največje podražitve so skoraj povsod zabeležili pri gorivih in pri električni energiji. Številke pri tem govorijo kar same, saj je najnižja rast zabeležena v Benetkah s 3,5 odstotka, najbolj pa so se ti proizvodi podražili v Turinu in Milanu, ki je tudi na vrhu letne lestvice z 20,4 odstotka pred Turinom, kjer so se petrolejski proizvodi in električna energija v poprečju podražili le za 0,3 odstotka manj. Ostali sektorji so zabeležili precej manjše podražitve, kjer velja še enkrat omeniti Trst, ki je prvo mesto z najvišjo mesečno podražitvijo odnesel tudi na področju oblačil, ki so se v primerjavi s septembrom v glavnem mestu Furlanije-Juljske krajine podražila kar za 4,3 odstotke.

Prvi odmevi
na predloge
deželnega odbora
o zakonu za Kras:
stališča KZ,
SDGZ in KGS

NA 5. STRANI

Kljub strogim policijskim varnostnim ukrepom včeraj dvanajst ranjenih in trije mrtvi V Izraelu se je začela prava rasna vojna Vsak tabor skuša maščevati svoje mrtve

JERUZALEM — Politični in teritorialni konflikti, ki so imeli svoje korenine tudi v verski nestrpnosti, so se v Izraelu in na zasedenih ozemljih sprevrgli v zadnjih dneh v pravo rasno sovraštvo. Tudi včeraj je bil obračun spopadov dramatičen, še posebej če upoštevamo, da je izraelska policija uvedla, zlasti na zasedenih ozemljih, zelo stroge varnostne ukrepe. Tako Palestincem kot Izraelcem pa je tudi včeraj uspelo prodreti varnostno mrežo, tako da včerajšnji pravi bojni obračun šteje dvanajst ranjenih (od katerih so štirje Židje) in tri mrtve (vsi so bili Palestinci). Dva so ubili sami Arabci, češ da sta sodelovala z izraelsko policijo, enega pa je linčala židovska množica, potem ko se je razvedelo, da je možki zabodel dve vojakinji.

Včerajšnja spirala nasilja se je začela prav na cesti med Nazaretom in Haifo, kjer sta vojakinji čakali na avtobus. Palestince, ki ga je množica Židov nato pretepla do smrti (umrl je na operacijski mizi), je izstopil iz

avta in zabodel čakajoči ženski, od katerih se ena še bori s smrtjo.

Do podobnega napada je prišlo tudi v Aškelonu, kjer je neki Palestinec s kladivom, težkim 5 kilogramov, hudo ranil Žida, ki sta še v komi. Seznam ranjenih se nadaljuje z desetimi Palestinci, ki so jih ranili izraelski vojaki.

Medtem ko se varnostni svet OZN še ni sporazumel o resoluciji proti Izraelu (ZDA in njeni zahodni zavezniki nasprotujejo preostri resoluciji, češ da bi na ta način razbili protiiraško fronto), pa reagira izraelska javnost na zelo različne načine. Najbolj konservativni krogi, z obrambnim ministrom Arensom na čelu, zahtevajo deportacijo vseh Palestincev, medtem ko neposlušani laburisti še vnaprej zagovarjajo dialog in spoštovanje vsakega posameznega človeškega življenja.

Podobna so tudi stališča v palestinskih krogih. Zmerni si želijo dialoga, sicer bodo triletna pogajanja zaman, medtem ko so fundamentalisti organizacije Hamas delili v teh dneh letake, v katerih pravijo, da je treba pobiti vse Žide.

Ena od dveh vojakinji, ki ju je zabodel Palestinec, med prihodom v bolnišnico (AP)

Založnike skrbijo podražitve poštnih tarif

RIM — Zveza založnikov časopisov FIEG je zaskrbljena zaradi napovedi o novih drastičnih podražitvah poštnih storitev, ki jih napoveduje minister Mammi.

Nove poštne tarife, ki bodo začele veljati že 1. januarja 1991, bodo enkrat večje od sedanjih. Naslednja podražitev pa je predvidena julija 1991, kar bo povzročilo štirikrat dražje poštne tarife. FIEG je zaskrbljen, predvsem ker bodo podražitve usodne za nekatere tednike in periodični tisk, ki ga naročniki dobivajo le po pošti. Možno je tudi, da bodo nekateri založniki primorani zvišati naročnino zlasti za tednike in specializirani tisk. Najhuje pa je, menijo založniki, da se kljub podražitvam poštne storitve ne izboljšajo in se zato številni naročniki odpovedujejo poštni naročnini. FIEG zato poziva pristojna telesa, naj posežejo pri ministru in preprečijo napovedane podražitve.

Začetek posvetovanj za pripravo razprave o novi slovenski ustavi

LJUBLJANA — Namesto republiške ustavne komisije, ki se že skoraj dva tedna ni sestala kljub sklepu parlamenta, naj pripravi program javne razprave o osnutku nove slovenske ustave, so se o organiziranju javne razprave včeraj pogovarjali vodje poslanskih klubov in predsedniki zborov. Javna razprava naj bi potekala do konca novembra, po potrebi bo lahko krajša ali celo podaljšana, potekala pa naj bi preko občinskih skupščin. Vsi slovenski župani naj bi se prihodnji teden sestali v slovenski skupščini in dobili navodila za javno razpravo, pri kateri bodo sodelovali občinski poslanci in člani ustavne komisije.

Skupščina je pisno pozvala znanstvene in strokovne delavce ustreznih institucij, naj se vključijo v javno razpravo, prav tako so vabljeni društva (pisateljev, pravnikov, ekonomistov), Institut za raziskavo javnega mnenja pa bo poskušal dobiti čim bolj decidirane odgovore o najbolj perečih vprašanjih, na primer o pripombah na premabulo k ustavi, na abortus, enodomnost ali dvodomnost parlamenta in podobno.

Udeleženci sestanka so se zavzeli za čim krajšo ustavo, za nikakršno omejevanje javne razprave državljanov, poudarili pa so tudi izjemno odgovornost nosilcev razprave in sredstev javnega obveščanja, da bodo svoje poglede lahko predstavile obe strani na politični sceni.

Sklenili so, da bodo v pomoč pri delu inštituta za raziskavo javnega mnenja ustanovili tri ali petčlanski programski svet, ustavna komisija pa naj čim prej pripravi načrt javne razprave.

Med najpomembnejšimi točkami četrtkovskega zasedanja vseh treh zborov slovenske skupščine bo gotovo oče-

na stanja o gospodarstvu Slovenije - z informacijo dr. Jožeta Mencingerja, podpredsednika vlade, sta se zbor združenega dela in zbor občin že seznanila in o njem razpravljala - ter predlog ukrepov za ureditev razmer na posameznih področjih. Kot je pojasnil predstavnik republiškega izvršnega sveta, bo poročilo vlade zelo kratko in bo vsebovalo opis dosedanjih ukrepov, razlago predloga zakona o izdaji obveznic za pospeševanje izvoza v letu 1990 ter predloge ukrepov do konca leta. V razpravi je bilo slišati precej kritik na račun slovenske vlade, ker dlje od programskih smernic še ni prišla.

O predlogu za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o RTV Slovenije je bilo slišati precej besed, ki bi se jih dalo strniti v misli Frančka Rudolfa, predsednika komisije za informiranje, da je razprava čisto zavlačevanje, kajti treba je omogočiti takojšnje spremembe. Status quo gre v prid opoziciji, zagotoviti pa je treba, da bo imel Demos oblast nad RTV Slovenije. O zakonu bodo v četrtek odločali poslanci. Na dnevnem redu je ostal predlog zakona o zasebnem delu, zaradi množice dopolnil pa se zna zgoditi, da poslanci o predlogu še ne bodo glasovali. Dnevni red bo razširjen še z osnutkom zakona o garanciji federacije za obveznosti razvoja sklada EFTA za Jugoslavijo.

Vodje klubov so se dogovorili, da bodo pobudo socialistične stranke Slovenije za razpis plebiscita za samostojno državo Slovenijo in pobudo liberalne stranke Slovenije za sprejem deklaracije o samostojnosti slovenske države uvrstili na dnevni red seje zborov 20. in 21. novembra, še prej pa ju bodo temeljito pretehtali na skupnem sestanku in v pristojnih telesih. (dd)

Konferenca KPI stekla po že ustaljenih tirih

RIM — Programska konferenca KPI se je sinoči zaključila s posegom tajnika Occhetta. Razprava, ki naj bi podala okvirni obris programske strukture Demokratične stranke levice, je bila živahna a umirjena, različne duše KPI pa so pokazale, da še vedno premorejo bogat izbor pobud, kulturnih in organizacijskih idej.

Po konferenci se bo delo nadaljevalo v Ulici Botteghe oscure, kjer bodo posamezne delovne sekcije izdelale »ogrodje« bližnjega kongresa. Zunanja politika, institucije, gospodarstvo, družbeno vprašanje in stranke pa so bili argumenti, ki so vladali na programski konferenci, vendar je vselej prevladalo vprašanje o novi obliki in vsebini stranke. Pietro Fassino, ki je odgovoren za organizacijo, meni, da komunizem kot ideal enakosti pripada že preteklosti, kot dejanska politična preizkušnja pa je propadel. Vzroki krize tradicionalne komunistične organizacije pa tičijo tudi drugje; v spremembah, ki jih doživlja družba in katerim se je težko prilagajati in sproti graditi ustrezno in homogeno politično strukturo. Fassino je zato prepričan, da se mora komunizem bolj odpirati navzven,

pokazati mora večjo prožnost in kulturni pluralizem, dokončno pa mora odmisli demokratični centralizem.

Med analizami programske konference pa je bil tudi pregled članstva, ki se je v zadnjih desetih letih krepko skrčilo, vzporedno s tem pa se je zvišala srednja starost vpisanih. Temu je treba pripisati občuten padec »volilne sile«. Proti vsem tem negativnim dejavnikom je treba nujno najti rešitev, so ugotavljali na konferenci.

Razprava se torej ni nikoli preveč razgrela, vsaj ne tako, kot so napovedovali, potem ko je Occhetto predstavil novo ime in simbol »stvari«. Ingrao od fronte za »NE« je potrdil svoja stališča, Cossutta se je strinjal s potrebo po enotnosti, vendar »po enotnosti v KPI« in ne v Demokratični stranki levice. Za enotnost je bil tudi meliorist Pellicani, vendar »nikakor ne za vsako ceno«. Vse po starem torej, z izjemo vesti, ki je začela krožiti včeraj, in sicer da bo skupina voditeljev, ki so blizu Occhetti, zahtevala »diferenciacijo od melioristične struje«, ki se menda ne strinja z nekaterimi tezami v Occhettovem dokumentu. G. R.

Politični komentar novinarja sovjetske agencije Tass Jugoslavija v težavah

MOSKVA — »Sovjetska javnost z vznemirjenostjo sledi delovanju določenih krogov v Jugoslaviji, ki si prizadevajo za destabilizacijo ustavne ureditve in postavljajo avtonomistične težnje v ospredje, ne da bi pri tem ocenjevali stvarnost sedanjega položaja«. Tako o sedanjem stanju v Jugoslaviji piše sovjetski novinar Jurij Kornilov za agencijo Tass.

Kar se danes dogaja v Jugoslaviji, ugotavlja Kornilov, sovjetski ljudje ne morejo sprejeti ravnodušno, saj obstaja resna nevarnost, da separatistične težnje pripeljejo državo na rob propada.

Komentator sovjetske agencije nadalje ugotavlja, da vesti o krepitvi centrifugalnih sil prihajajo v glavnem iz dveh severnih republik, Slovenije in Hrvaške, ki sta s temi nacionalističnimi težnjami »okužili« tudi Črno Goro, Ma-

kedonijo in Kosovo, kjer, med drugim, obstaja velika nevarnost vojaškega posega.

V nadaljevanju svoje ocene sovjetski komentator Jurij Kornilov ugotavlja, da je za premostitev sedanjega težkega gospodarskega stanja potrebna enotnost vseh narodov in narodnosti Jugoslavije. Potrebna so torej enotna stališča vseh republik in potrebna je sloga. Le tako naj bi Jugoslavija izšla iz sedanjega zaskrbljujočega položaja, ki vznemirja svetovno javnost. Ob tem ko sovjetski novinar ugotavlja, da je notranja ureditev SFRJ sicer vprašanje jugoslovanov, dodaja, da bo zelo težko premagati separatistične, nacionalistične in ekstremistične težnje, ki so se nevarno zasedale v jugoslovanski stvarnosti. Možnosti za uresničitev demokratične in gospodarsko uspešne države so torej vse prej kot stvarne, zaključuje svoj komentar Jurij Kornilov.

Srečanje Vranitzkega z Drnovškom

LJUBLJANA — Sinoči sta se v Avstriji srečala na neformalnem razgovoru avstrijski zvezni kancler dr. Franz Vranitzky in član predsedstva SFR Jugoslavije dr. Janez Drnovšek.

Gre za nadaljevanje prakse občasnih prijateljskih srečanj, za katere sta se državnika dogovorila ob priliki uradnega obiska dr. F. Vranitzkega v Jugoslaviji spomladi letos. Sogovornika sta izmenjala poglede na aktualno politično situacijo v Jugoslaviji, v Avstriji in svetu, vest o srečanju pa je posredovalo predsedstvo republike Slovenije.

Prvi strokovni obračuni ob današnji obletnici kazenskega postopnika

RIM — Ministrstvo za pravosodje je ob današnji prvi obletnici novega kazenskega postopnika izdalo majhno poročilo, v katerem ugotavlja, da novega postopnika še danes ni mogoče izvajati na najbolj učinkovit način, zlasti zaradi pomanjkanja osebja (manjka namreč kar 1.207 sodnikov) in upravnega osebja. Kljub temu, pravi minister Vassalli, pa je bilo v zadnjem letu storjeno veliko več kot v vsem povojnem obdobju in da je bilo že od vsega začetka jasno, da bo treba počakati vsaj deset let, da bo novi postopnik resnično spremenil italijansko pravico. Ministrstvo vsekakor ugotavlja, da je za krčenje sodnih postopkov treba odpraviti številna manjša kazniva dejanja, katerim naj bi posledje sodili le civilno. Sodniki Demokratičnega sodstva MD, ki so prav tako izrazili pozitivne ocene o postopniku, pa predlagajo poleg tega »ustanovitev« mirovnega sodnika, boljše razporeditev sodnikov po državi ter reorganizacijo in okrepitev vseh sredstev, tako osebja kot večja denarna sredstva, pri katerih je država za sodstvo precej skopuška.

● Srbski davek na blago iz Slovenije

NADALJEVANJE S 1. STRANI
celo severnima republikama, v Srbijo seveda pod sedanjimi pogoji noče.

Končno so sklenili, da bodo zmanjšali prispevke v zvezni proračun, saj sta nekaj podobnega že naredili Slovenija in Hrvaška.

Po petkovem propadu srbske politike v zvezni skupščini so se mnogi komentatorji spraševali, kakšen bo odgovor Miloševićevega štaba. Sedaj je odgovor tu in pomeni dokončno razbitje enotnega jugoslovanskega trga, gospodarskega sistema, preusmeritev v stari realistični sistem in tudi na tak način svojevrsten uvod v srbsko volilno kampanjo.

Včeraj se je po Beogradu govorilo, da je prvi rezultat že viden in da so se hkrati odprla vrata v srbsko skupščino in narasle cene skoraj vseh potrošnih

izdelkov. Inflacija je tu, čutiti jo je po vsej Jugoslaviji. Sprožili so jo politični zaplet, streljanje v Kninu, pobijanje na Kosovu, šestnajst specialcev v Ljubljani itd. V vseh primerih je politično ozadje vedno enako. Sedaj pa jo bo zaostрил srbski bojkot, vojna gospodarska napoved obema severnima republikama. Tudi izid je delno znan, saj je bil preizkušen lansko jesen in zimo, ko je srbska politika s politično prisilo napovedala bojkot slovenskemu gospodarstvu. Takrat se je za Srbijo slabo končalo. Uprle so se gospodinjice, ki so v beograjskih trgovinah zaman iskale tako nujno potrebno blago, kot so detergenti, milo, kozmetični proizvodi in higienski vložki.

Ni dvoma, da se bo nekaj podobnega zdaj ponovilo, saj srbske tovarne še vedno niso sposobne izdelati kvalitet-

no blago, kakršnega zahtevajo kupci. Problem je seveda predvsem ekonomski, v ekonomskem sistemu.

Toda Miloševićeva skupina očitno računa, da ji bo v prihodnjih dveh mesecih uspelo poiskati nove krivce za nastale gospodarske težave in za njihovo izredno zaostrovanje. Potem bodo volitve v takem patriotično razgretem ozračju, ob nespoštovanju temeljnih demokratičnih pravil o pluralističnem nadzoru volitev, pluralizmu tiska. Slovenijo in Hrvaško bodo izrinnili iz države ali s silo pokorili in tu je »Srboslavlja«, resnični zadnji preostanek boljševiškega sistema v osrčju Evrope. Ti nacionalistično-boljševiški računi so se doslej znotraj Srbije še kar izšli. Se bodo tudi do 9. decembra, ko bi naposled morale biti demokratične volitve v Srbiji?

V Trapaniju aretirali morilce sodnika Alberta Giacomellija

TRAPANI — Sicilsko sodstvo je po dveh letih končno izsledilo morilce 72-letnega upokojenega sodnika Alberta Giacomellija, ki je izgubil življenje v zasedi 14. septembra 1988. Sodstvo je v teh dneh izdalo namreč zaporni nalog za pet oseb: 34-letnega delavca Alberta Leoneja, 36-letnega prodajalca Pietra Sute-ro, 30-letnega mornarja Francesca Liparja, 28-letnega Salvatoreja Giuffrèja (ki je bil že v zaporu zaradi nedovoljene posesti orožja) in 18-letnega barmana Francesca Paceja, ki je bil za časa umora še mladoleten. Vseh pet so tudi aretirali.

Morilce naj bi odkril prav po pričevanjih mladega Francesca Paceja, ki se je aprila lani prostovoljno predal policiji in priznal, da je sodeloval pri umoru. K temu dejanju naj bi ga prisilila trapanska mafija, ki naj bi na ta način želela dokazati policiji, da s sodnikovim umorom ni imela nič skupnega. Sodnika naj bi pet zlikovcev umorilo namreč predvsem zato, ker jih je Giacomelli že nekajkrat spravil za zapahe zaradi manjših kaznivih dejanj (Giacomelli je bil poleg tega predsednik sekcije trapanskega sodišča za posebne preventivne sankcije). Morilci pa naj bi si z umorom želeli pridobiti »ugled« pri krajevni mafiji in storiti na ta način tisti »kvalitetni preskok«, ki jim je bil — kot navadnim prekupevalcem — nedosegljiv. Pacejeve trditve naj bi sodniki v zadnjem letu preverili tudi s telefonskim prisluškovanjem in na ta način dognali, da se fant ne laže.

Posvet o vlogi narodnostnih in jezikovnih manjšin v evropskih integracijskih procesih v Osijeku

Pravice manjšin niso darilo večine in ravno tako ne kakšen privilegij

OSIJEK — Kako poteka sodelovanje med manjšinskimi narodnostnimi skupnostmi v procesu demokratizacije in evropskega združevanja? Po srečanju, ki je na to temo potekalo od petka do nedelje v Osijeku, sodeč, bi lahko rekli, da so vezi, ki so se v vseh teh letih stale med manjšinami v srednjeevropskem prostoru, še vedno zelo krhke in da se te bolj ali manj ogrožene narodnostne skupnosti ne podajajo novi Evropi naproti v najboljših pogojih. Kljub temu pa je skušala skupnost teh skupnosti še enkrat dvigniti glas, da bi jo slišali na Vzhodu, kjer so se stvari v zadnjem letu temeljito spremenile in je nezadovoljivo reševanje narodnostnih problemov po načelih kolektivne zaščite zamenjala nova stvarnost, pa tudi na Zahodu, ki prav tako ni znal ali ni hotel pravično urediti vseh manjšinskih problemov, kot dokazuje že sam primer naše slovenske narodnostne skupnosti v "demokratski" Italiji. Koliko bo ta glas slišen in uslišan, je drugo vprašanje. Veliko bo seveda odvisno od tega, kako mu bo znala rojevajoča se združena Evropa prisluhni.

Prav tem integracijskim procesom v Evropi in vlogi, ki naj bi jo v tem procesu odigravale narodnostne in jezikovne manjšine, je bilo posvečeno letošnje srečanje v Osijeku, nad katerim je prevzel pokroviteljstvo Sabor Republike Hrvatske, priredbo pa Zveza manjšin, ki živijo v hrvatskih mejah, to so Madžari, Čehi, Slovaki, Italijani, Rusini, Ukrajinci, Romi in Sinti. Udeležba letos ni bila najboljša, čeprav je bilo zastopanih vseh šest držav, v katerih živijo manjšine srednjeevropskih sosednjih dežel, in sicer Italija, Jugoslavija, Avstrija, Švica, Madžarska in češkoslovaška. Prisotno je bilo tudi zastopstvo Slovencev iz Italije, toda letos samo iz vrst Slovenske kulturno-gospodarske zveze. Tudi v pred-

stavnstvu koroških Slovencev ni bilo letos Narodnega sveta. So te odsotnosti zgolj naključne?

Novi vladi Hrvatske in Slovenije sta posvetili srečanju, ki ga je kot vsa ta leta vodil neutrudni dr. Franc Zwitter, veliko pozornost. Udeležil se ga je in ga seveda otvoril sam podpredsednik Sabora Republike Hrvatske Vladimir Šeka. S slovenske strani pa je srečanje počastil minister za Slovence po svetu Janez Dular, ki je poudaril, da predstavlja problematika narodnih manjšin nekakšno znamenje časov in da je najzgovornejši preizkusni kamen resnosti demokratizacijskih procesov. Bistveno je, je med drugim dejal, da ne bo nobena država zmanjševala ravni manjšinske zaščite.

Za SKGZ je spregovoril Pavel Slamič, ki je bil tudi član komisije za izdelavo zaključnega dokumenta. Slamič je odločno zagovarjal tezo, da uveljavljanje demokracije - dejanske in ne samo formalne - ne more mimo priznanja in zaščite narodnostno manjšinskih pravic. Analiziral je dosedanje izkušnje v državah realnega socializma, ki pa se po svojem učinku na področju manjšinske zaščite dejansko ne razlikujejo od izkušenj na razvitem in demokratičnem Zapadu. Predstavnik SKGZ je ob tem opisal primer naše narodnostne skupnosti, ki še vedno nima ustreznih pravnih jamstev za svoj obstoj in razvoj. Nasprotno je italijanska vlada predlagala takšno zakonsko reševanje, ki bi našo skupnost potisnilo še bolj na rob dogajanja. Kakšne so nadaljnje možnosti za reševanje manjšinske problematike? Tudi Slamič vidi v bodoči Evropi - mozaiku jezikov, kultur in drugačnosti - dobre priložnosti: priznanje manjšinske zaščite bo po njegovem lahko imelo pomembno povezovalno vlogo in bo lahko dejavnik rasti in krepitve evropske ideje, vir omike, svobode in demokracije.

O evropskih perspektivah so z velikimi upanji, pa tudi z ustreznostjo govorili tudi drugi predstavniki prisotnih manjšin, od najbolj številno zastopanih gradiščanskih Hrvatov in Madžarov na Hrvatskem do Nemcev na Madžarskem, Hrvatov na Češkoslovaškem, Rusinov in Ukrajincev na Hrvatskem, Italijanov v Jugoslaviji in Retoromanov v Švici. Nekakšen skupni imenovalec vseh je zaskrbljenost nad procesi asimilacije. Posebej velja omeniti porabske Slovence, ki jih je komaj še 5.000, a gledajo na bodočnost z novimi upanji, kar dokazuje dejstvo, da bodo prav v soboto, 27. oktobra, slovesno ustanovili Slovensko zvezo na Madžarskem.

Med najbolj glasnimi in bojevitimi na osiješki konferenci manjšincev so bili tokrat Romi in Sinti. Njihova organiziranost je še v povojih, izkazuje pa trdno voljo, da se uveljavi. Madžarski Romi so ob tej priložnosti glasno zahtevali, da jih v prvi vrsti sprejme v svojo sredo že sama skupnost manjšinskih narodnosti sosednjih dežel. Ne nazadnje velja omeniti Furlane. Njihov predstavnik Gianni Nazzi se je potožil nad Italijo, ki jih noče priznati, "in zato apeliral na solidarnost skupnosti manjšin."

Iz vseh posegov je nekako dihalo ugotovitev, da pravice manjšin niso darilo večine in tudi niso privilegij, Evropa regij pa je za vse obljubljen dežel. V tem duhu je konferenca sprejela zaključni dokument sodobnega standarda pravic, ki ga bo seveda poslala vsem državnikom in mednarodnim organizacijam z jasnimi zahtevami po pravicah. Udeleženci konference so si nato dali znamenek za prihodnje srečanje. To bo oktobra 1991 na Dunaju, posvečeno pa bo problematiki tradicije in napredka v industrijski družbi.

DK

Pri Tablji ustavljenih 300 tovornjakov

Na meji z Avstrijci je naravnost kritično

TRBIŽ — Na italijansko-avstrijskem obmejnem prehodu Trbiž-Kokovo je položaj še zmeraj čezvse kritičen, pa čeprav se je dolga kolona tovornjakov, ki so se nakopili tod v prejšnjih dneh, močno zredčila.

Prometna policija še naprej preusmerja kamione proti Tablji, torej na avtocesto A23 - Alpe-Adria, da ne bi nastala gneča pri Kokovem. Pri Tablji je bilo ustavljenih včeraj več kot 300 tovornjakov, kajti v petek je odrinilo proti Avstriji edino nekaj desetnih šoferjev, saj jim je dal minister Carlo Bernini na razpolago za to picle tri ure časa.

Stanje se je včeraj še dodatno poslabšalo zaradi vnovičnega protesta carinikov, ki spet ne opravljajo nadur.

Tovornjakarji, ki spričo italijansko-avstrijskega spora ne morejo nikamor, so v hudih težavah, saj je

marsikomu zmanjkalo denarja: kako naj dajo kaj pod zob in v kaj naj se preoblečejo? Na problem, ki utegne postati še bolj žgoč tudi zaradi zadržanja carinskega osebja, so opozorili včeraj v deželni skupščini svetovalci Giorgio Cavallo (Zeleni mavrice) in Federico Rossi ter Andrea Wehrensennig (Zelena lista). Na stotine tovornih voznikov iz vse Evrope je že več kot teden dni prepuščenih samim sebi zaradi nečesa, česar niso krivi — piše v interpelaciji treh svetovalcev — a edini znak solidarnosti je prišel iz vrst avstrijskega Rdečega križa, ki streže prizadetim vsak dan s toplo hrano. Na italijanski strani pa molk, dodajajo svetovalci in vprašujejo, ali je kdo iz krogov državnih oblasti, civilne zaščite, krajevnih zdravstvenih enot, občinskih uprav ali katere koli javne ali poljavne ustanove morda kaj ukrenil za pomoč.

Nova deželna sredstva trgovini in kmetijstvu

TRST — Deželni odbor je po predlogu podpredsednika oziroma odbornika za turizem in trgovino Gioacchina Francescutta sklenil nakazati eno milijardo in 800 milijonov lir trgovskim in gostinskim podjetjem za racionalizacijo njihovih obratov. Sredstev bo deležnih vsega skupaj enainštirideset tvevk, ki so zaprosile za prispevek že v oktobru in novembru lanskega leta, vendar pri letošnji majske porazdelitvi denarja niso prišla v poštev, ker je sredstev medtem preprosto zmanjkalo. Naložbe, za katere je namenjen denar, morajo zadevati nakup, preustroj ali posodobitev trgovine oziroma gostišča, modernizacijo opreme, ureditev zalog in razna inštalacijska opravila. Veljavnost prispevka (ki ga predvideva deželni zakon št. 25 iz leta 1982) je desetletna, višina prispevka pa ne sme prekositi 7 odstotkov vrednosti investicije (9 odstotkov v hribovitih ali goratih predelih dežele).

Nadaljnjih 147 milijonov lir je deželna vlada na predlog odbornika za kmetijstvo Ivana Benvenuti namenila sedemnajstim kmečkim gospodarstvom v videmski in pordenonski pokrajini, to pa zato, da bi se z nakupom mrež in raznovrstne druge ustrezne opreme ter materialov kar najučinkoviteje obvarovala pred točo. Prispevek je v skladu z deželnim zakonom št. 33 iz leta 1965, ki je bil izpopolnjen z zakonom št. 22 iz leta 1970 in ki predvideva finančno pomoč kmetovalcem pri aktivni zaščiti zasajenih kultur pred točo.

Razdelili bodo priznanja Zadružne zveze Slovenije

Med izbranimi bosta tudi Anton Bole in Milan Gravner

SEŽANA — Zadružna zveza Slovenije pripravlja tudi letos slovesno podeljevanje zadružnih priznanj, ki bo tokrat povezano s predstavitvijo knjige "Suhe mesnine - narodne posebnosti", ki jo je napisal dr. Stanislav Renčelj, izšla pa je v založbi ZKP Kmečki glas. Slovesnost bo v petek, 26. oktobra, v hotelu Maestro v Lipici. Začela se bo ob 11. uri s slavnostnim nagovorom predsednika Zadružne zveze Slovenije inž. agr. Lea Freliha, nakar bo sledilo podeljevanje priznanj zaslužnim kmetovalcem in zadružnim delavcem ter predstavitev osnutka novega slovenskega zakona o zdrugetah. Zakon bo predstavil mag. Franci Avsec.

Predvidoma ob 12. uri bosta prof. dr. Franc Bučar in dr. Janez Bogataj predstavila Renčeljevo knjigo "Suhe mesnine - narodna posebnost", čemur bo sledila predstavitev možnosti izdelovanja mesnin na domu kot dopolnilne dejavnosti kmetije. Predstavitev bo v sodelovanju z republiškim centrom za pospeševanje kmetijstva in strokovnjakov iz Avstrije in Italije.

Slovesnost se bo sklenila z družabnim srečanjem.

Zadružna zveza Slovenije že vrst let vključuje med prejemnike zadružnih priznanj tudi zadružnike iz našega zamejstva in tako bo tudi tokrat, ko bosta taki priznanji prejela Anton Bole od Piščancev pri Trstu in Milan Gravner z Oslavja pri Gorici, oba priznana zamejska vinogradnika in zadružna delavca v raznih zadružnih organizacijah in podjetjih.

Slovesnosti se bodo udeležili tudi predstavniki Kmečke zveze iz Trsta, ki vzdržeje že vrsto let plodne delovne in zlasti strokovne stike z Zadružno zvezo Slovenije, ki je s svoje strani vedno kazala veliko razumevanje in naklonjenost potrebam tržaških kmetovalcev.

j. k.

O njegovih značilnostih je spregovoril pristojni odbornik Gianfranco Carbone

Deželni odbor odobril načrt za trbiško območje naravnega parka Julijskih Alp

TRST — Deželna vlada je odobrila včeraj tisti del načrta za izoblikovanje naravnega parka Julijskih Alp, ki zadeva območje trbiške občine. Kot je ponazoril odbornik Gianfranco Carbone, gre za 54 odstotkov vse površine, ki jo bo zajemal park, se pravi za dobrih 11.000 hektarjev od skupnih 20.000. Park bo obsegal še občine Naborjet, Ovčja vas, Dunja in Kluže.

V nasprotju s prvotnimi predvidevanji v sklopu deželnega urbanističnega načrta je bil park zdaj raztegnjen v smeri proti Višarjam, pač pa so izključili iz njega območje Ahlet pri Fužinah in Rabelj (ki pa naj bi ga po dokončnem zaprtju rudnika čez več let le nekako navezali na park).

Med najzanimivejša okolja v krajinskem pogledu je Carbone uvrstil Poliški špič, Viš, Belopeška jezera, Rabeljsko jezero, trbiške gozdove, ki se raztezajo tja do parka Karnijskih Alp, in tipično alpsko favno.

Dostop k Belopeškim jezerom z vozili bodo prepovedali, vsa druga območja pa bodo podvržili postopno rastoči zaščiti s primernimi nadzorstvenimi posegi. Park Julijskih Alp bodo razdelili na trije bolj ali manj rezervatnih območij:

— visokogorski skalnat in gozdnat svet, hudourniške struge, vlažno fužinsko nižavje in jezera;

— območja z gozdovi, kjer je živo lesno gospodarstvo oziroma, kjer so tudi pašniki;

— območja, na katerih so dovoljene kmetijske dejavnosti, okoliš Koprivnice in še vsi tisti predeli, ki so jih namenili turističnemu razvoju, kakor tudi raznim naravovarstvenih dejavnostim. Deželni odbornik Carbone je med včerajšnjo predstavitvijo načrta poudaril, da pomeni ta konkreten korak naprej na poti k čimbolj učinkoviti zaščiti tistih delov Furlanije-Juljske krajine, ki so v krajinskem pogledu najbolj značilni.

Bojan Brezigar ostal v vodstvu CONFEMILI

RIM — Deželni odbornik SSK Bojan Brezigar je bil potrjen v predsedniški urad vsedravnega federativnega odbora za jezikovne manjšine Confemili. Predsednik ostane Piero Ardizzone. Confemili se zavzema, da bi občinski statuti tam, kjer so navzoče jezikovne manjšine, dovoljevali rabo teh jezikov tudi v izvoljenih telesih, v odnosih z javnostjo, v prometni signalizaciji in v toponomastiki. O tem bo govor na zasedanju, ki bo novembra v Algheru.

Včeraj v pordenonski pokrajini

Pet oseb v zapor zaradi posesti in prodaje mamil

PORDENON — V pordenonski pokrajini so policijski agenti iz kvesture v Pordenonu stopili včeraj na prste petim osebam zaradi posesti in razpečevanja mamil.

Fedora Baroni (40 let) in Lampo Corazza (24 let), ki živi z njo, sta hranila doma v Prati deset gramov heroína, ki so ga agenti letočega oddelka odkrili v filtru pralnega stroja. Mamilo je bilo spravljeno v najlonski vrečki.

Brata Mario in Francesco Mereu (22 oziroma 21 let) ter Gianni Carlet (23 let), vsi doma iz Canave pa so skrivali v avtomobilu, ki ga je ustavila prometna policija, štiri grame kokaina. Ne samo, preiskava na Mereuovem domu je privedla osebje pordenonske kvesture do odkritja nadaljnjih 5 gramov hašiša.

Vseh pet aretiranih so seveda možje postavbe nemudoma pospremlili za rešetke, kjer bodo lepo počakali, da jih posadijo na zatožno klop.

Zidati hočejo prav do zadnjega diha

Pozidati še zadnji kotic slovenske obale, ali ohraniti trezno glavo in obvarovati vsaj en zalivček, plažo in tisočletni klič? To je vprašanje, ki ga nekateri v piranski občini še zmeraj niso dokončno premleli, saj še zmeraj pogumno načrtujejo zidavo novih hotelskih velikanov. K sreči se je na drugi strani pojavila pobuda o moratoriju za take gradnje.

Čeprav je bilo v zadnjih letih že velikokrat zapisano, kako bi morali varovati prostor ob morju, čeprav so v obmorskih občinah že nešteto krat spoznali, da s komunalnimi napravami sploh ne obvladajo poletne turistične prenaseljenosti, čeprav se tej prenaseljenosti že upira narava, morje, pa tudi turisti, in čeprav turistične organizacije že več let nimajo takega zasluga, ki bi jim omogočal zidavo novih objektov s turističnimi ležišči..., se v mnogih glavah še kar naprej kuha predstava projektantskih in gradbeniških lobijev o zidavi novih in novih hotelčkov.

Zaradi vsega tega je delegat Boris Križan v občinski skupščini podal pobudo o tem, da bi v občini sprejeli moratorij za zidavo novih turističnih zmogljivosti. »Dosedanjemu razvojnemu obremenjevanju je treba zoperstaviti razvojno razbremenjevanje okolja,« meni Boris Križan, sicer tudi v.d. direktorja Medobčinskega zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine.

Dolgoročni občinski plan je protisloven, saj v uvodu govori, da mora biti turistični razvoj z naravo usklajen, hkrati pa načrtuje zidavo novih in novih turističnih zmogljivosti. Samo v Fiesi naj bi pridobili kakih 1.400 dodatnih turističnih zmogljivosti, v portoroškem hotelu

Vojkov dom 480, 250 v Hotelu Riviera, 400 do 600 na območju Bernardina, 380 v Strunjanu, 130 v Piranu. K temu je treba dodati še zasebne turistične sobe. V zadnjih petih letih so v občini predvidevali, da bodo zgradili 100 novih ležišč v zasebnih sobah, v resnici pa so jih več kot tisoč.

Boris Križan predlaga, da bi izdelali nov dolgoročni plan, ki bi bolj upošteval prostorske možnosti ob slovenskem morju.

Taka pobuda je seveda prestrašila načrtovalce prostora, ki zdaj predlagajo, da naj bi posebno delovno telo pregledalo vse sporne načrte in pripravilo analize, na podlagi katerih bi delegati odločali, ali so posamezni načrti še sprejemljivi, ali pa ne. Naročili naj bi torej študijo o možnostih turističnega razvoja. To potemtakem pomeni, da takšne študije do sedaj v občini sploh niso imeli in da so projekti o novih turističnih zmogljivostih dolgoročno in prostorsko gledano narejeni bolj ali manj na pamet.

Prav zaradi vsega naštetega tudi prihaja do takih nesmislov, kot je predvidena zidava v Fiesi in hkrati propadanje hotelov v Portorožu. V Fiesi bi radi takoj zgradili vsaj 1.400 novih ležišč za že zdavnaj odcvli »delavski turizem«, ob tem pa že desetletja propada osrednji in najlepši portoroški Hotel Palace, za prenovo katerega še zdaj niso našli dovolj denarja. Prej pa je propadlo še več drugih hotelčkov v samem središču Portoroža (Hotel Helios, Hotel Istra, Hotel Virginia...). Na moratorij bi morali pomisliti že zdavnaj.

BORIS ŠULIGOJ

Zavarovalnica Triglav Koper se bo preselila v nove prostore

KOPER — Te dni v novih prostorih Območne enote Zavarovalne skupnosti Triglav Koper pričakujejo opremo, sredi prihodnjega meseca pa naj bi slovesno otvorili rotundo, novo poslopje v trgovsko-poslovnem centru med Ljubljansko cesto in tako imenovano Ogrlico.

Zavarovalnica triglav, v Kopru, kjer imajo v načrtu tudi reorganizacijo, se bo preselila iz poslopja kopske banke (tu imajo 1.000 kvadratnih metrov prostorov) v novo, arhitektonsko zelo specifično stavbo s 3.700 kvadratnimi metri površine.

Na nedavnem tehničnem pregledu so inšpektorji ugotovili le nekaj manjših pomanjkljivosti, hkrati pa Stavbeniku kot glavnemu izvajalcu del in kooperantom izrekli precej pohval na račun izgradnje nove stavbe.

D. G.

Danes bosta o problemu razpravljala Tombesi in Marchio Nauticamp v vrtincu polemike ki gotovo ne koristi nikomur

Kot kaže, je tržaškemu Nauticampu prav usojeno povzročati spore in polemike. V tej ali oni meri so se namreč okoli njega burili duhovi že od vsega začetka, in kot vse kaže, se niti nova spomladanska izdaja ne izneverja tej tradiciji. Kljub temu da je Nauticamp običajno šele sredi marca, so se tokrat polemike začele že šest mesecev prej, in sicer z obiskom delegacije tržaške Trgovinske zbornice na mednarodnem navtičnem salonu v Genovi.

Predsednik zbornice Tombesi, ki je delegacijo vodil, je v Genovi izjavil, da bo prenovljeni in izpopolnjeni Nauticamp od 9. do 17. marca 1991 v bazenu sv. Marka in na mestnem obrežju v Trstu in da se bo odbor za pripravo Nauticampa 1991 (ki ga poleg Trgovinske zbornice sestavljajo še Velesejemska ustanova, Pokrajina Trst, letovišarska in pristaniška ustanova ter nekateri ekonomski operaterji) pri organizaciji poslužil neke zasebne storitvene družbe, ki deluje na navtičnem področju. Trgovinska zbornica si namreč želi, da bi tržaški Nauticamp postal »kvalificirana izložba« za domače razstavljalce, pa tudi priljubljen za srečanje naših evropskih sosedov, ki so poleg Avstrije in Nemčije tudi vzhodnoevropske države. »Trst«, je poudaril Tombesi, »ima dolgo navtično tradicijo in želimo si, da se le-ta usmeri v moderne razvojne načrte, ki bodo združevali ekonomski napredek s pozornostjo za okolje, z upoštevanjem socialnih potreb in z odpiranjem do novih kultur in do novih tržišč.«

Genovska predstavitev Nauticampa je kot strela z jasnega odjeknila v Tržiču in na vsem Goriškem, kjer so Tombesijev nastop interpretirali kot izraz nasprotovanja skupni medpokrajinski navtični izložbi, ki naj bi po okvirnih dogovorih (pri katerih je posredoval pristojni deželni odbornik Francescutto) potekala v treh različnih krajih (Trst, Tržič in Lignano). Tržaški oziroma goriški predstavniki niso skrivali nezadovoljstva, ker je bil v Genovi zastopan le Trst, povrh pa so Tombesijev nastop razumeli kot predstavitev izrecno samostojnega tržaškega Nauticampa. Reakcija predsednika goriške sejemске ustanove je šla celo tako daleč, da je izjavil, kako je njihov organizacijski stroj že pripravljen na samostojno navtično razstavo.

Tržaška Trgovinska zbornica je na polemiko nemudoma odgovorila s tiskovno noto, v kateri označuje stališče goriško-tržaških predstavnikov kot povsem neosnovano in iz trte izvit. Hkrati odločno zanika trditve, po kateri naj bi Trst odklanjal enotno raz-

stavo s tremi različnimi sedeži in dodaja, da tržaška zbornica v celoti upošteva dogovore, ki so bili doseženi z odbornikom Francescuttom. Še več - piše v tiskovni noti - odbornik je seznanjen tudi z dejstvom, da namerava tržaška zbornica poveriti organizacijo prireditve specializiranemu podjetju, ki je med drugim sodelovalo pri predstavitvi tržaške razstavne sekcije v Genovi. Nota se zaključuje z zagotovilo, da bo tržaška zbornica v celoti spoštovala dogovore, roke in razstavne tipologije, pri čemer pa opozarja, da je treba zelo pohiteti, če ne želimo kompromitirati te prireditve, ki da se že preveč let »seli po vsej deželi na preveč nepomembni ravni«.

Toda goriško-tržaški prireditelji medtem niso držali križem rok: ne da bi čakali na odgovor iz Trsta, so pretekli teden objavili, da bo imel Tržič svojo samostojno navtično razstavo, ki bo od 1. do 4. marca prihodnje leto na območju kanala Valentini v Tržiču. Organizirali jo bosta goriška Občina in sejemska ustanova v sodelovanju s Pokrajino Gorica, Konzorcijem za industrijski razvoj in s Posebnim zborničnim podjetjem. S tem naj bi torej odpadla perspektiva enotne deželne sejemске prireditve v Trstu, Tržiču in Lignano, za katero so se s težavnim posredovanjem odbornika Francescutta okvirno sporazumeli v začetku se-

ptembra in ki naj bi jo bil kompromitiral Tombesijev nastop v Genovi.

In sedaj? Časa res ni več veliko, če naj bi bila prireditve strokovno dobro pripravljena in zasnovana kot deželna navtična razstava, ki naj najde svoje mesto v vsedravnem koledarju specializiranih sejemskih prireditve. Glede na to, da gre za sejemsko prireditve, pa vsa zadeva seveda ne more mimo tržaške Avtonomne velesejemске ustanove, ki se sicer doslej v polemiki ni javno vključila. Previdnost ali jeza? Za odgovor smo zaprosili predsednika velesejemске ustanove prof. Giannija Marchia. »Brez ovinkov naj povem, da bi pomenila izločitev Tržiča napako«, je izjavil potem ko je napovedal, da se bo prav danes popoldne glede tega problema sestal s predsednikom Trgovinske zbornice Tombesijem. Zbornica želi povsem upravičeno podpreti to prireditve, zato se je za komercialno plat organizacije obrnila na specializirano podjetje - je nadaljeval Marchio - vendar mora pri tem upoštevati, da gre vendarle za sejemsko prireditve, katere organizacija torej sodi v pristojnost velesejemске ustanove (ki je med drugim pooblaščen za sklepanje pogodb z razstavljalci ipd.). »Gre za sejemsko prireditve ob podpori Trgovinske zbornice,« je zaključil Marchio, ki je glede Tombesijevega zadržanja dodal, da je »čudno...« (vb)

Zanimiva razprava o Trentinovich predlogih na pobudo sekcije KPI Tovarne velikih motorjev

Odprava struj v CGIL za večjo demokracijo

V ponedeljek je sekcija KPI Tóvarne velikih motorjev priredila v tržaškem Hotelu Excelsior zelo obiskano okroglo mizo na temo Od komponent do demokracije: sindikat za zaščito pravic. O predlogu vsedravnega tajnika sindikata CGIL Bruna Trentina o razpustitvi strankarskih komponent znotraj sindikata so razpravljali tržaški tajnik CGIL Roberto Treu, namestnik deželnega tajnika CGIL Luciano Milocco, tajnica sindikata deželnih uslužbencev Maria Grazia Vendrame, voditelj šolskega sindikata CGIL v Trstu Bruno Zvech ter deželna svetovalec PSI in KPI Dario Tersar ter Ugo Poli. Debatu je vodil tajnik komunistične sekcije v Tovarni VM Menegazzi.

Komunist Roberto Treu je najprej opozoril, da vloge strankarskih komponent v zgodovini CGIL ne kaže preveč kriminalizirati, ker je tak organizacijski stroj sindikatu omogočil štiridesetletno rast. Strankarske komponente, ki so v preteklosti sicer zagotavljale pluralizem v sindikatu, pa so že postale ovira za razvoj popolne notranje demokracije. Treu je menil, da bi morali na novo definirati notranji pravilnik, ki bi predvideval, da bi se večine v CGIL zbrale okrog nekega temeljnega programa. Obenem pa bi morali določiti jasna pravila, ki bi ščitila pravice manjšin.

Socialist Milocco je menil, da bi se o razpustitvi strankarskih struj morali izreči najprej člani sindikata. Dodal je,

da CGIL že dolgo let ni več transmissijski pas KPI ali PSI. To je pozitivno dejstvo, iz katerega bi morali izpeljati vsak nadaljnji razvoj.

Neodvisni Zvech je razlagal, da je razpustitev komponent samoumevni rezultat določenega zgodovinskega razvoja, in da je to prvi korak k dejanski sindikalni enotnosti.

Tersar je opozoril, da se sodobna družba cepi na številne podskupine in sloje. Sindikat bo moral prilagoditi svojo strukturo tej družbeni razcepljenosti. To pa bo lahko storil samo, če bo dejaven tudi v družbi. Trenutno pa so sindikati aktivni predvsem v proizvodnji, oziroma na delovnih mestih.

Maria Grazia Veldrame je svojčas podpisala znameniti Dokument devetintridesetih, s katerim je skupina sindikalistov zahtevala, da bi znotraj sindikata opustili strankarsko organiziranost in da bi do kraja izpeljali načelo »En mož, en glas«. Veldramejeva upa, da bo vodstvo CGIL čimprej sklicalo kongres, na katerem bi morali razpravljati ravno o teh problemih.

Poli je menil, da je organiziranost po komponentah že degenerirala v negativni pojav lotizacije vodstvenih kadrov CGIL. Sindikat bo moral osvojiti novo politično kulturo, ki bi omogočala res odgovorno kadrovsko politiko in demokratsko odločanje. (w)

Na seji tržaškega pokrajinskega sveta Spremembe bilance in potovanje na Kubo

Tržaški pokrajinski svet in odbor se v teh dneh intenzivno sestajata, saj mora Pokrajina do konca meseca izglasovati proračun za leto 1991. Rok je predviden v novem zakonu o krajevnih avtonomijah, dopušča še možnost dodatne razprave, ki pa je časovno dokaj omejena. Naj zapišemo, da se je Pokrajina Trst pridružila zahtevam vsedravnih združenj občinskih in pokrajinskih uprav, ki sprašujejo, naj bi rok podaljšali do vključno decembra, ko bo znan in izglasovan tudi vsedravní finančni zakon.

Pokrajinski svet se je sestal v ponedeljek (zabeležiti velja odsotnost svetovalec SSK Hareja) in posvetil večji del seje spremembam bilance iz leta 1990 ter potovanju predsednika pokrajine Crozzolija in odbornika Cannoneja na Kubo.

Spremembe bilance za leto 1990 so se nanašale na vsoto, ki jo je Dežela FJK dodelila Pokrajini, slednja pa namenila različnim dejavnostim. Gre za skoraj dve milijardi lir, ki jih bo Pokrajina dodelila kulturnim dejavnostim (300 milijonov), pobudam v korist kulture miru (250 milijonov), glasbenim natečajem (100 milijonov), šolskemu turizmu (200 milijonov), poklicnemu šolanju (70 milijonov), socialnim dejavnostim (300 milijonov) in športnim dejavnostim (492 milijonov). Svetovalci so volili okviren odlok in ga odobrili z 12 glasovi, proti je volilo 6 svetovalcev, štirje pa so se vzdržali. Pokra-

jinski svet bo naknadno volil tudi posamezne zneske, ki bodo šli organizacijam in društvom.

Pokrajinski svet je nato poldrugo uro razpravljaj o potovanju predsednika Pokrajine Crozzolija in odbornika za načrtovanje Cannoneja v glavno mesto Kube, to je v Havano. Razprava je dosegla dokaj polemične tone. Predsednik Crozzoli je razložil potovanje z naslednjimi argumenti: na Kubo bo šla tržaška delegacija, v kateri bodo predstavniki Tržaške velesejemске ustanove, Pristaniške ustanove, Turistične in letovišarske ustanove ter predstavniki tržaških trgovcev. Šlo bo v bistvu za povračilen obisk, v kolikor se je letos Kuba prvič udeležila Tržaškega velesejma. Med obiskom bodo podpisali tudi sporazum o možnostih, da bi okrepili trgovske dejavnosti med tržaškim pristaniščem in Havano. Tržaška delegacija bo odpotovala v Havano 30. oktobra.

Polemika v pokrajinskem svetu je zaobjela dva aspekta in sicer oportunist obiska in prisotnost odbornika Cannoneja. Glede primernosti obiska so se nekateri svetovalci spraševali, kaj bo delal Crozzoli na poslednjem otoku komunizma, nekateri, v prvi vrsti komunisti, pa so nasprotovali dvojni prisotnosti, saj bi zadostovala prisotnost predsednika. Vse se je zaključilo z napetim glasovanjem, kjer se je za potovanje izreklo 12 svetovalcev (KD, PSI, PRI, PLI in Zelena alternativna lista), proti pa so bili svetovalec PSDI (drugače pripada večini) in predstavniki KPI, LpT in MSI (skupno 11). Tako bo tudi Kuba ostala v zapisnikih tržaške pokrajinske uprave...

Včeraj pa se je sestal tudi pokrajinski odbor, ki je posvetil sejo vprašanju proračuna za leto 1991, ki ga bodo predstavili na seji pokrajinskega sveta, ki bo v ponedeljek, 29. oktobra. Po vsej verjetnosti se bo takrat odločalo o sami usodi sedanega pokrajinskega odbora in zavezništva, ki ga podpira.

SSG pripravlja drugo premiero

V Slovenskem stalnem gledališču so se v teh dneh pričele vaje za drugo predstavo v letošnji sezoni. Gre za komedijo z naslovom Mojsrška lekcija avtorja Davida Pownalla. Delo je zrealiziral Mario Uršič. Dogajanje poteka v koncertni dvorani v Kremlju, kjer sedijo Ždanov (T. Gogala), Šostakovič (A. Rustja) in Prokofijev (V. Jurc), Stalin (A. Petje) pa jim razlaga svoje poglede na umetnost.

Tine Debeljak ml. predaval o Slovencih v Argentini

Društvo slovenskih izobražencev je v ponedeljek zvečer priredilo srečanje s Tineto Debeljakom mlajšim (na sliki), ki je občinstvu posredoval nekaj podatkov o ustvarjalnosti med Slovenci v Argentini. Njegov oče je bil osrednji slovenski književnik v Argentini in tudi sin se uspešno ukvarja z literaturo, poleg tega pa je že več let glavni urednik časopisa Svobodna Slovenija.

Tine Debeljak mlajši se je v svojem predavanju osredotočil predvsem na ustvarjalnost med rojaki, ki so po drugi svetovni vojni iz političnih razlogov zapustili domovino. V Argentini so dejansko ustvarili svojo državo in malem: ustanovili so društva, gledališča, razne slovenske organizacije, tečaje, odprli svoje založbe itd. Argentinski Slovenci so uspešni glasbeniki, nekaj je tudi dobrih slikarjev, najbolj pa je razvita besedna umetnost - proza in poezija. V šestdesetih letih, je povedal Debeljak, je v Buenos Airesu izšlo celo več knjig kot v Ljubljani.

Predavatelj je ob koncu spregovoril tudi o spremembah v matici. Če so

bili slovenski književniki iz Argentine po vojni zamolčani, se sedaj založbe v Sloveniji kar "pulijo", da bi ponatisnile njihova dela. Dokaz odpiranja maticice do svojih rojakov v tujini je že dejstvo, da so prav pred kratkim priredili v Škofji Loki seminar v spomin na Tineta Debeljaka starejšega. Še pred nedavnim se njegovega imena v Sloveniji sploh ni omenjalo. (hj)

pismo uredništvu

Za opensko župnijo naj bi odslej skrbeli salezijanci

Gospod uredniki!

V petek, 19. oktobra, ste objavili pismo g. Vladimira Vremca "O zamenjavi župnika na Opčinah". K temu pismu bi rad dal nekaj pojasnil.

V Katoliškem glasu sem 9. avgusta takole zapisal: "Gospoda škofa zelo skrbi, kako bi poskrbel duhovnike za slovenske vernike. Moli, prosi in išče. V tem iskanju se je pokazala možnost, da bi slovenski salezijanci prevzeli skrb tudi za opensko župnijo in s svojimi močmi vodili slovenske in italijanske vernike. Imajo že Trebče, Repentabor in Marijanišče. V teku so pogajanja in g. škof je slovenskim salezijancem že predložil načrt za prevzem župnije in za dušnopastirsko delo. In to za daljšo dobo. Ali naj to možnost, to rešitev odklonimo?"

Pogajanja so bila dolga, težav veliko. Upamo, da bo v teku tega meseca padla zadnja beseda.

Vprašujemo se: Kdo na Opčinah nasprotuje načrtu, da bi slovenski salezijanci iz Ljubljane prevzeli skrb za župnijo sv. Jerneja? Zakaj tako nasprotovanje? Kakšen cilj naj bi to imelo?

Kaj pa s sedanjim župnikom? Če prevzamejo salezijanci župnijo, bo g. škof župnika g. Žerjela prestavil na drugo župnijo. (Cerkveni zakonik, kan. 1748).

Ni lepo, da se našemu škofu - komu pa? - pripisuje namestitve italijanskega župnika na Opčinah in preštevanje. To ga zelo boli!

Lepa hvala in srečno!

Lojze Škerl
škofov vikar

Urniki in kraji cepljenja proti obolenju za gripo

Tržaška KZE sporoča, da bodo od jutri pričeli s cepljenjem proti influenci v naslednjih ambulantah za javno higieno in ekologijo:

V Ul. dei Leo št. 3: v ponedeljkih, sredo in sobotah, od 8.30 do 11.30 ure.

V Ul. del Vento št. 13: v torkih in petkih, od 8.30 do 11.30 ure.

V Ul. Giusti št. 2/A: v torkih, četrtnih in sobotah, od 10. do 11. ure.

Na Opčinah v Proseški ulici št. 38: v petkih, od 10. do 12. ure.

V Miljah na Trgu Foschiatti 3: v ponedeljkih in petkih, od 10. do 12. ure.

V Dolini: v sredo, od 12. do 13. ure.

V Zgoniku: v ponedeljkih, od 9.30 do 10.30.

Na Repentabru: v četrtnih, od 9.30 do 10.30 ure.

V okrožju Rocol-Melara, v Ul. Pasteur št. 41: v ponedeljkih, od 8. do 10. ure in ob petkih, od 9. do 12. ure.

V okrožju Škedenj - Čarbola v Ul. Valmaura št. 65/A: v ponedeljkih in petkih, od 8. do 12. ure.

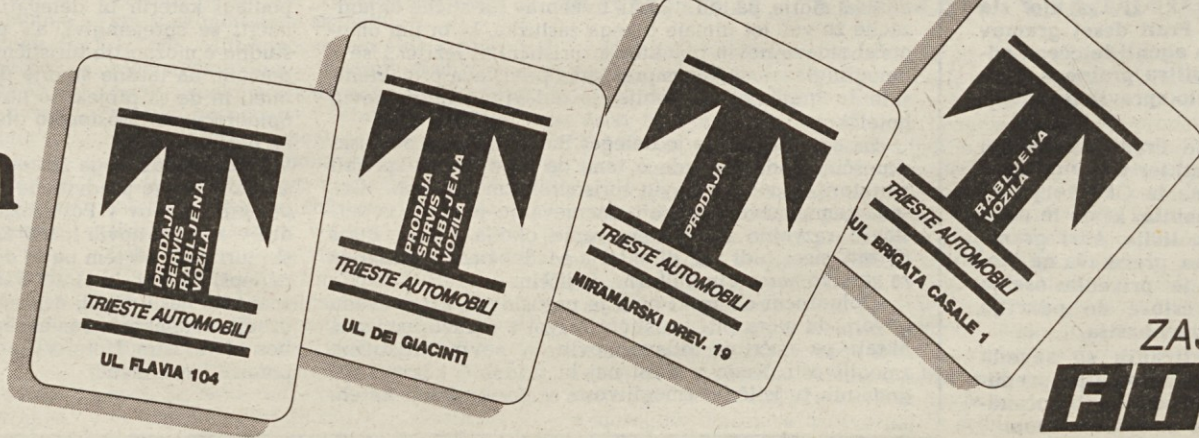
V okrožju Devin-Nabrežina št. 108/D: v četrtnih, od 11. do 13. ure.

V osrednjem sedežu v Ul. Farneto št. 3: vsak dan, od 8.30 do 12. ure v drugem nadstropju soba št. 11 in 12.

Tržaška KZE obvešča, da bodo osebe, ki so starejše od 65 let, cepili brezplačno. Prav tako brezplačno bodo cepili tiste, ki bodo prinesli potrdilo o obolenjih, ki jih predvideva ministrstvo za zdravstvo.

Na voljo smo vam na štirih mestih

ZASTOPNIK
FIAT

Odmevi na nove predloge deželnega odbora o enotnem zakonu za Kras
»Zaščititi je treba ne samo kraško naravo ampak tudi kraškega človeka v vseh ozirih«

Pogovor z deželnim odbornikom za prostorsko načrtovanje Gianfrancom Carbonejem, ki smo ga objavili v nedeljski številki našega dnevnika, je vzbudil vrsto odmevov v naši javnosti. Carbone je v intervjuju izjavil, da bo že ta teden predložil deželnemu odboru zakonski osnutek, ki bo obsegal tako določila o ustanovitvi Kraškega parka kot določila za družbeno-gospodarski razvoj kraškega območja. Iz njegovih besed bi se dalo sklepati, da namerava deželna uprava v kratkem nekaj konkretnega ukreniti, in ni treba posebej razlagati, da gre za problematiko, ki našo narodnostno skupnost posebno zanima. Danes objavljamo prve reakcije, ki so jih Carbonejeve izjave vzbudile pri Kmečki zvezi, Slovenskem deželnem gospodarskem združenju in pri Kraški gorski skupnosti, v prihodnjih številkah pa bomo zabeležili stališča, ki so nam jih posredovali nekateri politični predstavniki.

EDI BUKAVEC, tajnik Kmečke zveze: »Seveda bomo natančneje stališče do osnutka deželnega odbora za zakon o Krasu lahko zavzeli, ko bomo dobili besedilo v roke. Iz izjav odbornika Carboneja pa je mogoče razumeti, da je deželna uprava opustila stališče, češ da je treba za Kras predvideti predvsem nove omejitve, in se vsaj v načelu približala našemu konceptu aktivne zaščite in ovrednotenja kraške stvarnosti v vseh njenih razsežnostih, od prirodne do gospodarske in kulturne. V tem smislu se nam zdi pozitivno, da isti zakon obravnava različne aspekte kraške problematike. Pričakovati je, da bodo hkrati z načrtom za zaščito kraške narave stekli tudi načrti po posameznih gospodarskih sektorjih, kot so kmetijstvo, obrtništvo, gostinstvo itd. Ne gre samo za to, da se omogoči

ohranitev tradicionalnih dejavnosti, ampak tudi za to, da se te dejavnosti razvijajo v skladu z razvojem sodobne družbe v vseh ozirih. Pozitivno bi nadalje ocenil predlog, da bi upravljanje Kraškega parka in sploh izvajanje zakona prevzela Kraška gorska skupnost. Vsekakor pa bi želel poudariti, da bi ob vsem tem morali paziti, da ne bi oškodovali Kraševcev, ampak da bi jim omogočili rast, bodisi kot posameznikom bodisi kot skupnosti.«

VITO SVETINA, predsednik Slovenskega deželnega gospodarskega združenja: »Naše združenje se že od nekdaj zavzema za to, da bi ob zaščiti kraške narave z vsjo potrebno pozornostjo upoštevali tudi potrebe in zahteve kraškega človeka. To stališče smo zadnjič potrdili tudi na zadnjem zasedanju našega predsedstva v Gorici, ko so se prvič razvedeli novi predlogi deželne uprave. Iz tega ozira se nam zatorej zdi pozitivno, da bo isti deželni zakon obsegal tako norme o parku kot o družbeno-gospodarskem razvoju. Pričakujemo, da bo zakon nudil nove možnosti rasti tradicionalnim dejavnostim, med temi gostinstvu, obrtništvu in kamnarstvu. Po našem bi morali npr. omogočiti ureditev obrtniških con v Doberdolu, Nabrežini, Zgoniku in Repentabru. Poleg tega bi morali urediti tudi obrtniški in trgovski center pri Padričah in sploh izvesti vse, kar je bilo obljubljeno ob ustanovitvi Centra za raziskave pri Padričah ter še zlasti ob lokaciji sinhrotrona pri Bazovici. Po našem bi zakon o Krasu moral imeti tudi zadnjo besedo pri ocenjevanju vpliva posegov na kraški teritorij in torej prevladati nad drugimi restriktivnejšimi normami na tem področju.«

Pečenik: »Povsem naravno je da Kras upravlja KGS«

Predsednik Pečenik, po izjavah deželnega odbornika za prostorsko načrtovanje Gianfranca Carboneja namerava deželni odbor poveriti upravljanje Kraškega parka in sploh izvajanje enotnega deželnega zakona za Kras Kraški gorski skupnosti. Ste s tem zadovoljni?

»Mislim, da je prepogoj za to, da se zakon za Kras uspešno izvaja, ta, da ga izvaja ustanova, kot je Kraška gorska skupnost, v kateri so zastopane vse občine s kraškega območja in katere upravitelji že dobro poznajo probleme tega prostora, tako pozitivne kot negativne plati kraške stvarnosti. Seveda sta se naša skupščina in tudi naš odbor že večkrat zavzela za to, da bi Kraška gorska skupnost imela polne pristojnosti za upravljanje kraškega teritorija, zaradi česar pozdravljamo sedanje stališče deželnega odbora glede upravljanja Kraškega parka in sploh izvajanja enotnega zakona o Krasu.«

Je po vaši oceni pravilno in primerno, da isti zakon obsega norme o Kraškem parku in določila za družbeno-gospodarski razvoj kraškega območja?

»Da, po mojem je to pravzaprav nujno. Za nas bi namreč bilo nesprejemljivo, če bi dobili zakon, ki bi določal samo zaščito kraških naravnih dobrin, zanemarjal pa bi gospodarski razvoj kraških vasi. Ob tem oziroma še pred tem pa bi želel izraziti tudi zadovoljstvo, da se je, kot kaže, sploh premaknila z mrtve točke problematika, ki je doživela že veliko zavlačevanj. Upam, da bo deželni svet zdaj zakon za Kras odobril v kratkem času, po možnosti še v tem letu. Žaželeno bi tudi bilo, da bi razne politične sile ne izkoriščale ta zakonski ukrep za večje ali manjše špekulacije, kot je, žal, razširjena razvada.«

Kaj od snujočega se zakonskega ukrepa predvsem pričakujete?

»Upam, da bo z odobritvijo zakona prišlo do boljšega upravljanja kraškega teritorija, do njegove racionalnejše ureditve. Čas je, da se končajo samovoljni posegi na Kraškem teritoriju, ki so plod odločitev trenutnih večin v pristojnih političnih telesih. Tu seveda imam med drugim v mislih tudi ustanovitev Centra za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padričah in še bolj gradnjo sinhrotrona pri Bazovici. Jasno je vsekakor, da bi moral deželni zakon za Kras sprejeti tudi predloge, ki so jih predstavniki prizadetega prebivalstva iznesli na raznih srečanjih s predstavniki deželnih in tržaških občinskih oblasti ob določitvi lokacije sinhrotrona. V tem okviru je treba namreč urediti tudi razne infrastrukture na Vzhodnem Krasu, od kanalizacije do plinskega omrežja. Tržaška občinska uprava je doslej to področje zanemarjala in mislim, da se zdaj nudi dobra priložnost za to, da se dostojno rešijo tudi ti problemi.«

Trst je tudi v oktobru na nezavidljivem čelu draginjske lestvice

Po projekcijah statističnega zavoda ISTAT je Trst z 1,2-odstotnim porastom splošnega indeksa cen v tekočem mesecu spet najdražje med običajnimi vzorčnimi mesti, čeprav je treba upoštevati, da so tokrat izostali podatki za Genovo. V letnem povprečju (se pravi glede na lanski oktober) pa se je splošni indeks življenjskih stroškov pri nas povzpел na 6,9 odstotka, kar prav tako predstavlja najvišjo vrednost med obravnavanimi mesti (v Bologni je dosegel 6, v Milanu in Turinu pa 6,7 odstotka).

Po podatkih občinskega statističnega urada je k porastu največ prispeval oblačilni sektor, kjer so se cene glede na september povišale za 4,3 odstotka (v Bologni za 2,6, v Milanu za 2,2 in v Turinu za 3 odstotke), medtem ko so glede na lanski oktober porasle za kar 7,2 odstotka. Na drugem mestu podražitvene lestvice so električna energija in kuriva, ki so se podražila za 4,6, v letnem povprečju pa za 15,7 odstotka. Stanovanjske najemnine so za 2,4 odstotka dražje kot v septembru in za 6,1 odstotka višje kot oktobra lani. Glede na ostala vzorčna mesta pa je zanimiv podatek o izdatkih za rekreacijo, kjer vsa ostala mesta daleč zaostajajo za Trstom: pri nas so glede na september poskočili za 2,1 odstotka, v Bologni za 0,4, v Milanu 0,5 in v Turinu za 0,7 odstotka, medtem ko so se v letnem povprečju v Trstu povečali za kar 10,3 odstotka (v Bologni 5,9, Milanu 5,2 in Turinu 5,4).

Če bodo podatki ob koncu meseca potrdili projekcije, se bo Trst še enkrat znašel na nezavidljivem čelu draginjske lestvice, saj je njegov splošni indeks porasta življenjskih stroškov v mesečnem povprečju za 0,2 odstotka višji kot v Turinu, ki je na drugem mestu, v letnem povprečju pa s 6,9 prav tako za 0,2 odstotka višji od Milana in Turina, ki mu sledita s 6,7. Zadeva pa je še toliko hujša če upoštevamo, da na te podatke še niso vplivali zadnji poviški, ki so prav v teh dneh zajeli področje cen na debelo.

Tržaški velesejem na kongresu Zveze svetovnih sejmov

Pred kratkim je bil na Malti 57. kongres Zveze mednarodnih sejmov (UFI), ki šteje 141 članov v predstavnštvu 121 mest iz 56 držav, ki skupaj prirejajo kar 409 sejmskih prireditev. Tržaško Avtonomno velesejmsko ustanovo, ki je (edina iz naše dežele) v UFI včlanjena že od leta 1952, je na kongresu zastopal generalni tajnik ustanove Giorgio Tamaro, ki je med drugim tudi član kongresne komisije za kooperacijo. Kongres je soglasno odobril predlog te komisije, po katerem naj bi se UFI neposredno udeležila seminarja, ki ga bo tržaška velesejmska ustanova v sodelovanju z EGS in italijansko vlado organizirala med prihodnjim Mednarodnim vzorčnim velesejemom (19. in 20. junija 1991) na temo o mednarodni trgovini s tropskim lesom. Zveza UFI bo sodelovala z referatom o pomembnosti sejmov ne samo kot sredstev za promocijo izvoza iz držav v razvoju, temveč tudi kot spodbujevalcev ekonomskega sodelovanja s prenosom tehnologije.

Kongres na Malti je med drugim potrdil veljavnost koncepta splošnih (večsektorskih) sejmov, ki so neobhodni tam, kjer vladajo posebne politično-ekonomske razmere. Poleg strogo tradicionalnih tem pa so obravnavali tudi perspektive svetovnih ekonomskih gibanj za obdobje 1990-95, še zlasti v luči sedanjih recesijskih tendenc, ki se bodo gotovo odrazile tudi na sejmskem področju.

Javni tožilec Mellano najavlja, da bo vložil priziv »Primer« Samo Pahor na kasacijskem sodišču?

Tržaški javni tožilec Arrigo Mellano je včeraj podpisal izjavo, da bo vložil priziv na kasacijsko sodišče zaradi ponedeljkove razsodbe tržaškega prizivnega sodišča, ki je oprostilo prof. Sama Pahorja in dejansko izjavilo, da so javni funkcionarji samovoljno kršili zakonska določila in predpise. Kot sta izjavila Samo Pahor in njegov odvetnik Bogdan Berdon, gre za pričakovano in skoraj »dolžnostno« potezo, istočasno pa je treba upoštevati dejstvo, da je bil javni tožilec na drugostopenjskem procesu precej oster v ocenjevanju Pahorjevega zadržanja v odnosu do tržaške Pošte.

Brezigarjev komentar ob oprostitvi prof. Pahorja »Boja manjšine ni mogoče zatreti z uporabo nasilja«

Deželni svetovalec SSK Bojan Brezigar je v telegramu Samu Pahorju izrazil »veliko zadovoljstvo« nad razsodbo tržaškega prizivnega sodišča, ki je oprostilo slovenskega profesorja z ugotovitvijo, da »upreti se samovoljni javnih funkcionarjev ni kaznivno dejanje«. Brezigar je razsodbo komentiral kot »pomembno priznanje v boju za pravico uporabe slovenskega jezika v odnosih z javno oblastjo«.

V telegramu, ki ga povzema tiskovno sporočilo, deželni svetovalec SSK opozarja, kako so Pahorja aretirali in obso-dili na pet mesecev zapora, ker se je uprl policijskim agentom, ki so ga s silo odvlekli od poštnega okenca, kjer je hotel oddati pošno položnico v slovenščini. Svetovalec Brezigar poudarja, da je s tem sodstvo »še enkrat dokazalo svojo modrost, ker je proučilo dogodke v celostni luči in ni izločilo dogodka iz celovitega poteka dogajanja«.

Z omenjenega vidika, pravi telegram, je dogodek precej enostaven, oprostilna razsodba pa je edina možna odločitev. Razsodba je tudi potrditel, »da ni mogoče s silo zatreti boja za jezikovne pravice slovenske manjšine«.

Danes in v petek seja občinskih svetov v Dolini in v Nabrežini

Danes se bo na izredni seji sestal devinsko-nabrežinski občinski svet, ki bo razpravljal o vrsti pomembnih vprašanj. V ospredju je seveda predstavitev občinskega proračuna za leto 1991.

Občinski svet, ki se bo sestal ob 19.30, pa bo imel tudi sicer veliko dela, saj ima na dnevnem redu kar 18 svetovalskih vprašanj in resolucij.

Vprašanja zadevajo asfaltiranje cest, popravila javnih struktur in nekatere druge probleme, kot so prepoved prodaje klapavic in namembnost Sosljanskega zaliva.

Med sklepi, ki jih bo obravnaval občinski svet, naj omenimo odobritev novega osnutka konvencije prodajnega centra krajevne obrti in kamnarstva.

V petek pa se bo ob 18.30 sestal dolinski občinski svet, ki bo med drugim sprejel na znanje osnutek proračuna za prihodnje leto.

Na petkovi občinski seji pa bodo predvidoma razpravljali še o vrsti problemov, kot so občinski davek na trvdke in opravljanje poklicev in obrti, priključki plina uporabnikom in dodelitev izrednega prispevka Sklada za Trst.

† Zapustila nas je naša draga Marija Kosič vd. Sirk

Žalostno vest sporočajo sinova Aleksander in Niko in nečakinja Magda z družinami ter ostalo sorodstvo.

Pogreb bo danes, 24. t. m., ob 11.30 iz tržaške bolnišnice v Križ.

Križ, Pliskovica, 24. oktobra 1990

Kolegi uredništva Primorskega dnevnika in Novega Matajurja sočustvujejo z Aleksandrom Sirkom in svojci ob izgubi drage mame Marije.

Ob izgubi drage mame izrekajo Aleksandru Sirku in svojem iskreno sožalje

uprava in uslužbenci Primorskega dnevnika in Založništva tržaškega tiska

Sandor in Marta sočustvujeta s prijateljem Nikom in Aleksandrom ob izgubi mame gospe Marije.

Ob smrti drage mame izrekata prijatelju Aleksandru iskreno sožalje

Duško in Ana

Miloš in Ani sočustvujeta s prijateljem Aleksandrom ob izgubi drage mame.

Odbor in člani SPDT izrekajo svojemu bivšemu predsedniku Aleksandru Sirku ob izgubi drage mame Marije globoko sožalje.

Moški pevski zbor Vesna izreka Niku Sirku in družini iskreno sožalje ob izgubi drage mame.

KD Vesna in ŠD Mladina izrekata Aleksandru in Niku Sirku globoko sožalje ob smrti drage mame.

Sekcija KPI Josip Verginella in odbor Ljudskega doma iz Križa izrekata tovarišema Niku in Aleksandru globoko sožalje ob izgubi mame Marije.

Predavanje K. Cibica na prvem tovrstnem seminarju v priredbi SKGZ

O pomenu in konkretnih posledicah nove zakonodaje o krajevnih upravah

Nedavna reforma krajevnih uprav je v poslovanje izvoljenih teles vnesla vrsto pomebnih novosti. Pravzaprav gre za pravo revolucijo, ki nas neposredno zadeva kot državljane, a tudi kot Slovence, saj bodo morali novi statuti krajevnih uprav nujno upoštevati tudi narodnostno mešani značaj teh krajev. O teh in o podobnih aktualnih vprašanjih je tekla beseda na sinočnjem notranjem seminarju SKGZ, na katerem je poročal strokovnjak Kazimir Cibic. Tajnik SKGZ Dušan Kalc je napovedal, da bo SKGZ v bodoče zelo pozorno sledila tej problematiki.

Na sliki (foto Magajna) sinočnji predavatelj Kazimir Cibic med Kalcem (desno) in Slamičem.

Huda prometna nesreča pri Devinu

Vršilec dolžnosti glavnega urednika in direktorja Primorskih novic Franca Kranjca so sprejeli v katinarsko bolnišnico s pridržano prognozo zaradi številnih poškodb

Zdravstveno stanje Franca Kranjca, ki se je težko ponesrečil v ponedeljek popoldne pri Devinu, je še vedno zaskrbiljujoče. Tako poročila o poteku zdravljenja kot tudi o nesreči so izredno skopa: kmalu po prometni nesreči so Kranjca prepeljali v katinarsko bolnišnico, kjer zdravniki še niso preklicali pridržane prognoze.

Franco Kranjc, 45 let, je vršilec dolžnosti glavnega urednika in direktorja Časopisne delovne organizacije Primorske novice. V ponedeljek je šel na službeno potovanje v Tolmin in se popoldne vračal proti Kopru oziroma Luciji, kjer stanuje. Iz še nepojasnjenih razlogov je na enosmerni večpasovni cesti, ki povezuje avtocesto za Videm oziroma Benetke s Trstom, v bližini Devina, prišlo do trčenja med Kranjčevim avtomobilom Renault 4 in goriškim avtomobilom Opel kadet, ki ga je upravljal Francesco De Battisti.

Nesreča se je pripetila predvčeršnjim popoldne okrog 17.40, ni pa še točno znano kako in iz kakšnih razlogov je prišlo do trčenja med avtomobiloma, ki sta vozila in isti smeri. V

prometni nesreči se je, kot smo že poudarili, Franc Kranjc hudo poškodoval, medtem ko se Francesco De Battisti ni ranil.

Ranjenega Kranjca so z rešilcem prepeljali v katinarsko bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da je zadobil hud udarec v glavo, da ima poškodbe po celem telesu in da si je zlomil levo stegnenico. V ponedeljek ponoči so ga zaradi kompliciranega zloma leve noge tudi operirali, najbolj zaskrbiljujoč pa je udarec v glavo. Zaradi vseh navedenih poškodb so si zdravniki pridržali prognozo.

● **Predsednik deželnega odbora Biasutti** je včeraj s predsednikom ACEGA Skodlerjem in generalnim direktorjem Romanom podpisal konvencijo, po kateri bo Dežela dobavila Občinskemu podjetju za elektriko, plin in vodo informacijske procedure za upravljanje lastnega osebjaja. Gre za službo, ki jo je za Deželo pripravila delniška družba INSIEL. Za pomoč in vzdrževanje pa bo skrbel deželni center za obdelavo podatkov.

Škedenjski ženski zbor si obeta bogato sezono

Tudi ženski pevski zbor KD Ivan Grbec iz Škedenja je že prve dni septembra začel z novo delovno sezono. Ker je zbor del društvene dejavnosti, lahko zapišemo, da je s tem datumom ponovno začelo svojo dejavnost tudi društvo samo.

V četrtek zvečer smo se udeležili odborove seje društva in izvedeli, da so članice zbora in drugi člani društva skupno začeli letošnjo dejavnost z izletom v Poreč in Motovun. Izlet so imeli 14. oktobra in je lepo uspel, tako po številu udeležencev, kot po vzdušju, ki se je med izletniki ustvarilo in jih spremljalo vse do doma.

Ženski zbor - stebler društvene dejavnosti, začenja sezono z 28 pevkami, ki jih vodi Boža Hrvatič. Pravzaprav bi bilo število še večje, da se ni nekaj stalnih pevk začasno oddaljilo iz zdravstvenih in drugih razlogov. Vse te so obljubile, da se bodo zboru ponovno pridružile.

Zbor torej ne preživlja krize ter si je pridobil tudi mlade pevke, takšne, ki prav gotovo dajejo zboru možnost nadaljnjega izpopolnjevanja, ustvarjanja in nastopanja. Vaje so vsak pone-

deljek in sredo v društveni dvorani Ivan Grbec.

Seveda pa ima društvo že vsaj okvirno sestavljen program za letošnjo sezono, v kateri naj bi se zvrstila razna predavanja, morda tudi slikarske razstave, predstavitve novih knjig, pa še srečanja z izvedenci iz raznih področij. K temu je treba dodati še sodelovanje na prvonovembrskih spominskih svečanostih, martinovanje, miklavževanje, pa novoletni koncert v domači cerkvi z nastopom ženskega zbora in glasbenega kvarteta GM. Za 8. februar je že napovedana skupna proslava z zborom Doma J. Ukmarja in prosvetnim društvom Kolonkovec.

Okrog 8. marca bi društvo želelo organizirati srečanje ženskih pevskih skupin, kot je to že nekaj let v navadi. Mogoče bi tokrat k sodelovanju pritegnil še kakšno skupino z Goriškega, Slovenije, pa morda tudi s Koroškega.

Za konec ima ženski zbor seveda v načrtu svoj samostojni nastop, pa za veselje in v zadovoljstvo vseh pevk še izlet na Dunaj.

S seje smo odhajali prepričani, da bo škedenjsko društvo dobro izpeljalo letošnjo delovno sezono. (nl)

Alfi Nipič in Franc Košir v soboto v zgoniški telovadnici

Po naslovu sodeč, bi to lahko bila ljubezenska nadaljevanka »Ptiči v ro-bidi«. Resnica pa je samo ena, Alfi Nipič je po razporoki z Avsenikom sestavil plesni ansmbel in se prekrstil v Veselega Štajerca.

Brezposelni Franc Košir, ki je skupaj s pevkama prav tako zapustil Avsenika po dolgoletnem sodelovanju, se je s komično postavo pridružil veselemu Štajercu in skupaj z njim začrtal nov program za skupino, ki bo z njima nastopila v zamejstvu v soboto, 27. oktobra, s pričetkom ob 21. uri v Zgoni-ku. To bo plesna zabava, ki jo organizira gropajska zadruga v sodelovanju z glasbeno zadrugo Ars-Nova. Alfi Nipič, Franc Košir in Štajerski ansambel vas bodo zabavali z narodnozabavnimi motivi, ki jih je Alfi potegnil na dan iz novega in starega sporeda Avsenika. Nipič pa se ne bo zaustavil samo na narodnozabavni glasbi, ampak bo iz svojega zadnjega disko kompakta potegnil na dan nekaj znanih starih solističnih uspehov, kot so Silvesterski poljub, Mati hvala, Žametne noči, Štajerc in druge, in ne samo te, tudi take, ki jih pojejo znani svetovni pevc.

Skratka, ansambel brez meja, ki bo naše zamejce gotovo presenetil.

Pravijo, da bo v Zgoniku veselo šagrsko razpoloženje, ko boste od 21. ure dalje zaplesali, zavrkali in se zabavali kot v poletnih večernih urah na naših »Feštah«.

To bo tudi prvi ples v jesensko-zimski sezoni, ki se bo že novembra meseca nadaljevala s koncertom in predstavitvijo nove plošče in kasete znanega slovenskega kantavtorja Andreja Šifrerja, ki je po sedmih letih premora v Nashvillu posnel delo z naslovom: Hiti počasi.

Tudi vi hitite počasi z vašimi prevoznimi sredstvi v Zgonik, tako da boste srečno prispeli na Alfijev plesno zabavno pik-nik.

Na sliki: Alfi Nipič
IGOR MALALAN

razna obvestila

KD Slovan Padriče vabi na predavanje z diapozitivi, ki bo v petek, 26. oktobra, ob 20.30 v prostorih Gozdne zadruge na Padričah na temo GOBE SKOZI ŠTIRI LETNE ČASE. Predaval bo g. M. Čebulec. Vabljeni!

Župnijska skupnost iz Mačkolj vabi v nedeljo, 28. oktobra, ob 17. uri ljudi od blizu in daleč k veliki slovesnosti. Škof Bellomi bo posvetil nov daritveni oltar in blagoslovil obnovljeni pozlačen oltar in popolnoma obnovljeno notranjost naše cerkve. Po slovesnosti bo sledilo bratsko srečanje v dvorani bližnje srenjske hiše.

SKD Barkovlje Ul Ceretto 20 sklicuje 4. redni občni zbor v petek, 26. t. m., ob 20. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju. Člani naj prinesejo s seboj izkaznico društva.

SPDT prireja jutri, 25. oktobra, prvo predavanje v novi sezoni na temo ZNAMENITE RASTLINE NA SLOVENSKEM. Govoril bo univerzitetni profesor dr. Tone Wraber. Predavanje bo v Gregorčičevi dvorani. Ul. sv. Frančiška 20. II. nadstropje, z začetkom ob 20.30. Vabljeni!

SKD VIGRED obvešča, da bo prva vaja otroškega zborčka v ponedeljek, 29. t. m., ob 16. uri v društvenih prostorih. Dobrodošli stari in novi pevc.

razne prireditve

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu vabi na PREDVAJANJE FILMOV ALJOŠE ŽERJALA, ki bo danes, 24. t. m., ob 16. uri v Gregorčičevi dvorani in Ul. sv. Frančiška 20. Gledali bomo film o Moskvi, slikarju Lojzetu Spacalu in Gianniju Brumattiju. Vabljeni!

Amaterski oder Jaka Štoka priredi v soboto, 27. t. m., ob 20. uri v kulturnem domu na Proseku nastop Koroške dramske skupine SPD RADİŞE z igro Felixa Mittererja »DOMOV«. Režija Nuži Wieser. Vabljeni!

KD Rovte Kolonkovec, Ul. Monte Sernio 27, vabi na ogled video filma »WIEN 90« v soboto, 27. t. m., ob 20. uri. Predvaljal bo A. Nabergoj.

GLASBENA
MATICA
TRST

Otvoritvena predstava
sezone 1990-91
Ivan Cankar
H L A P C I
Režija Boris Kobal
V soboto, 27. t. m., ob 20.30 — abonma RED F
V nedeljo, 28. t. m., ob 16.00 — abonma RED G
Vpisovanje *abonentov ob 10. do 12. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, tel. 734265.*

gledališča

SSG
Slovensko stalno gledališče gostuje danes, 24. t. m., ob 19. uri v Mariboru in jutri, 25. t. m., ob 19. uri v Ptuju s predstavo TETOVIRANA ROŽA.

ROSSETTI
Gledališka sezona 1990/91 - Začetek sezone bo 6. novembra s Pirandellovim HENRIKOM IV. v interpretaciji G. Bossettija.

VERDI
Opera sezona 1990/91 - Pri blagajni gledališča Verdi je v teku vpisovanje novih abonmajev in potrditev starih. Urnik: od 9. do 13. in od 16. do 19. ure. Ob ponedeljkih zaprto.

V nedeljo, 28. t. m., ob 16. uri (red G) peta ponovitev Mozartove opere »DON JUAN. Dirigent Wolfgang Rennert, režiser Francesco Giraldi.

Baletne predstave za šole - Kulturni dom
Danes ob 11. uri bo v Kulturnem domu v Ul. Petronio 4 balet "Le stagioni di Pulcinella". Nastopajo solisti in baletna skupina gledališča Verdi. Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi.
Ponovitev v petek, 26. t. m., ob 11. uri, v četrtek pa bo dvojina predstava in sicer ob 11. in ob 17. uri.

LA CONTRADA - Gledališče Cristallo
Pri osrednji blagajni UTAT v Pasazi Protti so v teku vpisovanja novih abonmajev.

Nocoj ob 20.30 bo na odru komedija Francesca Macedonia in Nini Perne »Quela sera de febraio...«, igrajo Ariella Reggio, Mimmo Lo Vecchio, Gianfranco Saletta in Orazio Bobbio.

Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni UTAT v Pasazi Protti.

razstave

V **TK Galeriji** - Ul. sv. Frančiška 20 je na ogled razstava ilustracij Milka BAM-BIČA ob njegovi 85-letnici.

V **prostorih TKB** - Ul. F. Filzi 10 je na ogled razstava olj in temper Milka BAM-BIČA.

V **Trstu** je na ogled vrsta razstav, ki spadajo v okvir pobude »Neoklasicizem - aktualnost in zgodovina Trsta« in ki bodo na ogled do konca decembra.

V **Vili Sartorio** je na ogled razstava »Neoklasicizem - umetnost, arhitektura in kultura v Trstu«, v **Muzeju Revoltella** »Aktualnosti neoklasicizma«, urnik: vsak dan 10.00-13.00, ob četrtnih in petkih 10.00-22.00, ob nedeljah 10.00-13.00 in 17.00-20.00, v **bivšem anglikanskem templju** pa je na ogled razstava »Potovanje, potniki, neoklasicizem«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00 in 17.00-19.00.

V **občinski razstavnih dvorani** na Trgu Unità je na ogled razstava »Načrti za cesarja«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00 in 17.00-19.00.

Grad sv. Justa (Bastione fiorito) - Na gradu je do 28. t. m. na ogled antološka razstava del slikarja SANTA TOMAINA po rodu iz Kalabrije. Na ogled je tudi skupinska razstava slikarjev in kiparjev E. Cafiera, F. Ferzinija, G. Granerisa in R. Tigellija. Urnik: od delavnikih in praznikih od 10. do 13. ter od 15. do 18. ure.

V **Miramarskem parku (Konjušnica)** je odprta razstava risb na platnu slikarke MIELE REINA. Slike se nanašajo na obdobje 1956 - 1961, v **galeriji Torbandena** pa razstava risb na papirju iz istega obdobja. Razstavi bosta na ogled do konca oktobra po sledečem urniku: v Miramarskem parku vsak dan od 10. do 18. ure; v galeriji Torbandena vsak dan od 10. do 13. ter od 16. do 20. ure, ob praznikih samo zjutraj.

V **galeriji Nadie Bassanese** - Trg Giotti 8 - je do 24. novembra odprta razstava z naslovom "Leo Castelli post pop artists". Na ogled so risbe in grafike od šestdesetih let do danes, razstavljajo pa Richard Artschwager, Ed Rosch, Ellsworth Kelly, Robert Morris, Bruce Nauman, Richard Serra in Keith Sonnier. Urnik: ob delavnikih od 17. do 20. ure.

Na sedežu **Trgovinske zbornice** - Ul. S. Nicolò 7 - II. nad - bo do 10. novembra na ogled razstava slikarja FERNANDA DE FILIPPIJA. Urnik: od ponedeljka do petka od 10.00 do 12.30 in od 15.30 do 19.00.

V **občinski razstavnih dvorani** na Trgu Unità bo do 30. t. m. odprta antološka razstava slikarja DURENA. Urnik: 10.00-13.00, 17.00-20.00, ob nedeljah in praznikih 10.00-13.00.

V **razstavnih dvorani knjižnice "Biblioteca statale del popolo"** v Ul. Teatro Romano 7 je na ogled do 30. t. m. razstava starih fotografij z naslovom "Co' ieri-mo putei noi e i nostri veci". Urnik: 9.00-12.00, 16.00-19.00.

V **Palaci Costanzi** je na ogled razstava slikarke ALICE GOMBACCI.

SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE

SEZONA 1990/91
Danes, 24. oktobra, ob 20.30 v cerkvi sv. Antona Novega v Trstu
SIMFONIČNI ORKESTER KONSERVATORIJA iz Kormeriza
MEŠANI PEVSKI ZBOR ŽEROTIN in AKADEMSKI PEVSKI ZBOR iz Olomouca
SOLISTI:
IGOR CORETTI (Kuret), violina
ZDENKA MOLLIKOVA, sopran
JITKA ZERHAUOVA, mezzosopran
MILAN VÖLDRICH, tenor
RICHARD NOVAK, bas
ZBOROVODJA
JIRI KLIMEŠ
DIRIGENT
STOJAN KURET
Na sporedu: Mozart - Koncert v G-duru KU 216 za violino in orkester in G. Rossini - Stabat Mater.

koncerti

VERDI
Koncertna sezona 1990/91
Pri gledališču Verdi so v teku vpisovanja novih abonmajev za koncertno sezono 1990/91.

Jutri, 25. t. m., ob 20. uri (red A) bo na sporedu Poulencova GLORIA z znano sopranistko Mileno Rudifieria, zborom in orkestrom gledališča Verdi ter dve simfonični pesnitvi Ottorina Respighija. Zaradi bolezni dirigenta B. Morettija bo njegovo mesto prevzel dirigent Michael Luig.

Ponovitev v petek, 26. t. m., ob 20.30 (red B).
Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi.

včeraj - danes

Danes, **SREDA, 24. oktobra 1990**
RAFKO
Sonce vzide ob 6.33 in zatone ob 17.05 - Dolžina dneva 10.32 - Luna vzide ob 12.13 in zatone ob 20.36.

Jutri, **ČETRTEK, 25. oktobra 1990**
KRISPIN

PLIMOVANJE DANES: ob 0.34 najvišja 11 cm, ob 4.31 najnižja 1 cm, ob 10.33 najvišja 31 cm, ob 18.19 najnižja -36 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 12,3 stopinje, zračni tlak 1024,1 mb pada, veter 14 km na uro, vzhodnik, severovzhodnik, burja, vlaga 37-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 18,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Federica Wetzl, Giulia Riosa, Cristofer Candotto, Matteo Calligaris, Karin Kosovel, Michele Budicin, Nadir Paoli.

UMRLI SO: 89-letna Savoia Bagattin, 86-letna Giacomina Stolfà, 88-letna Maria Presotto, 67-letna Luciana Grubissa, 79-letni Mario Tardivello, 80-letna Madalena Iurlina, 66-letna Albina Smilovich, 83-letni Paolo Rizzi, 73-letni Ruggero Grego, 82-letna Luigia Checo, 76-letni Alfredo Milani, 90-letna Orsola Bradaschia, 89-letna Antonia Radovaz.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 22., do sobote, 27. oktobra 1990
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Trg Oberdan 2, Ul. T. Vecellio 24, Ul. Zorutti 19, Largo Osoppo 1 (Greta), Trg Cavana 1, Trg Giotti 1, Milje - Lungomare Venezia 3.
NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Trg Oberdan 2, Ul. T. Vecellio 24, Ul. Zorutti 19, Largo Osoppo 1 (Greta), Trg Cavana 1, Trg Giotti 1, Milje - Lungomare Venezia 3.

NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Trg Giotti 1, Trg Cavana 1, Milje - Lungomare Venezia 3.

NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1137.—	1120.—
Nemška marka	748,990	740.—
Francoski frank	223,750	220.—
Holandski florint	664,660	655.—
Belgijski frank	36,388	35,500
Funt šterling	2215,750	2180.—
Irski šterling	2008,500	1970.—
Danska krona	196,290	191.—
Grška dragma	7,431	7.—
Kanadski dolar	967,000	900.—

izleti

Klub prijateljstva organizira izlet na Vrhniko jutri, 25. t. m. Na programu je ogled bogatega tehničnega in naravonanstvenega muzeja ter obisk Cankarjeve rojstne hiše, Vpisovanje v trgovini Fortunato - Ul. Paganini 3.

kino

ARISTON - 16.00, 22.15 Dick Tracy, r.-i. Warren Beatty, i. Madonna.
EXCELSIOR - 17.45, 22.15 Pretty Woman, r. Garry Marshall.
EXCELSIOR AZZURRA - 17.00, 22.00 Labirinto di passioni, r. Pedro Almodovar, □
NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Weekend con il morto.
NAZIONALE II - Dvorana zasedena za V. Festival latinsko-ameriškega filma. Vstop prost.
NAZIONALE III - 16.15, 22.15 Ragazzi fuori.
NAZIONALE IV - Dvorana zasedena za V. Festival latinsko-ameriškega filma. Vstop prost.
GRATTACIELO - 17.00, 22.00 Caccia a ottobre rosso, i. Sean Connery.
MIGNON - 16.00, 22.15 Fantasia, prod. Walt Disney.
EDEN - 15.30, 22.00 La regina del sesso, porn., □□
CAPITOL - 16.00, 22.00 Revange, i. Kevin Costner, Anthony Quinn.
LUMIERE - 17.45, 22.15 Henry e June, r. Philip Kaufman, i. Fred Ward, Uma Thurman, □□
ALCIONE - 17.45, 22.15 Mr. e Mrs. Bridge, i. Paul Newman, Joanne Woodward.
RADIO - 15.30, 21.30 Weekend per mogli di gusto, porn. □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

prispevki

V spomin na Igorja Jankoviča daruje Jano z družino 30.000 lir za MPZMP.

V spomin na Igorja Jankoviča darujeta Boris Pertot in družina 10.000 lir za TPK Sirena.

V spomin na Igorja Jankoviča daruje teta Lojzka, Lucia, Vera in Rossana 30.000 lir za MPZ Milan Pertot in 30.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na pok. Giordana Crasnicha daruje N.N. 200.000 lir za godbo Nabrežina.

Namesto cvetja na grob Danila Kocjančiča daruje nečak Giorgio Zerjul z družino 30.000 lir za kardiološki oddelek bolnišnice na Katinari.

Ob priliki praznovanja 70-letnikov s Proseka, Kontovela, Gabrovca in Brišičkov darujejo prisotni 100.000 lir za spomenik padlim na Kontovelu, 100.000 lir za spomenik padlim na Proseku, 100.000 lir za spomenik padlim v Gabrovici in 230.000 lir za spomenik (Kulturni dom) v Brišičkih.

mali oglasi

PRODAM autobianchi 112 elegant, letnik 1979, črne barve, za lit. 1.000.000. Telefonirati ob večernih urah na št. 228164.

MLADA DRUŽINA išče trisobno stanovanje na Opčinah, Proseku, Furlanski cesti, v Barkovljah ali na Greti. Tel. 572126 v večernih urah.

NA OPČINAH nujno iščemo skladišče približno 50 kv. m z možnostjo dostopa težkim vozilom. Ponudbe poslati na Publiest S.r.l., Ul. dei Montecchi 6, Trst, pod šifro »Skladišče«.

V BLIŽINI GORICE dajemo v najem 130 kv. m prostorov, primernih za urade. Telefonirati ob uradnih urah na št. (0481) 535713.

NUJNO IŠČEMO URADNICO na področju import/eksport z večletno prakso z dobrim znanjem angleškega in srbohrvaškega jezika, večšo strojeopisja in dela s kompiuterjem. Pismene ponudbe poslati na Publiest, Ul. Montecchi 6, pod šifro "Uradnica".

STANOVANJE ALI HIŠO tudi potrebno popravila kupim v okolici ali v mestu. Tel. 910142.

V **RIMU** se boste prijetno počutili v slovenskem Hotelu Emona, Ul. Statilia 23 - 00185 Roma, tel. 06/7590382 - fax 06/7594747. Rojakom nudimo občuten popust. Dobrodošli!

OSMICO je odprl Josip Lovriha v Dolini 233. Toči belo in črno vino.

PRODAM fiat panda 750 letnik 87 v dobrem stanju. Tel. 0481/78040.

50-LETNI invalid italijanske goriške, samostojen, ekonomsko dobro stoječ išče prosto žensko družico enake starosti, tudi z jugoslovanske strani, za oskrbo in družbo ter z možnostjo bodočega skupnega življenja. Resne ponudbe poslati na PUBLIEST, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro INVALID.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedez 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

V Rimu na dražbi morda edini portret tolovaja Giuliana

Po vsej verjetnosti edini portret »slavnega« razbojnika Salvatoreja Giuliana bo prihodnji teden oddan na dražbi. Lastnik neke rimske galerije je tako končno klonil vztrajnim pritiskom številnih vidnih Rimljanov, ki se za to edinstveno delo potegujejo že od začetka poletja. Odkar so Giulianov portret postavili na ogled v galeriji italijanskega glavnega mesta, so lastniku ponujali večmilijonske vsote, odločilni »boj« za novega lastnika pa bo prihodnji torek, 30. oktobra.

Portret je delo slikarja Sergia Boldrinija Ziverija, poleg enkratnosti - baje je bila to edina priložnost, ko se je znani italijanski razbojnik tako izpostavil pozornosti - prinaša delo tudi zanimivo zgodbo.

Leta 1950, le nekaj dni pred smrtjo kralja iz Montelepreja, se je slikar Sergio Boldrini Ziveri mudil v gričevnati okolici San Cipriella in se umetniško navdihoval ob prijetnem razgledu. K njemu se je približal neki neznanec in ga brez omahovanja, v značilnem krajevnem narečju vprašal, če zna slikati samo pokrajino ali tudi »kristjane«. Tudi iz radovednosti je slikar, ki seveda ni znal, da ima pred seboj »slavnega« tolovaja, sprejel Giulianov predlog in mu v treh dneh naredil portret.

Šele nekaj dni pozneje, ko je na časopisu zagledal razbojnikovo fotografijo, je v njej spoznal neznanca, ki se mu je ponudil za portret. Nemudoma je pobral šila in kopita, se vrnil v San Gimignano in komaj dokončani portret dolgo časa skrbno skrival.

Kritična mnenja o sedanjih zasnovi filmskega festivala

Le dober mesec po zaključku letošnje izvedbe je bil beneški filmski festival v središču pozornosti tematskega srečanja, ki ga je te dni v Rimu priredila revija *Prospettive nel mondo*. Ob ravnanju temo je predstavil glavnik urednik revije Gian Paolo Cresci. Vprašanje o dvomljivi uspešnosti, nezadovoljstvu ob letošnji izvedbi, kritikah in polemikah, ki so se iz vsega tega razvile, po njegovem mnenju izhaja iz dejstva, da beneška filmska razstava v svoji sedanji obliki sploh ne koristi filmski ustvarjalnosti in potrebuje nekatere bistvene spremembe.

Sergio Trasatti, predsednik italijanske spektakelne ustanove, je predlagal, da bi filmski festival ne bil več vezan na beneški bienale, temveč na Ustanovo za filmsko upravljanje. Na ta način bi filmski festival lahko poleg Cinecittà in Instituta Luce postal tretje bistveno stičišče na področju javne kinematografije.

Beneškemu filmskemu festivalu v okviru bienala so glede na letošnje ocenjevanje očitali tudi šibko strokovno sposobnost, češ da uspe združiti sicer ugledne posameznike, ki pa nikoli ne ustvarijo dovolj homogene ocenjevalne komisije. Kritični so bili tudi pogledi na dosedanji filmski festival kot zgolj izložbo nove avtorske filmske produkcije, zato naj bi bilo več poudarka na tržišču. Filmski festival naj bi po mnenju ministra Tognolija v bodoče razvil nove razsežnosti, ki bi se bolj zblíževale s kulturnim in industrijskim dogajanjem, z občinstvom in novinarskim svetom.

Superman sili v zakonsko življenje

Po 50-letnem dvorjenju se bo tudi Clark Kent, alias Superman, končno oženil z Lois Lane. Junak z nadnaravnimi sposobnostmi, ki s svojimi pustolovčinami že polovico stoletja navdušuje bralce stripov in se je uspešno pojavil tudi v istoimenskem filmskem nizu, se bo v prihodnji epizodi »vdal« v svojo moško usodo, premagal dosedanj človeško sramežljivost in le zaprosil za roko ljubko delovno kolegico. Tako je včeraj izjavil ustvarjalec Supermanovih prigrad Michael Carlin, ki je odkril tudi junakov namen, da svoji zaročenki in bodoči ženi razkrije skrivnost o dvojni identiteti in nadnaravnih sposobnostih. Povod za Supermanovo potezo pa gre pripisati siju »kryptonite«, ki se mu je junak v prejšnji pustolovščini predolgo izpostavil in zato izgubil svoje nadnaravne moči.

ženska in njena stvarnost

breda pahor

Otrok pripada »genetskim staršem«

(Foto Magajna)

Znanstveno-tehnološki razvoj prinaša ob rešitvah za številne neko nerešljive probleme tudi kopico novih vprašanj: tako npr. na področju umetnega oplojevanja in vsaditve oplojenih jajčec postavlja celo vrsto kočljivih pravnih vprašanj, s katerimi se mora sodstvo posameznih držav spoprijemati ob posameznih primerih. Zadnja razsodba, ki se nanaša na »otroka dveh mater, genetske in tiste, ki je otroka rodila«, prihaja iz Združenih držav Amerike, kjer je pravzaprav dejavnost sodnih in zakonodajnih teles na tem področju najzanimivejša, kar je med drugim odraz znanstveno-tehnoloških raziskav v tej državi.

Pristojno sodišče v Kaliforniji je namreč odločilo, da otrok pripada »genetski materi oziroma genetskemu staršem«, ne pa ženski, ki ga je rodila. Zgodba malega fantka, ameriški novinarji so ga poimenovali kar »baby boy Johnson«, je po eni strani pretresla javnost v ZDA, po drugi pa povzročila vrsto polemik. Zanj sta se namreč potegovali dve ženski, možni rezultat »pravnega boja« pa bi lahko

bil, da bi dojenčka zaupali posebni ustanovi oziroma sirotišnici.

Celotna zgodba se je začela plesti že pred časom: zakonca Mark in Crispina Calvert nista mogla imeti otroka, ker so Crispini odvzeli maternico. Zato sta se zakonca odločila, da »najameta tujo maternico«. Obrnila sta se na 29-letno bolničarko Ann Johnson, ki je pristala, da ji v maternico vsadijo oplojeno jajčece (Crispinino jajčece so prej v epruveti umetno oplodili z moževimi semenčici). Za »uslugo« sta bila zakonca pripravljena plačati deset tisoč dolarjev (približno 12 milijonov lir), »pogodba« pa je obvezovala bolničarko, da bo porodu izroči otroka zakoncema Calvert.

Ann Johnson je otroka srečno donosila in 19. septembra se je rodil fantek, ki bi se, glede na dogovor, moral pisati Calvert, vendar pa ga je bolničarka hotela priznati za svojega oziroma ga vsaj obdržati pri sebi. Že nekaj dni pred porodom se je Ann Johnson odločila, da prekliče »pogodbo« z zakoncema Calvert. Takrat

je izjavila, da bo zaprosila, da bi ji zaupali otroka v rejništvo, istočasno pa je zagotavljala, da zakonca Calvert kažeta izredno malo zanimanja za otroka, ki bi se moral v kratkem roditi, in da med drugim zelo neredno plačujeta obroke obljubljenih deset tisoč dolarjev.

Ko se je otrok rodil, nesporazumov med zakoncema in bolničarko niso poravnali. Nekaj dni je otrok ostal pri ženski, ki ga je rodila, nakar je moral celotno zadevo vzeti v pretres sodnik Richard Parslow. Ker se v tej prvi fazi nikakor niso mogli sporazumeti, se je sodnik odločil, da bo dojenček moral v sirotišnico. Takšna hipoteza je bila po mnenju Ann Johnson nesprenjemljiva, zato je pristala, da so otroka začasno zaupali »genetskemu staršem«. Z razsodbo, ki jo je sodnik Richard Parslow izrekel v ponedeljek, pa je končno »baby boy Johnson«, ki se seveda ne bo tako pisal, končno le našel svoj miren dom.

Začetek dojenčkove življenjske poti namreč ni bil najbolj spodbuden: po precej razširjenem mnenju namreč ni bil jabolko spora samo zaradi prevelike ljubezni, ki jo je vzbudil tako v genetskih starših kot v ženski, ki ga je rodila, temveč je bil velikega pomena ekonomski vidik. Zakonca Calvert sta med drugim obtožila Ann Johnson, da je sprožila spor zato, da bi iztržila več denarja od dogovorjenega. Istočasno sta trdila, da bolničarka želela okrog tega primera vzbuditi čim večjo pozornost, zato da bi potem lahko celo prodala »filmske pravice« glede tega neobičajnega primera kakšni družbi.

Z relativno hitro razsodbo, ki bo šla v zgodovinske anale, pa je Richard Parslow v prvi vrsti zaščitil otroka, ki se mu je zaradi spora pisala težka bodočnost. Istočasno pa je njegova odločitev izredno pomembna tudi z načelnega vidika in bo nedvomno vplivala na rešitev podobnih primerov, ki se bodo pojavili v naslednjih letih. Kalifornijski sodnik je namreč odločil, da ima »biološki vidik« prednost pred dejstvom, kdo rodi otroka.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

6.55 Aktualno: Uno mattina
10.15 Nad.: Santa Barbara
11.00 Jutranji dnevnik
11.05 Film: Il cavaliere della libertà (biog., ZDA 1930, r. D. W. Griffith, i. Walter Huston), vmes (11.55) vreme in vesti
13.00 Variete: Fantastico bis
13.55 Dnevnik - tri minute
14.00 Kvarok svet: Savana
14.45 Risanke
15.00 Izobr. oddaji: Odprta šola, 15.30 Novecento - It. literatura po l. 45
16.00 Mladinska oddaja: Big!
17.55 Iz parlamenta in vesti
18.05 Nanizanka: Cose dell'altro mondo
18.45 Nad.: Santa Barbara
19.25 Nogomet za pokal pokalnih zmagovalcev: Austria-Juventus
20.15 Dnevnik
20.25 Nogomet za pokal prvakov: Milan-Bruges
22.15 Dnevnik
22.45 Aktualno: Besede in življenje - Duhovniki kako
24.00 Dnevnik in vreme
0.20 Danes v parlamentu
0.25 Rubrika opolnoči
0.40 SP v biljardu

CANALE 5

7.50 Nanizanka: La piccola grande Nell
8.25 Film: La mia spia preferita (kom., ZDA 1951, r. Norman McLeod, i. Bob Hope)
10.30 Aktualno: Gente comune
12.00 Kvizi: Il pranzo è servito, 12.45 Tris, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie
15.00 Rubrike: Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo, parliamone, 16.00 Cerco e offro
16.30 Variete: Buon compleanno 1981
16.55 Kvizi: Doppio slalom, 17.25 Babilonia, 18.00 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei nove, 19.45 Tra moglie e marito
20.25 Striscia la notizia
20.40 Nadaljevanka: Dallas
21.45 Aktualno: Forum, 22.45 Scene da un matrimonio
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show
0.55 Striscia la notizia
1.15 Nan.: Marcus Welby, 2.15 L'ora di Hitchcock

RAI 2

7.40 Nan.: Lassie in risanke
8.40 Nad.: Clayhanger
9.30 Dok.: Crescere
10.00 Film: Il signor Belvedere va in collegio (kom., ZDA 1949, r. Elliott Nugent)
11.30 Nanizanka: Il brivido dell'imprevisto
11.55 Nadaljevanka: Capitol
13.00 Dnevnik - Gospodarstvo
13.45 Nadaljevanki: Beautiful, 14.30 Destin
15.20 Film: Come inguaiamo l'esercito (kom., It. 1965, r. Lucio Fulci)
17.00 Vesti in Iz parlamenta
17.25 Videocomic
18.20 Šport in Rock café
18.45 Nanizanka: Un giustiziere a New York
19.45 Dnevnik in šport
20.25 Nogomet za pokal prvakov: Napoli-Spartak
22.15 Nogomet za pokal pokalnih zmagovalcev: Olympiakos-Sampdoria
23.00 Dnevnik - nocoj
24.00 Nogomet: povzetki tekem za pokal UEFA
0.15 Dnevnik in horoskop
0.30 Film: La signora Sundance (dram., ZDA 1973, r. Marvin Chomsky)

RETE 4

8.30 Nad.: Una vita da vivere, 9.30 Andrea Celeste, 10.00 Amandoti, 10.30 Aspettando il domani, 11.00 Così gira il mondo
11.30 Nanizanka: La casa nella prateria
12.30 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke
13.40 Nadaljevanke: Sentieri, 14.35 Marilena, 15.40 La mia piccola solitudine, 16.10 Ribelle, 16.50 La valle dei pini, 17.25 General Hospital, 18.00 Febbre d'amore
19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amanti
19.30 Nan.: Top Secret
20.35 Film: Souvenir d'Italie (kom., It. 1957, r. Antonio Pietrangeli, i. Vittorio De Sica, Gabriele Ferzetti)
22.45 Ekološka oddaja: Gaia
23.15 Aktualno: Živeti v Milano (vodi Emilio Fede)
23.45 Teknik: Cadillac
0.15 Veliki golf
1.20 Film: Chi è l'altro (srh., ZDA 1972, r. Robert Mulligan, i. Uta Hagen, Diana Muldaur)

RAI 3

12.00 Dok. oddaja: Meridiana - Tavolozza italiana, Človek in okolje
14.00 Deželne vesti
14.30 Izobraževalni oddaji: Odprta šola - Informagiovani, 15.00 Multimediaлна enciklopedija filozofije znanosti
15.30 Šport: hokej na travi, namizni tenis in hokej na ledu
17.00 Nanizanki: Vita col nonno, 17.50 Throb
18.15 Dokumentarec: Il mondo della sopravvivenza
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 BlobCartoon
20.00 Varieteja: Blob. Di tutto di più, Una cartolina di Andrea Barbato
20.30 Film: Splash - Una sirena a Manhattan (fant., ZDA 1984, r. Ron Howard, i. Daryl Hannah)
22.20 Večerni dnevnik
22.25 Film: Mosca a New York (kom., ZDA 1984, r. Paul Mazursky, i. Robin Williams)
24.00 Športna rubrika: Derby
0.10 Nočni dnevnik

ITALIA 1

7.00 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke
8.30 Nan.: Batman, 9.00 Skip-py, 9.30 Arnold, 10.00 Amore in soffitta, 10.30 La famiglia Brady, 11.00 Strega per amore, 11.30 Tre nipoti e un maggiordomo, 12.00 Charlie's Angels, 13.00 La famiglia Bradford, 14.00 Happy days
14.30 Glasbena oddaja: Radio Carolina 7703
15.30 Nanizanka: Compagni di scuola
16.00 Otroška oddaja: Bim Bum Bam in risanke
18.30 Nanizanke: Chips - Uno spettacolo emozionante, 19.30 Cri Cri - Pentimento
20.00 Nogomet za pokal UEFA: Aston Villa-Inter
22.00 Nogomet za pokal UEFA: Valencia-Roma
24.00 Reportaža: Jonathan (povnitev)
0.45 Filmske novosti
0.50 Nanizanki: Mike Hammer - Sette testimoni da uccidere, 1.50 Benson - Il salvatore

TV Slovenija 1

9.00 Spored za otroke in mlade: Živ žav
9.55 TV drama: Beg (pon.)
10.40 Nadaljevanka: Nespodobno vedenje (3. del)
11.30 Kronika Borštnikovega srečanja
11.50 Video strani
14.55 Žarišče (pon.)
15.25 Sova (pon.)
16.55 Poslovne informacije
17.00 Dnevnik
17.05 Mozaik. Dokumentarni oddaji: Judje na Slovenskem, 17.45 Po sledih napredka
18.15 Spored za otroke in mlade: ZBIS - Jesenski veter (Neža Maurer), 18.30 Križem krašem
19.00 Risanke
19.15 TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Film: Želja po večnosti (fant., Kan. 1989, r. Robert Favreau, i. Danielle Proulx, Paul Savoie)
21.50 Dnevnik in vreme
22.15 Videogodba
23.00 Nočni program Sova, vmes nanizanki Alf in Max Headroom ter dokumentarni niz Zgodba o Hollywoodu (4. del)

ODEON

7.00 Risanke
8.30 Matineja Trivenete
13.00 Risanke
16.00 Film: L'ostaggio (kom., It., r. Luigi Valanzano)
18.00 Nanizanka: Doc Elliot
18.45 Glasba in film: USA Today
19.00 Filmi in risanke
20.00 Nanizanka: Casalingo Superpiù
20.30 Nad.: Pasiones
22.00 Nanizanka: Quinta dimensione - Serata fantastica
23.00 Film: Red River (vestern, ZDA 1938, r. George Sherman, i. John Wayne, Ray Corrigan)

TMC

8.30 Nanizanke: Get Smart, 9.00 Petrocilli, 10.00 La famiglia Partridge - Mio figlio femminista
10.30 Nad.: Terre sconfinite, 11.15 Potere
12.00 Kosilo z Wilmo
12.30 Prijateljska narava
13.00 Športne vesti
13.15 Dnevnik
13.30 Aktualno: Ženska TV
15.00 Film: Il figlio della furia (pust., ZDA 1942, r. Mic-

TV Koper

12.30 Dok.: Campo Base
13.00 Oddaja o boksu: Bordo Ring
14.00 Rubrika: Settimana Gol
15.45 Bezbol - prvenstvo Major League
16.45 Wrestling Spotlight
17.30 Nogomet - angleško prvenstvo
18.30 Spored v slovenščini
18.45 Odprta meja
19.00 TVD Novice
19.30 Otroška oddaja
20.00 Dokumentarna oddaja
20.30 Nan.: Squadra segreta
21.05 Šport v ZDA: USA Sport
22.15 TVD Novice
22.30 Rubrika: Speciale Tutocuppe
23.30 O boksu: Bordo Ring
0.30 Športni pregled: USA Sport (pon.)

TV Slovenija 2

18.30 Alpe Jadran
19.00 Izobraževalna oddaja: Zdravila
19.15 Nogomet za pokal UEFA: Real Societad-Partizan (prenos iz San Sebastian)
21.00 Športna sredo
22.15 Svet poroča

hael Gordon, i. Tyrone Power)

16.45 Aktualno: Ženska TV
18.00 Nanizanki: Autostop per il cielo, 19.00 Anna e il suo re
19.30 Variete: C'era questo, c'era quello
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Film: L'ultima coppia sposata (kom., ZDA 1979, r. Gilbert Cates, i. George Segal)
22.25 Top sport
24.00 Večerne vesti
0.20 Nan.: Chicago Story

TELEFRIULI

16.00 Otroška oddaja
18.00 Nad.: Vite rubate
19.00 Igra: Marameo
19.30 Dnevnik
20.00 Aktualno: Viviciattà
20.30 Film: La polizia ringrazia (dram., It. 1972)
22.30 Nočne vesti
23.00 Čakanje na polnoči
24.00 Kronika iz parlamenta
0.30 Nočne vesti

TELE4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kolesar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev; 8.40 Soft music; 9.20 Variete: Ulica Castaldi (pon.); 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Veliki uspehi Beatlesov; 12.00 Glej, kaj ješ; 12.20 Orkestralna glasba; 12.40 Cecilijanka '89: MPZ Mirko Filej iz Gorice (dir. Zdravko Klanjšček); 12.50 Orkestralna glasba; 13.20 Poslušali boste; 13.30 Na goriškem valu; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu; 15.00 Rock zvezde; 15.30 Znani ansambli; 16.00 Mi in glasba: skladatelj Lucijan Marija Škerjanc; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Literarne podobe; 17.40 Mladi val; 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA

5.00, 6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 8.05 Za knjižne mojlje; 8.30 Instrumenti; 9.05 Glasba; 10.00 Gospodarstvo; 11.05 S poti po domovini; 11.30 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba; 13.38 Do 14.00; 14.05 Mehurčki; 14.20 Glasbena mladina; 14.40 Merkurček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Jazz; 18.30 Na ljudsko temo; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Studio 26; 20.00 Simfoniki hrvatske RTV (dir. Pavel Despalj); 21.35 Knjižni trg; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Melodije; 23.05 Literarni nokturmo.

RADIO KOPER (slovenski program)

7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik; Čestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Na valu radia Koper; 13.15 Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbene aktualnosti; 18.35 Popevke po telefonu; 19.30 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Pošiljam ti razglednico; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Clic; 9.35 Popevka po želji; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Družinsko veselje; 11.00 Srečanja; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah in čestitke v živo; 14.40 Pesem tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Srečanje z...; 16.00 Moderato con brio; 16.32 Hot hits; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.32 Instrumentalna glasba; 19.00 Klasična glasba; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 17.00 Klepet ob glasbi; 18.00 Zmerek s psihologom; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Pogovor z odvjetnikom in Ostali Trst, nato Nočna glasba.

Od jutri dalje v Kulturnem domu

Start filmske sezone Gorica Kinema

Poleg filmov tudi tečaj slovenščine

Jutri zvečer ob 20.45 bodo v Kulturnem domu predvajali film Konec noči ("La fine della notte") režiserja Davida Ferraria. To bo prvi film v sezoni Gorica kinema 1990/91, ki jo prireja Kinoateljje in bo letos trajala neprekinjeno vsak četrtek do konca maja. Skupno bodo občinstvu ponudili 30 filmov, torej bogat prerez novejšega avtorskega filma. Jutrišnji film, ki je bil predstavljen na lanskem Festivalu v San Sebastianu, je delo mlajšega italijanskega avtorja, road-movie o nori noči dveh mladeničev s podeželja. Film pa je tudi obsodba kmečko-industrijskega okolja, ki je vzrok odtujenosti ljudi v enolični ravnini severne Italije.

Sezono Gorica kinema so predstavili na tiskovni konferenci. Po lanskem uspehu (140 abonentov in že okrog 800 včlanjenih v Kinoateljje) so organizatorji - kot je povedal Igor Prinčič - sklenili, da letos še povečajo ponudbo. Število filmov so povečali na 30, pri izboru naslovov pa so ostali zvesti izhodiščnim načelom: ponuditi goriškemu občinstvu kvalitetne filme, ki bi sicer ne prišli v omejen komercialni obtok v našem mestu. Izbira se je osredotočila na "festivalna dela", predvsem pa na evropske (vendar ne izključno) avtorje. Novost sezone je okrepljena prisotnost italijanskega filma. V zadnjem času so se namreč v Italiji pojavili nekateri novi in izredno zanimivi avtorji, ki povečajo pozornost regionalnim stvarnostim in kulturam. Kot pozorni opazovalci filmskega dogajanja člani Kinoateljje niso mogli prezreti te novosti in so jo zato s primerno težo vključili v svoj program. Če bo le mogoče, so še povedali, bodo skušali zagotoviti prisotnost vsaj nekaterih med temi novimi avtorji na goriških predvajanjih za neposreden stik in pogovor z občinstvom. V začetnem delu sezone pa bomo lahko gledali tudi dva filma Spike Leeja, ki na svojstven način obravnava "drugačnost" ameriških črncev, prvi film že slavnega Pedra Almodovarja, film režiserke Jane Campion, "moralne zmagovalke" letošnjega Festivala v Benetkah.

Vse predstave bodo ob četrtkih z dosedanjim klubsko obliko, ki teži k temu, da bi ogled filma ne bil zgolj kulturno potrošništvo pač pa dogodek in priložnost za srečanje. Cena vstopnic ostaja nespremenjena (6 tisoč lir), abonma za vseh trideset predstav pa stane 75 tisoč lir, kar omogoča rednim obiskovalcem izdaten prihranek. Članska izkaznica (5 tisoč lir) bo še nadalje omogočala popust na vstopnini v redne goriške kinodvorane ob delavnikih.

Na predstavitvi sezone so tudi napovedali, da bo 6. Film video monitor - pregled slovenskega filma, televizije in videa na sporedu od 1. do 5. marca 1991, predstavili pa so še dvoje pomembnih novosti v letošnji sezoni Kinoateljjeja.

Prva je multimedialni tečaj slovenščine, ki ga prirejajo v sodelovanju s Kulturnim domom. Zamisel, je pojasnil koordinator tečaja Aleš Doktorič, se je porodila prav na četrtkovih filmskih srečanjih oz. na Film video monitorju. Filmska dejavnost je namreč privabila v Kulturni dom številne italijanske gledalce in v marsikomu se je porodila želja, da bi preko filma poglobil svoje poznavanje slovenske stvarnosti, kulture in jezika. Ponudba na tem področju doslej ni bila zadovoljiva, zato so v sodelovanju s Filozofsko fakulteto v Ljubljani priredili multimedialni tečaj, ki bo v 110 letnih urah ne samo "šolskih" lekcij ponudil možnost pridobitve osnovnega znanja slovenščine in vpogled na slovensko kulturo in stvarnost v našem prostoru.

Druge velika novost pa je usmerjanje na samostojno produkcijo. Po lanskem dokumentarcu Zamejci je scenariistična delavnica Kinoateljjeja pod vodstvom režiserja Jožeta Babiča obrodila tri scenarije. Prvi je bil odobren in le težave producenta hiše Viba film so zakasnile njegovo realizacijo, ki pa je predvidena prihodnje poletje. Avtor scenarija in režiser je Danjel Jarc, ki si je zamislil 35-minutni igrani film Zgodba brez meja o goriškem portretistu Josipu Tomincu. V predalu pa imajo tudi že scenarija za dva kratkometražca (Nadja Rebec: Zvonovi niso utihnili, Danjel Jarc: o grofu Coroniniju), ki čakata le na finansiranje.

Od 7. novembra v Gorici v organizaciji NŠK

Začenja se tritedenski tečaj za knjižničarje

Pred nami je že deveti tečaj v organizaciji Narodne in študijske knjižnice. Začetek pade v leto 1977. Če pogledamo razvrstitve tečajev, dobimo naslednjo sliko: november 1977, oktober 1982, februar 1983, november 1984, oktober 1986, november 1987, november 1988, oktober 1989 in november 1990. Z omenjenimi tečaji smo želeli širšemu krogu uporabnikov prikazati osnove knjižničarstva. Od leta 1987 smo knjižničarski vedi dodali še arhivistiko. V vseh teh letih je šlo skozi tečaje NŠK nekaj desetih ljudi, ki so osvojili prvine obeh ved. Tako smo poskušali približati ljudem vedenje o knjižničarstvu in arhivistiki. Pri vsem tem je pozitivno dejstvo, da smo uspeli dobiti finančno kritje s strani deželne nadzorniškega za kulturo in izobraževanje, ki nam je odobrilo tozadevne prošnjne. Tako smo obogatili strokovno ponudbo, ki jo v raznih oblikah nudi Narodna in študijska knjižnica.

V maju 1989 so bili ponovno odprti prenovljeni prostori knjižnice Damirja Feigla v Križni ulici v Gorici. Omenjena knjižnica deluje po novem v sklopu NŠK, ki si prizadeva, da bi se uveljavila kot prava slovenska deželna knjižnica. Tako sta sedaj operativni dve knjižnici v Trstu in Gorici; želimo si še odprte knjižnice Ivan Trinko v Benečiji, ki pa je že formalna članica

Narodne in študijske knjižnice. Glavna ovira so le finančna sredstva.

Po odprtju knjižnice Damira Feigla smo začeli postopoma prenašati širšo dejavnost tudi v Gorico. Tako so se že zvrstile otroške urice, predstavitve publikacij, kulturni večeri. Tokrat se predstavljamo s knjižničarskim tečajem, ki bo potekal od srede, 7. novembra, do petka, 23. novembra 1990. Tečaj obsega 16 lekcij, ki so razvrščene v 32 ur. Predavanja se bodo zvrstila v čitalnici knjižnice Damirja Feigla v Križni ulici v Gorici v popoldanskih urah med 15. in 19. uro. Snov bodo podali strokovnjaki z obeh strani meje, saj smo si pridobili odgovorne iz Narodne in univerzitetne knjižnice iz Ljubljane, Goriške knjižnice Franceta Bevka iz Nove Gorice ter iz Mestne knjižnice iz Gorice. Tečaj je brezplačen.

Prijave sprejemata pisarna knjižnice Damirja Feigla (Gorica, Križna ulica 3, tel. 531733) in pisarna NŠK (Trst, Ul. sv. Franciška 20, tel. 774333).

Milan Pahor

■ Župan v Zagreju je izdal ukaz o omejitvi prometa na odseku Ulice Dante v neposredni bližini mosta preko Soče. Do 28. oktobra na omenjenem odseku (ki se smatra kot del državne ceste št. 305), bo prepovedan promet za vsa vozila. Ukrep je nujen zaradi vzdrževalnih del.

Težave sodstva in obvoznica v občinskem svetu

Danes ob 17. uri se v Gorici sestane občinski svet. Na dnevnem redu je razprava o resoluciji glede neustreznosti sodnih struktur. Nocojšnja bo prva od treh zaporednih sej. Občinski svet se bo spet sestal v petek ob 17. uri, ko bodo razpravljali o problemu zahodne obvoznice. Resolucijo s tem v zvezi je predložila KPI, drugo resolucijo proti obvoznici (z zahtevo naj jo obravnava občinski svet) pa je odobril tudi štandreski rajonski svet.

V tem tednu se bodo sestali tudi štirje rajonski sveti. Nocoj ob 20.30 bosta na vrsti rajonska sveta za mestni center in Stražice. Jutri se bodo sestali svetovalci pri Madonnini, v petek pa člani rajonskega sveta za Pevmo, Štmaever in Oslavje, ki bodo vzeli v pretrus osnutek novega pravilnika za otroške jasli, prireditve proslave ob dnevu mrtvih.

Predstavili so Eurovite goriški kmetijski sejem

V videmski Hiši vina so včeraj predstavili specializiran goriški sejem Eurovite '90, na katerem bodo razstavljali trtne sadike in priredili več posvetov na to temo. Sejem prirejajo namesto dosedanjega sejma Agricola in še prejšnjih sejmov kmetijske mehanizacije. Sejem bo na goriškem sejmišču od 30. novembra do 30. decembra.

Sejem so predstavili predsednik deželnega vinskega centra Pittaro, predsednik goriške trgovinske zbornice Bevilacqua, direktor šole za enotehniške v Congeliano Calò in deželni odbornik za kmetijstvo Benvenuti.

Sejem bo edini te vrste v Italiji in Evropi. Bo torej visoko specializiran. Doslej se je prijavilo že več kot sto razstavljalcev. Največ jih je iz Italije, prišli bodo tudi iz Nemčije, Francije, Jugoslavije, Avstrije in Španije. Zani-

manje za sejem je precejšnje, saj se bodo v Gorici zbrali strokovnjaki. Na sejmišču bodo razstavljali tudi vse stroje, ki jih danes rabijo pri gojenju in sortiranju sadik.

V Italiji pripravijo vsako leto 45 milijonov trtnih sadik, od teh kar 65 odstotkov v naši deželi. Pri nas se s tem poslom ukvarja več sto oseb bodisi v zadružnih podjetjih kot tudi na družinskih posestvih. Vrednost sadik znaša okrog 60 milijard lir. Prihodek tega izvažajo, tudi v države, ki imajo večjo vinogradniško tradicijo od naše.

Na včerajšni tiskovni konferenci je bilo rečeno, da sejma v prejšnji izvedbi ni imelo smisla prirediti, ker je podobnih sejmov v deželi precj. Evropski sejem trtne sadike pa bo nekaj izjemnega. Zaradi tega so pobudniki pripravljeni v njegov uspeh. (mw)

Ekologija in gospodarstvo v razpravi na Pokrajini

Ekologija in gospodarska problematika sta bili v ospredju včerajšnje seje goriškega pokrajinskega sveta v njenem uvodnem delu, medtem ko so se svetovalci v drugem delu spoprijeli z zahtevno nalogo prilagoditve, oziroma odobritve raznih pravilnikov.

Na ekološko problematiko je v dveh pisnih vlogah opozoril predstavnik zelenih, Luciano Giorgi. Prva se nanaša na odlagališče Pecol dei Lupi v krminski občini, o čemer je bilo v zadnjih dneh sicer veliko besedi, druga pa zadeva nadzorstvo nad izlivanjem prečiščenih odpadkov iz naprav medobčinskega konzorcija na Tržiškem.

Zadeva je v zvezi s poveritvijo nadzorstva zasebni ustanovi.

Na gospodarsko in splošno družbeno temo je opozoril načelnik svetovalske skupine KD Bergamin in sicer navajajoč primer podjetja Safiva v Gradežu. Vzroke ponavljajoče se krize bi morali

obravnavati v širšem, vsaj pokrajinskem ali deželnem kontekstu, je poudaril Bergamin in ne tako, da se skuša zadevo urediti na krajevni (gradeški) ravni.

Di Datova (KPI), je imela precej pripomb na račun oblikovanja pokrajinske komisije za športne, oziroma dejavnosti.

Zaradi razčlenjene obravnave pravilnikov se je včerajšnja seja zavlekla preko predvidevanj in precejšen del dnevnega reda so zato odgodili do prihodnje seje. Tako tudi razpravo in glasovanje o resoluciji za ustanovitev mednarodne komisije o fobjah.

■ Radio Trst A bo danes v Oddaji Na Goriškem valu ob 13.30, prenašal pogovor o dogodkih na kulturnem področju (M. Marincič), v športu (M. Lutman), zapis o prvem Srečanju z avtorji ter o prireditvi Skupaj za UNI-CEF. Zraven pa še informacijo o Koroških dnevih ter o novi sezoni Gorica Kinema.

prispevki

Namesto cvetja na grob Ludvika Nanuta daruje družina Češut 60 tisoč lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Štandrežu.

V počastitev spomina Jožeta Figlja daruje družina Drufovka 50 tisoč lir za Dijski dom v Gorici.

Ob smrti Emila Mučiča darujejo svoji 50 tisoč lir za pevski zbor Oton Župančič.

V počastitev spomina Emila Mučiča darujejo žena Sava in družine Zavadlav 50 tisoč lir za vzdrževanje partizanskega spomenika v Štandrežu.

V spomin na Ido Koshuta daruje Ida z družino 100 tisoč lir za Sklad Mitje Čuka.

Namesto cvetja na grob Emila Mučiča daruje družina Slavka Lupina 20 tisoč lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOBv Štandrežu.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Ancora 48 ore«.

VERDI 17.30-22.00 »Dick Tracy«.

VITTORIO 17.30-22.00 »Gola profonda n. 3«.

Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri: 17.30-22.00 »Orgasmo, sensazione, rabbia«.

Prep. ml. pod 18. letom.

COMUNALE Zaprto.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.00 »Zrela žena«.

Ob 20. uri »Vročje ustnice«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI All'orso bianco - Korzo Italia 10 - tel. 531576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU S. Antonio - Ul. Romana 147 - tel. 40497.

pogrebi

Danes v Gorici ob 11. uri Leandro Cicutta iz bolnišnice Janeza ob Boga v cerkev v Stražicah in na glavno pokopališče, ob 13. uri Vita Bortolussi, vd. Castagnoviz iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Krmini, ob 13.15 Alessandro Alessio iz splošne bolnišnice v Zagreju.

Poraženci se vračajo obujat spomine

Bataljon masovcev Fulmine je bil potolčen na Trnovem

»C'era una volta un fulmine«. Tako bi lahko začeli našo kratko pripoved o bataljonu Fulmine, enem izmed oddelkov divizije X. Mas, ki jo je med drugo svetovno vojno vodil princ Junio Borghese. Kot je znano je princ Borghese že nekaj dni po zlorabi kraljeve Italije, takoj po 8. septembru 1943, zbral okrog sebe oddelke nekaterih prejšnjih specialnih enot in se takoj pridružil Mussoliniju in Nemcem, ki so takrat zavladali v Severni in Srednji Italiji. Kmalu so se Borghesejevim masovcem pridružili številni prostovoljci. X. Mas je delovala dokaj samostojno, marsikdaj prišla navzkriž s samim Mussolinijem. Masovci so se odlikovali po krutosti, zaradi tega so se jih marsikje spretno znebili.

Konec leta je bataljon Fulmine prišel v Gorico, da bi tu branil, tako so takrat trdili, svete italijanske meje. Takrat so na goriškem podeželju bile še nekatere druge edinice republikanske vojske, bataljon bersaljerjev Mussolini, ki je varoval železniško progo od Gorice do Podbrda, ter bataljon alpincev divizije Tagliamento, ki je skupno z Nemci, domobranci in četniki hodil na hajke, na tako imenovane »rastrellamente« po slovenskih vaseh.

Decembra 1944 so masovci bataljona Fulmine šli na Trnovsko planoto. Slovenski partizani so jih tam obkolili in po tridnevni boji razbili. Veliko je bilo padlih na obeh straneh. Preživeli masovci so se na nečasten način umaknili v Gorico (na Ajševico je skupina prišla prekrita z ženskimi nočnimi srajcami in z rjuhami).

Čprav je italijansko časopisje takrat poročalo o veliki zmagi masovcev na Trnovski planoti (počašeni so bili celo s celostransko ilustracijo na prvi strani Domenica del Corriere) so jih Nemci bili popolnoma siti. Na takšno vojsko se niso mogli zanesti. Zaradi tega so jih brcnili iz Gorice in poslali nazaj na ozemlje salojske republike. Seveda je takrat marsikateri

nacionalistično - fašistično nastrojen Goričan imel solze v očeh.

»Fulmine« je bil tak, dokler ga niso pretepli slovenski partizani.

V Gorici smo v soboto in nedeljo videli kakih štirideset preživelih takratnih »junakov«. V soboto so v Palace hotelu razpravljali o svojih porazih, v nedeljo pa so se napotili na Travnik in na goriško pokopališče, da bi se spomnili svojih padlih. Šli so iz hotela na Travnik kar po pločnikih, za zastavo salojske republike, ki jo je nosil eden srečnih, ki so takrat ubežali slovenskim partizanom na Trnovski planoti. Na ulici se ni nihče nanje spomnil ali jih počastil.

Na oglasni deski goriške federacije MSI je bilo nekaj časopisnih člankov in slik o tem bataljonu. Videli smo tudi fotografije nekaterih spomenikov v borbah v decembru 1944 padlih slovenskih partizanov. Misovci očitno ne poznajo svoje fašistične zgodovine, ne vedo, da je bil Borghese večkrat sprt z Mussolinijem. Če bi bili to vedeli, ne bi častili Mussolinijevega tekmeča. (mw)

Ohladitev in prva slana

Še pred dobrim tednom smo se čudili ob neobičajno toplem vremenu, o nekakšnem zapoznelem poletju. Ohladitev v ponedeljek nas je pošteno streznila in opozorila, da je zima že pred vrati. Na Goriškem se je včeraj zjutraj prvič pojavila slana. Napravila je nekaj škode v vrtovih in cvetličnih nasadih, kjer seveda niso primerno ukrepali in cvetja oziroma zelenjave zaščitili.

Slana je bila posebno močna ponekod v nižinskih predelih, ob Vipavi in Soči. Val hladnega vremena se bo, kakor napovedujejo še nekaj časa zadr-

Včeraj zjutraj okrog 7. ure v nekem stanovanju v Pierisu

Silovita eksplozija metana

Hišna gospodinja se zaradi opeklin 2. in 3. stopnje zdravi v Vidmu

Silovita eksplozija metana je včeraj zjutraj razdejala stanovanje v Pierisu, hišna gospodinja pa je pri tem dobila opekline 2. in 3. stopnje po celem telesu. Obračun dogodka bil utegnil biti še težji, saj sta takrat bila v stanovanju tudi njen mož in 6-letni sinček, na srečo pa so bila nekatera okna v hiši prprta, kar je v znatni meri ublažilo moč eksplozije.

Prizorišče dogodka, ki je povzročil nemalo preplaha v sosesčini, je bilo stanovanje tretjem nadstropju večstanovanjske hiše v Ul. Gramsci 25 v Pierisu. Okrog 7. ure je 35-letna Paola Bergamin vstala in se napotila v kuhinjo. Ko je prižgala luč, je iskra povzročila eksplozijo metana, ki je čez noč nasičil del stanovanja. Žensko je vrglo vznak, dobila pa je predvsem težke opekline po celem telesu. Priskočil ji je na pomoč 38-letni mož Egidio Clemente, po poklicu kirurg, ki je bil v trenutku eksplozije še v postelji, tako kot 6 let stari sinko Matteo. Prav ta okoliščina ju je obvarovala pred težjimi posledicami.

Sosedje so poklicali pomoč. Bergaminovo prepeljali v videmsko bolnišnico, kjer deluje specialistični oddelek

za zdravljenje težjih opeklin in plastično kirurgijo. Sprva je kazalo, da so posledice težje, kasneje pa so zdravniki kljub dokaj razširjenim opeklinam ocenili, da bo okrevala v 15 dneh.

Eksplozija metana je povzročila več milijonov škod v stanovanju družine Clemente, predvsem na pohištvo, odneslo pa je nekaj notranjih vrat. Kot rečeno so na srečo bila nekatera okna prprta, tako da se je energija ob vžigu zmesi zraku in plina sprostila na odprto in ni zrušila zidov. Domnevajo, da je uhanjanju metana botrovala nevarna pozabljivost: predsinoči naj bi namreč pozabili odprto zaklopko na plinskem štedilniku.

Vlomilsko orodje v ukradenem avtomobilu

Policija je najbrž prekrizala račune skupini tatov, ki so se z ukradenim avtom pripeljali v Gorico. Prejšnjo noč so namreč na Korzu Italija pred hišo št. 255 agenti letčnega oddelka opazili sumljivo seat ibizo s turinsko evidenčno tablico. Kmalu so ugotovili, da je bil avto ukraden 5. septembra v kraju Olux pri Turinu. Pri podrobnejšem pregledu so v prtljajniku odkrili velike klešče, dva izvijača, par rokovica in upognjeno železo, primerno za vlome. Policija domneva, da so se neznanici pripeljali v Gorico z namenom, da okrađejo kako zlatarno v mestnem središču. Morda so v zadnjem trenutku odstopili od teh naklepov, tudi zaradi težavnosti podviga ob poostrenem nadzorstvu policije.

razna obvestila

Knjižnica Damira Feigla v Gorici, Ul. Croce 3, bo jutri in v petek zaprta.

SDZPJ v Gorici obvešča, da je nekaj prostih mest za tečaj bančne tehnike, upravljanja osebja (plač) in fitopatologije.

V Mariboru je v polnem teku Borštnikovo srečanje

Sinteza odrskega ustvarjanja

Danes nastop Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta s Tetovirano rožo

MARIBOR — »Gledališče je vedno v človeški zgodovini imelo nekaj mitičnega, nekajzanosnega. To pa zato, ker je morda edina zvrst umetnosti, ki se hkrati obrača na posameznika in skupnost. Tu je možna osebna in kolektivna katarza in mislim, da ne smemo nikdar dovoliti, da bi gledališče zdrsnilo pod nivo, v malovreden eksperiment ali neodgovorno obnašanje. Danes lahko rečemo, da si gledališče išče nove podobe, saj je v bližnji preteklosti malce izgubilo stik z občinstvom. Velike dobe pa so bile znane ravno po tem, da so avtorji imeli stik z občinstvom. Vedeli so, za koga pišejo, občinstvo je vedelo, kdo piše zanje, obstajala je skratka tista intimna povezava, ki je delala velike dobe, velike ljudi in velika dela«.

To so pogledi, izsek slavnostnega govora slovenskega ministra za kulturo Andreja Capudra, s katerim je predstavnik slovenske vlade odprl letošnje jubilejno Borštnikovo srečanje v Mariboru. Kot že petindvajset let doslej, bo štatersko glavno mesto do konca oktobra gledališko središče republike, ki se lahko ponša s številnimi kakovostnimi profesionalnimi teatri. Zato je bilo sobotno odprtje Borštnikovega srečanja še toliko bolj slovesno in čuten, saj predstavlja festival že tradicionalno sintezo odrskega ustvarjanja prejšnje sezone in s tem nudi vpogled v razvojno obzorje gledališke sporočilnosti. Prireditve se seveda že tako vraščena v slovenski kulturni planetarij, da pomeni že več od običajne kulturne manifestacije, je pravzaprav vsebinski poligon umetniške misli, intelektualnega razmišljanja. V isti sapi pa lahko zapišemo, da gre tudi za množično srečanje, v smislu, da

zainteresira občinstvo vseh slojev in izobrazbe, da živi Borštnikovo srečanje na vasi kot v gledališki dvorani, na podeželju in v središču. Skratka, gre za reprezentančno podobo slovenske dramske umetnosti in stik z občinstvom obenem. Sicer pa je najbrž odveč dajati že na začetku kakršnekoli vrednostne ocene, saj se bodo lete v času trajanja Borštnikovega srečanja vsak dan ponujale same od sebe. Izhodišče je seveda optimalno, sama vsebina posameznih uprizoritev pa se bo izkazovala ob predstavah, ki jih bo letos ocenjevala žirija v sestavi: Dalibor Foretič, Vasja Predan, Vilma Štritoč, Aleš Berger in Jože Babič predsednik. Ta bo pregledala kar 13 inscenacij tekmovalnega programa (sestavil ga je letošnji selektor Metod Pevec) in nato v ponedeljek izrekla svojo sodbo - podelila bo posamezna priznanja.

Letošnje Borštnikovo srečanje je v marsičem tudi »čudno«, saj so nekatere tekmovalne predstave v Ljubljani (zaradi težko prenosne scene), kar udeležencem nekoliko otežkoča delo. Nikakor pa ni čudno ali vprašljivo po doslej vide-nih predstavah. Uvod v letošnje Borštnikovo srečanje je bil namreč renomirani Goethejev Faust v režiji Tomaža Pandurja in izvedbi SNG Drame iz Maribora. Uprizoritev je označila in zaznamovala letošnjo dramsko produkcijo v Jugoslaviji in se vključila v tok vrhunskih evropskih predstav, saj predstavlja svojevrstno odsko izpostavo tega klasičnega dela, enega izmed temeljnih kamnov kulturne zgodovine človeštva, no v predstavi gre za celoten splet elementov, ki so značilni za odrsko izpovednost. O predstavi smo sicer že pisali, vendar bi še enkrat podčrtali ugotovitev, da se

mariborski Faust nikakor ne more izpeti, saj nudi ob ponovnem gledanju celo vrsto novih elementov, ki jih morda gledalec ob prvem soočanju z njim spregleda. Druga tekmovalna predstava v prenavljajoči se zgradbi mariborskega gledališča je bila Mein Kampf Georgija Taborija, »lahkotna, vendar vse prej kot naivna šala o Hitlerju z dobrimi igralci in inteligentnim humorjem«. V naslovnih vlogah so nastopili Ivo Ban, Aleš Valič, Saša Pavček, Iva Zupančič, Boris Juh. Srečanje s slušatelji AGRFT je vsakič nekoliko drugačno, odvisno pač od potence letnika, ki predstavlja uprizoritev. Tokrat je bila drama »Kdo se boji Virginije Woolf?« povprečna, s sicer briljantno Ksenijo Mišič, a z mnogimi nihanji v ostalih treh vlogah, ki dopolnjujejo to travmatično Albejevo igro o medčloveških oziroma družinskih odnosih med pari.

Ko smo tako na hitro preleteli nekaj vsebinskih krogov letošnjega Borštnikovega srečanja, ki se po obilnem sobotnem naliwu in trdem mrazu prepušča žarkom jesenskih dni, moramo seveda opozoriti na današnje gostovanje Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta, ki se bo predstavilo dre-vi mariborskemu občinstvu s »Tetovirano rožo« Tennesseeja Williamsa v režiji Maria Uršiča in z Mirando Caharija v glavni vlogi. Naši gledališničniki bodo potem jutri gostovali še v Ptuj. Danes bodo predstavili tudi film »Umetni raj« Karpa Godine, ki je sode-loval v Cannesu, ob tem pa teče še veliko spremnih prireditvev. Ena izmed teh je bila tudi včerajšnja predstavitev gledališke revije Euromaske, ki je svojo promocijo doživela tudi že v Trstu.

MARIJ ČUK

Bil je eden od vidnih marksističnih mislecev

Umrli Althusser

PARIZ — V bolnišnici Verriere nedaleč od Pariza je včeraj v 72. letu starosti umrl francoski filozof Louis Althusser, eden od najvidnejših preučevalcev marksizma v povojnem obdobju, ki je bil zaradi svojih idej in pogledov na komunizem povod za ostre ideološke razprave. V zadnjem desetletju je Althusser dejansko zginit s kulturne scene, ker je zaradi obsedono preživel dober del svoje starosti v umobolnicah.

Louis Althusser se je rodil leta 1918 v Birmandreu v Alžiriji. Leta 1939 se je vpisal v pariško »Ecole Normale Supérieure«, na kateri je diplomiral leta 1948, potem ko se je po kapitulaciji nacistične Nemčije, kjer je bil pet let ujetnik, vrnil v Francijo. Pozneje je postal docent na isti univerzi in je imel vidno vlogo v oblikovanju nekaj generacij francoskih intelektualcev. Med študentskim uporom leta 1968 pa so ga njegovi bivši gojenci ostro kritizirali ter obtožili dogmatizma, avtoritarnosti, predvsem pa krivične molččnosti o sovjetskih gulagih in ostalih deviacijah realsocialističnih držav.

Sicer pa je Louis Althusser vzbudil precej polemik in iznenadenja že leta 1948, ko se je vpisal v francosko komunistično partijo, čeprav je bil po izvoru katolik. In s svojimi stališči je in študijami je bil priznan »maitre a penser«, obenem pa tudi sporen preučevalec marksizma. Skupaj z Jeanom Paulom Sartrom je bil Althusser najvidnejši predstavnik tako imenovane »francoske ideologije«, tiste variante marksistično-leninistične misli, ki so jo izoblikovali pariški misleci v iskanju globalnega pogleda na svet, ki bi legitimiral etično in politično delovanje in bi krepil upanje v revolucionarno palingenezo. Althusser si je postavil kot ambicijo znanstveno utemeljitev komunistične alternative kapitalističnemu sistemu in je hotel dokazati, da je marksizem edina resnična znanost o družbi in o zgodovini. Pred njim se je z isto ambicijo spoprijel Bucharin s »Teorijo o zgodovinskem materializmu«. Jean Paul Sartre pa je s svoje strani na marksistično teorijo cepil ideje eksistencializma, da bi lah-

ko zgradil teorijo, ki bi celovito pojasnjevala človeško stvarnost.

Althusser pa je bil mnenja, da če je marksizem znanost (in v to ni dvomil), potem ni mogel biti v sorodstvu s pozitivizmom, eksistencializmom in z idealizmom. S svojimi pogledi je tako začel tako imenovani »strukturalistični marksizem«, ki je zanikal vsakršno historično in humanistično tolmačenje Marksovega dela.

Svoje ideje je Althusser razodel zlasti v delih »Za Marksa« in »Brati Kapital«. Njegovo zadnje delo je izšlo leta 1978, ko se je uveljavljala ideja evrokomunizma. V zbirki člankov z naslovom »Kaj ne sme več obstajati v komunistični partiji« pa je poudaril, da mora partija »zapustiti utrdbo«.

Po tej knjigi je Louis Althusser doživel hudo osebno tragedijo, ki je v začetku osemdesetih letih znatno vzburila mednarodno javnost, saj je filozof brez navideznih razlogov zadušil ženo Helen. Nihče ni nikoli razumel, kaj se je tedaj zlomilo v njem. Sprva preiskovalci tudi niso hoteli verjeti Althusserovi samoobtožbi, saj na Heleninem truplu ni bilo vidnih znakov nasilja. Šele obdukcija je pokazala, da je bila ženska dejansko zadušena.

Sodišče je Althussera oprostilo, ker je menilo, da je bil filozof v trenutku zločina povsem neprišteven. Po štirih letih zdravljenja v psihiatrični bolnišnici se je Althusser vrnil domov in se spet posvetil študiju, njegovih del pa doslej ni videl še nihče.

Dokaj nenavadno okoliščino o Althusserjevem življenju je pred nedavnim povedal njegov prijatelj Jean Guittou, po katerem sta Althusser in žena nekaj mesecev pred tragedijo zaprosila za sprejem pri papežu Janezu Pavlu II. Papež je tedaj sklenil, da bo par sprejel (tudi po posredovanju samega Guittoua), v zadnjem trenutku pa iz nepojasnjenih razlogov do srečanja ni prišlo. Kakaj, zaenkrat še ni znano. Toda le nekaj dni po odpovedi obiska pri Janezu Pavlu II., o katerem je filozof menil, da bi lahko zbližal komunizem in katolištvo, je Althusser zadušil ženo. Nekaj se je najbrž v njem zlomilo. Kaj, bodo morda pojasnili njegovi spisi, seveda če so dostopni.

Ob petstoletnici rojstva matematika, astronoma in zdravnika Andreja Perlaha Stirusa

Almanach nouū

sup anno Christi saluatoris nostri.
M.D.XX. Extabulis doctiss. viri
magistri Joānis de Smundū
studij quondā Viennens. alūni
in officina Collimitiana: per
Magistrū Andream Per-
lachium Stiruz: ad me-
ridianum Viennens.
diligētissime sup-
putatum.

1520

Cū Caes. Maieſt. gra et Privilegio
Doctori Collimitio concesso.

Perlahov NOVI ALMANAH ZA LETO 1520, skrbno preračunan za dunajski pol-dnevnik. Gre za eno najstarejših tiskanih publikacij z astronomskimi podatki.

Humanist slovenskega rodu Andrej Perlah (1490-1551), rojen v Svečini pri Mariboru, profesor matematike, astro-nomije in medicine na dunajski uni-verzi in ugleden zdravnik, je napisal vrsto sestankov in knjig astronomske vsebine. Izdajal je astronomske efe-meride, almanah in letopise, v kate-rih so bile preglednice z izračunanimi legami vesoljskih teles za vsak dan v letu.

Raziskave naše znanstvene dedišči-ne kažejo, da smo se v preteklosti Slo-venci številne in intenzivneje ukvar-jali z naravoslovjem, kot si navadno

mislimo. Smo eden izmed redkih narodov, ki smo imeli pred N. Kopernikom (1473-1543), utemeljiteljem heliocen-tričnega sistema, vsaj tri, pred J. Kep-lerjem (1571-1630), odkriteljem zakonov o gibanju planetov, pa vsaj pet astronomov, ki so se s svojimi deli bolj ali manj uveljavili v kulturnem pro-storu tedanje Evrope (1). Med njimi najbolj izstopa naš veliki humanistični razumnik Andrej Perlah, ki nam je za-pustil tiskana astronomska dela.

Perlah je bil več kot tri desetletja profesor na dunajski univerzi, sprva

Oče slovenske astronomije

profesor matematike in astronomije na filozofski fakulteti, po doktoratu iz medicine pa na medicinski fakulteti. Doktor znanosti in doktor medicine A. Perlah Stirus - štajerski je bil tudi zelo ugleden zdravnik. Z veliko zavzetostjo se je boril proti kugi, ki je za njegovega življenja še vedno močno razsajala. Perlah je opravljal najvišje dolžnosti na obeh fakultetah in dunajski univerzi. Petkrat je bil dekan, enkrat pa rektor. Veliki izobraženec je umrl na Du-naju leta 1551.

Stanje astronomije je bilo v Perlaho-vem času nekako takole. Še vedno je bil v uradni veljavi poldrugo tisočletje star Ptolemejev geocentrični sistem. Ptolemejev nauk je pokrtil vso praktično uporabo astronomije. Na osnovi tega nauka so astronomi lahko spremljali gibanje Sonca, Lune in plane-tov, napovedovali Sončeve in Lunine mrke in določevali zemljepisne koor-dinate, to je zemljepisno dolžino in ši-rino nekega kraja na Zemlji. Za takšno uporabo astronomije sta poskrbela matematika in astronoma Georg Pur-bach (1423-1461) in Johann Müller - Regiomontanus (1436-1476), oba profe-sorja na dunajski univerzi (2). Najprej sta v latinščino prevedla Ptolemeja. Nato sta izpopolnila astronomske in-strumente in računске metode in tako opremljena opravila številna opazova-nja Sonca, Lune, planetov in mrkov. Ugotovila sta, da imajo stare astro-nomske preglednice (kot npr. Alfonzo-ve tablice iz 13. stol.) napako nekaj kotnih stopinj. To v praksi pomeni, da kak mrk nastopi uro kasneje, kot je bil napovedan, ali pa, da je planet Mars za kotno razdaljo dveh ali treh Lun v napovedanem trenutku stih od prave (resnične) lege na nebu. Na podlagi opazovanj sta torej vnesla popravke in izdala natančne preglednice vesolj-skih teles. Te astronomske pregledni-ce sta imenovala efemeride. Izšlo so v Nürnbergu leta 1474 kot prve tiskane astronomske tablice. V njih so bile iz-računane lege Sonca, Lune in plane-tov za obdobje od leta 1475 do 1506 in spisek mrkov za čas od 1475 do 1530. (Menda sta jih uporabljala Kolumb in Vasco da Gama.) Purbach in Regio-montanus sta s svojim dejanjem vpli-vala na Perlaha, ki je tudi izdajal take efemeride.

Ko je okoli leta 1510 Perlah stopil na dunajsko univerzo, sta tam še ved-

no vladali Aristotelova filozofija, gle-de astronomije pa po Purbachu in Re-giomontanosu predelana Ptolemejeva teorija planetov. Morda so predavate-lji v svojih predavanjih že rahlo naka-zovali heliocentrične ideje. Vsekakor je bil študij matematike na visoki rav-ni. Pod okriljem univerzitetnih učite-ljev so izhajale astronomske efemeride, razni almanahi, koledarji in letopi-si.

V teh publikacijah so se na splošno astronomski podatki (practica) preple-tali z astrološkimi dodatki - prerokovanji (prognostica) in zdravniškimi na-sveti. Zato so bile knjižice uporabne, zanimive in priljubljene, za avtorje pa često dokaj donosne. Dunajska univerza je imela bogato tradicijo dobrih matematikov in astronomov. Tak je bil končno tudi Perlah. Na tej univerzi sta, kot smo že omenili, neumorno de-lala Purbach in Regiomontanus, ki sta svoje znanje posredovala mlajšim. Sploh pa je bil Perlah učenec slovitega matematika, astronoma in zdravni-ka Georga Tannstetterja.

Perlah se je že kot študent bavil z astronomijo. Prepisoval in prirejal je dela starejših avtorjev. Leta 1517, samo eno leto po diplomi, ko je dose-gel artistsko licenco in začel predavati matematiko in astronomijo na du-najski univerzi, je Perlah že objavil prve astronomske efemeride. V njih je čutili vpliv njegovega učitelja in predhodnikov. Naslov teh efemerid je bil Novi almanah za leto 1518. Nato je izdal podoben almanah za leto 1519 in Novi almanah za leto 1520 (gl. sliko). Efemeride za leto 1529 pa so že samos-tojno delo. V njih se Perlah ne sklicu-je več na preglednice svojih predhod-nikov. Podaja preglednice, kjer so podatki o legi planetov med seboj in lege planetov glede na svetlejšje zvez-de. Naslednje leto je izdal Efemeride za leto 1531. Te efemeride vsebujejo še Prognosticon. Leta 1551 pa so izšli Komentarji Perlahovih efemerid. Vse Perlahove knjige so napisane v latin-ščini in so izšle na Dunaju.

Perlah je konstruiral tudi nekaj as-tronomskih instrumentov, med njimi astrolab in trikveter. Z njimi je opazo-val planet Merkur, kar je uspelo le redkim tedanjim astronomom.

Ko vzame človek v roke njegovo tem-eljno delo (Komentarje, 1551) in ga

pregleduje od stran do strani, je osu-pel nad količino in kakovostjo obra-vnavanja snovi. Resnično gre za veliko delo. Prevzame te spoštovanje do av-torja, ki se je tako poglobljeno lotil obravnavanja številnih astronomskih vprašanj. Verjetno je to delo pisal ves čas, to je okoli dvajset let, ko se je na medicinski fakulteti dunajske univerze boril, da bi dosegel višji naziv, ga končno dosegel in kmalu nato, izčrpan od naporov omahnil v smrt.

Perlahovo astronomsko delo v slo-venski kulturni zgodovini še ni pov-sem ovrednoteno. Morda je pomemb-nejše kot mislimo, saj je v njegovih poznejših efemeridah zaslediti nov in prikladnejši način prikazovanja astro-nomskih podatkov. Morda se je pri obravnavanju planetov Perlah rahlo približal misli o heliocentrični zgradbi vesolja. To bi bilo treba z izčrpnimi raziskavami njegovega dela še doka-zati, sploh pa na novo ovrednotiti nje-gov prispevek evropski astronomiji. Tudi če Perlaha ni prevevala ideja he-liocentričnosti, lahko rečemo: zapustil nam je tako obsežna in vsebinsko bo-gata dela, da ga imamo lahko za prvega pomembnejšega astronoma naše preteklosti.

MARJAN PROSEN

1) Hermannus de Carinthia (Her-man Koroški, 12. stol.), sholastik, filo-zof, pisec in prevajalec arabskih in grških astronomskih del v latinščini;

Johannes Lezicium (Janez Lezič, 13. stol), Ljubljčan;

Bernard Perger (1440-1502) iz Zgor-nje ščavnice v Slovenskih Goricah, prof. latinščine in matematike na du-najski univerzi;

Andrej Perlah;

Jakob Strauss (1533-1590) iz Ljub-ljane, filozof, prof. fizike na dunajski univerzi in zdravnik, izdajatelj števil-nih almanahov, koledarjev, pratik itd. Vsi so pisali svoja dela v latinščini, ki je bila splošno razumniški jezik tiste-ga časa.

2) Slovenec B. Perger je bil leta 1470 dekan artistske fakultete, leta 1471 pa celo rektor dunajske univerze. Neverjetno bi bilo, da se Perger in Re-giomontanus, oba profesorja matema-tike in astronomije z iste fakultete, ne bi poznala. Regiomontanus je namreč od 1468 do 1471 tam sestavljal astro-nomske efemeride, ki so potem kot prve tiskane tabele izšle 1474.

V ospredju evropskih pokalov dvoboj med Aston Villo in Interjem v pokalu UEFA

Tekme prav za vse okuse

V drugem kolu tekmovalj za evrop-ske nogometne pokale se bo pomerilo 64 ekip, med katerimi bo tudi 8 italijanskih klubov in dva jugoslovanska.

POKAL PRVAKOV

Lanski prvak **Milan** bo v osmini fi-nala igral proti belgijskemu Brugesu, ki je v nedeljo v prvenstvu visoko iz-gubil proti Anderlechtu (1:5). Milančan-i so vsekakor favoriti. **Napoli** bo po-skušal v evropskih okvirih dobiti tista zadoščenja, za katera je bil doslej v prvenstvu prikrajsan. Moskovski Spar-tak pa je spoštovanja vreden nasprot-nik.

Beograjska **Crvena zvezda** bo gosti-la nevarni škotski Rangers. Jugoslova-ni imajo z britanskimi klubi ugodno tradicijo: bo le-ta tudi obveljala?

POKAL

POKALNIH ZMAGOVALCEV

Tudi v tem tekmovalju imajo Itali-jani dva predstavnika. **Sampdoria** bo po dobrem startu v prvenstvu igrala proti grškemu Olympiakosu in je, kljub okrnjeni postavi, favoriti. **Juven-tus** gostuje na Dunaju, kjer je pred mesecem Interju trda predla. Turinčan-i igrajo v prvenstvu spremenljivo, a so še nepremagani. Trener Maifredi bi bil bržda zadovoljen, da bi le-to ostali tudi nocoj na Praeterju.

POKAL UEFA

Med vsemi srečanji velja najbolj za-nimanja za nastop **Interja** v Angliji proti Aston Villi. To bo prvo srečanje med italijanskim in angleškim klubom po znani tragediji na bruselskem Heyselu pred finalno tekmo pokala prvakov Juventus-Liverpool. Trapatto-

POKAL PRVAKOV		
Osmina finala	1. tekma	2. tekma
Dinamo Dresden (NDR) - Malmö (Švedska)	danes	7.11.
Crvena zvezda (Jug.) - Rangers (Škot.)	danes	7.11.
Dinamo Bukarešta (Rom.) - Porto (Port.)	danes	7.11.
Real Madrid (Šp.) - Tirol (Avstrija)	danes	7.11.
Bayern München (ZRN) - CSKA (Bol.)	4:0	6.11.
Lech Poznan (Pol.) - Olimpique (Fr.)	danes	7.11.
Napoli (It.) - Spartak Moskva (SZ)	danes	7.11.
Milan (It.) - Bruger (Bel.)	danes	7.11.

POKAL POK. ZMAGOVALCEV

Osmina finala	1. tekma	2. tekma
Dinamo Kijev (SZ) - Dukla Praga (ČSFR)	danes	7.11.
Manchester U. (Angl.) - Wrexham (Weles)	3:0	7.11.
Olympiakos (Gr.) - Sampdoria (It.)	danes	7.11.
Fram Reykjavik (Fin.) - Barcelona (Šp.)	1:2	7.11.
Montpellier (Fr.) - Steaua (Rom.)	danes	7.11.
Liege (Bel.) - Estrella Amadora (Port.)	danes	7.11.
Aberdeen (Škot.) - Legia Varšava (Pol.)	danes	7.11.
Austria Dunaj (Avst.) - Juventus (It.)	danes	7.11.

ni seveda upa, da vrnitev angleških klubov »v Evropo« ne bo pomenila »odhod« Interja s tega tekmovalja.

Tudi preostali trije italijanski klubi v tem tekmovalju bodo gostovali. Najlažjo vlogo bi morala vsaj na pa-pirju imeti **Atalanta** proti turškemu Fenerbachegu. **Bologna** bo z novim trenerjem Radicejem gostovala na Škotskem proti ekipi Hearts of Mil-dothian. Glede na katastrofalni prven-stveni štart in na moreče vzdušje v

klubu, bi bil pozitiven rezultat za ita-lijansko ekipo skorajda že pravi ču-dež. **Roma** bo skušala proti Valencii ponoviti uspešno gostovanje iz prvega kola proti Benfici, kar pa ne bo lahko. Tudi zato ne, ker doping-afera še ved-no »odmeva« med igralci.

Jugoslovanski predstavnik **Partizan** bo imel tudi težko nalogo: gostoval bo pri španskem Real Sociedad in ima bolj malo možnosti za uspeh.

POKAL UEFA

Šestnajstina finala	1. tekma	2. tekma
Fenerbache (Tur.) - Atalanta (It.)	danes	7.11.
Sporting (Port.) - Temišvar (Rom.)	danes	7.11.
Real Sociedad (Šp.) - Partizan (Jug.)	danes	8.11.
Magdeburg (NDR) - Bordeaux (Fr.)	0:1	6.11.
Bröndby (Dan.) - Ferencvaros (Madž.)	danes	7.11.
Luzern (Švica) - Admira Wachter (Avst.)	danes	7.11.
Midlothian (Škot.) - Bologna (It.)	danes	7.11.
Katowice (Pol.) - Bayer (ZRN)	danes	7.11.
Valencia (Šp.) - Roma (It.)	danes	7.11.
Črnomorec Odessa (SZ) - Monaco (Fr.)	danes	7.11.
U. Craiova (Rom.) - Borussia D. (ZRN)	danes	6.11.
Omonia (Cip.) - Anderlecht (Bel.)	danes	7.11.
Vitesse Arnhem (Niz.) - Dundee (Škot.)	danes	7.11.
Köln (ZRN) - Inter Bratislava (ČSFR)	danes	6.11.
Aston Villa (Angl.) - Inter (It.)	danes	7.11.
Torpedo Moskva (SZ) - Sevilla (Šp.)	danes	7.11.

TV SPORED

RAI 1:19.25 pokal pokalnih zmago-valcev: **Austria-Juventus; 20.25** pokal prvakov: **Milan-Bruges.**

RAI 2: 20.25 pokal prvakov: **Napo-li-Spartak; 22.15** pokal pokalnih zmagovalcev: **Olympiakos-Sampdo-ria; 24.00** povzetki iz pokala UEFA.

TV SLOVENIJA 2: 19.15 pokal UEFA: **Real Sociedad-Partizan.**

ITALIA 1: 20.00 pokal UEFA: **As-ton Villa-Inter; 22.00** pokal UEFA: **Valencia-Roma.**

Po sklepu vodstva Napoli basket

R. Žeravico so odslovili

RIM — Včeraj sta v košarkarski A ligi padli kar dve trenerski glavi. Pri društvu Reyer Venezia so odslovili Calamaia, a niso še izbrali njegovega naslednika. Pri Napoliju pa jo je sku-pil Jugoslovan Ranko Žeravica. Nje-gova klop, na kateri sicer zaradi pre-povedi FIP, niti ni smel sedeti, se je majala že nekaj dni. Nadomestil ga bo Mario De Sisti, ki je še do pred krat-kim treniral pri društvu Pallacanestro Livorno (kjer nastopa naš Sandi Rau-ber).

De Sisti je bil tako brezposeln le tri tedne.

Knorr uspešen

BRASOV — V prvi tekmi osmine fi-nala pokala pokalnih zmagovalcev je bolonjski Knorr v gosteh s 105:69 (60:37) premagal romunsko ekipo Ba-lanta Sibiu.

Graf trdno v vodstvu

MIAMI — Nemka Steffi Graf trdno vodi tudi na najnovejši jakostni lestvici ATP, Monika Seles pa je še naprej tretja. Lestvica: Graf 286,67 točke; Navratilova 203,77; Seles 184,50; Fernandez 130; Sa-batini 129,90; A. Sanchez 121,75; K. Maleeva 116,30; Garrison 113,60; M. Maleeva 102,65; Martinez 87,47.

Na namiznoteniškem turnirju v goriškem Kulturnem domu odlične tudi borovke

Trofeja Picculin spet v Krasovih rokah

V goriškem Kulturnem domu je bil dvodnevni tradicionalni namiznoteniš-ki turnir, ki ga že 10. leto zapored or-ganizira društvo Azzurra. Tekmovanje sodi v okvir tradicionalne goriške ma-nifestacije za trofejo »Aldo Picculin« ter šteje kot deželna kvalifikacija za italijansko prvenstvo mladinskih in tretjekategorije.

V konkurenci 115 igralcev in igralk, predstavnikov dvanajstih namiznote-niških društev iz raznih krajev dežele Furlanije-Juljske krajine je 10. jubi-lejna trofeja Alda Picculina ponovno prišla v Zgonik v roke Krasa. Bera osvojenih kolajn in dobrih uvrstitev, ki jih je doseglo petnajst poztvovail-nih krasovcev je bila taka: 2 prvi mes-ti, 6 drugih in 10 tretjih do četrtih mest. Nadalje deset uvrstitev od 5. do 8. mesta in štiri od 17. do 32. mesta.

Od slovenskih društev je na turnirju sodeloval tudi Bor s petimi predstavniki, ki so se izkazali takole: štiri prva mesta in šest tretjih do četrtih mest ter po ena uvrstitev od 5. do 8. oziro-ma od 9. do 16. mesta.

Ocenjujoč rezultate lahko zapišemo, da pripada bodočnost v vrstah pionirk in mladink obema slovenskima društvoma, saj so se bili boji za mesta na vrhu prav med Borom in Krasom. Raz-veseljivo je 3. mesto starejših pionir-jev Jasne Simoneta in 5. mesto Andre-ja Šuligoja ter da so vsa nagrajena mesta osvojile mladinke Bora oziroma Krasa, pri čemer so se še posebej izka-zala borovke s tremi prvimi mesti (Cergolova med mlajšimi pionirkami, Bersanova med mladinkami in Bersa-

Mnenje legendarnega pilota Manuela Fangia

»Senna ni kriv«

BUENOS AIRES — Legendarni pilot formule ena Argentinec Manuel Fangio izključuje možnost, da bi Senna na ne-deljski VN Japonske namerno povzročil trk, po katerem je osvojil naslov svetov-nega prvaka.

»Težko je reči, kdo je kriv. Senna je va-jen stalno napadati, uvidel je priložnost in jo poskusil izkoristiti,« je dejal Fangio. Nekdanji as dirklanih prog meni, da je dogodek prav gotovo uvožlostil oba pilo-ta. V intervjuju za buenosaireški dnev-nik »La Nacion« je Fangio izrazil domne-vo, da Prost mogoče Senne ni opazil, ko ga je ta skušal prehiteti. Po njegovem mnenju je Senna najhitrejši pilot na sve-tu, a Prost najbolj izkušen in intelligen-ten.

Prihodnji Tour meri 3940 km

PARIZ — 78. Kolesarska dirka po Franciji za leto 1991 se bo začela 6. julija v Lyonu, cilj pa bo 28. julija v Parizu. Dirka bo štela 22 etap brez prostih dni, dolga pa bo 3940 km. Enajst etap je rav-ninskih, gorskih je štiri, prav toliko jih je na kronometer. 17. julija se bodo kolesar-ji od Nantesa do Paua preselili z letalom.

Čerin je odnehal

LJUBLJANA — Primož Čerin, eden doslej najboljših jugoslovanskih kolesar-

jev sploh, je obesil kolo na klin. V za-dnjih petih letih je je kot profesionalc nastopal v dresih italijanskih hiš Botte-cchi in Carrera. Leta 1986 je na giru osvo-jil končno 19. mesto, a v eni od dolomit-skih etap je bil četrti, kar je največji us-peh Jugoslovanov sploh. Kot član ljub-ljanskih amaterskih društev Astra in Rog je zmagal na 98 dirkah. Enkrat je osvojil dirko po Jugoslaviji, dvakrta pa dirko Alpe-Jadran.

Prizivni proces bo 30. oktobra?

RIM — Drugostopenjsko sodišče nogo-metne zveze CAF naj bi o prizivu Carne-valeja, Peruzzia in Rome sklepalo 30. ok-tobra.

Dr. Milan Tavčar predsednik SZ Bor

Na prvi seji novoizvoljenega odbora Športnega združenja Bor so za novega predsednika imenovali dr. Milana Tav-čarja. Milan Tavčar je že 7. predsednik naše največje športne organizacije od njene ustanovitve 1959. leta. Na tem položaju so bili doslej Jože Cesar, Mi-lan Babič, Dušan Košuta, Emil Gombač, Stanko Pertot in Mitja Race.

Košarkarsko prvenstvo mladincev

Do točk v končnici

JADRAN FARCO - ODERZO 80:77 (40:38)

JADRAN FARCO: Oberdan 17 (2:4), Gerli, Crisma 12, Škerk 3 (1:1), Pertot 4 (4:4), Lesica, Sosič 2, Paulina 13 (1:4), Stanisa 17 (1:2), Smotlak 12 (4:4).

PON: Smotlak in Pertot. TRI TOČ-KE: Oberdan 3, Crisma 2.

Po zelo izenačenem prvem polčasu si je Jadran v nadaljevanju predvsem po zaslugi Rudija Stanisse priigral rahlo prednost. Kaj kmalu pa so košar-karji Odera prevzeli pobudo v svoje roke in tudi vodili skozi ves drugi pol-čas. Z malo bolj agresivno obrambo pa je našim vendarle uspelo nižati razliko in prav v zadnji minuti tudi dohietiti nasprotnika pri izidu 77:77.

Sekundo pred koncem je Riki Škerk zadel, kljub prekršku gostov. Uspešen je bil nato tudi pri izvajanju prostega meta in tako je naše moštvo prav ob izteku srečanja zmagalo za tri točke.

Vsaka zмага je v tej jakostni skupi-ni mladinskega prvenstva še kako do-brodošla, na dlani pa je, da bodo morali v naslednjih tekmah jadranovci igrati veliko bolje, da bodo lahko kos kakovostnejšim moštvom, kot so Ste-fanel, Goriziana in drugi.

Na tem srečanju je bil boljši od ostalih Dean Oberdan, ki je bil skup-

Šahovski dvoboj za SP

Hiter remi v 5. partiji

NEW YORK — Peta partija za na-slov šahovskega svetovnega prvaka med prvakom Kasparovom in izzival-cem Kaprovom (bele figure) se je kon-čala z delitvjo točk. Remi je v 36. po-tezi ponudil Karpov. Rezultat je zdaj 3:2 za prvaka, ki bo v današnji 6. parti-ji imel bele figure.

Po štirih razburljivih partijah je bila včerašnja naposled mirna. Kasparov se je opredelil za indijsko kraljevo ob-rambo, vendar pa se tokrat v 7. potezi ni opredelil za žrtev (igral je SA6), Karpov pa se je sprijaznil z zamenjavo kraljic in tako razočaral številne gle-dalce in poznavace, ki so pričakovali nov neizproslen dvoboj. Pomenljiv je bil v tem pogledu komentar ameriške-ga velemojstra Roberta Byrneja. Dejal je: »Kasparov, kot da obožuje samo ekstreme; ne pozna srednjih mer; ali igra za infarkt ali kot, da ne igra.«

Na odbojkarskem SP

Naprej Francija in Nizozemska

RIO DE JANEIRO — Na 11. odboj-karskem SP za moške sta si Francija in Nizozemska včeraj zagotovili uvr-stitev v četrtfinale. Francija je s 3:1 (15:3, 12:15, 17:15, 15:9) premagala Ka-nado, Nizozemska pa s 3:0 (15:4, 15:12, 15:3) Japonsko. Italija je igrala ponoči po našem času.

no s Staniso najboljši strelec naših in obenem je tudi dobro vodil svojo eki-po. (bl)

SKUPINA B
CICIBONA - FERROVIARIO 92:91 (44:41, 75:75, 84:84)

CICIBONA: Bogatec 6 (4:4), Pertot 4, Breclj, Baitz 14 (4:5), Gasperini, Lip-polis 12, G. Baitz 7, Krasna 2, Berdon 11, Cecco, Cupin 24 (3:6), Čebulec 12 (2:4).

TRI TOČKE: Berdon 1, G. Baitz 1. PM: 14:19. PON: Cupin (49), Čebulec (50).

Tekma je bila veseskozi izenačena, čeprav so naši imeli v prvem polčasu tudi do 10 točk prednosti. Po 40 minu-tah igre je bil izid še vedno izenačen, zato se je tekma nadaljevala s poda-ljški. Prvi se je končal z neodločenim izidom, predvsem po zaslugi Gorazda Baitza, ki je v ključnem trenutku za-del trojko.

V drugem podaljšku so cicibonaši le zbrali moči in premagali solidnega na-sprotnika. Tokrat je treba vse naše ig-ralce pohvaliti za prikazano borbenost in zagrizenost.

(Mitja Čebulec)
Na sliki (foto Križmančič): z nedelj-ske tekme Jadran - Oderzo v Repnu

V nogometnih mladinskih prvenstvih uspešni še najmlajši in cicibani Primorja

Naraščajniki Brega pregazili Zarjo (7:1)

NA TRŽAŠKEM UNDER 18

SAN NAZARIO - PRIMORJE 1:1 (1:0)

STRELEC za PRIMORJE: A. Fabris. PRIMORJE: Maurizio Fabris, Battigelli, Pez, Štolfa, Praselli, Križman, Košuta, Štoka, Vidonis, Škabar, Alessandro Fabris, Geri, Gherardi, Tavčar, Canzia.

Na razmočenem igrišču sta se ekipi spoprijeli borbeno in korektno. Prvi polčas so bili domačini boljši. Po mirni in borbeni igri so dokaj zaslužno povedli, ko so izkoristili nespornost rdeče-rumenih branilcev. V drugem delu so naši zaigrali bolj poletavno. Nogometaši Primorja so dvakrat zadeli drog (z Vidonisom in Fabrisom), Vidonis in Škabar sta imeli dve res lepi priložnosti, z odločno igro v obrambi pa so nasprotniku preprečili, da bi bil nevaren v napadu. Primorje je izenačilo po zmedi v nasprotnikovem kazenskem prostoru, kjer je priselbni Alessandro Fabris potisnil žogo v mrežo. Naj povemo še, da igrajo nogometaši Primorja iz tekme v tekmo bolj uigrano. Tokrat zaslužijo pohvalo Praselli, Vidonis ter Škabar. (Maxi)

BREG - S. ANDREA 0:1 (0:0)

BREG: Gigliano, Azzano (Blasutto), Štefančič, (Majovsky), Ota, Kozina, Kalc, Crissani, Rocchetti, Buzzi, Sancin, Bandi, Ierco, Martini.

Proti povprečnemu nasprotniku so Brežani doživeli drugi zaporedni poraz. Tekma ni bila zanimiva, ekipi sta igrali precej nepovezano, domačini pa so pokazali premalo borbenosti in preveč prekrškov.

Prvi polčas se je iztekel brez večjih priložnosti na obeh straneh. V začetku drugega polčasa pa so Brežani ostali v desetih zaradi izključitve Kozine. Nasprotnik je začel bolj intenzivno napadati, a vratar Gigliano je večkrat odlično ubranil. V 25. minuti so gostje po napaki Bregovih branilcev prešli v vodstvo. Domačini niso reagirali; gostje so tako nadaljevali z napadi in bi lahko tudi podvojili, a zgrešili so enajstmetrovko. Le proti koncu tekme so Brežani zaigrali odločneje, bilo pa je že prepozno. Tokrat zasluži — poleg vratarja — pohvalo tudi Kalc, ki je opravil svoj krstni nastop v tej kategoriji. (E. B.)

OSTALI IZIDI: Muggesana - Domio 2:0, Opicina - Edile Adriatica 0:2, Campanelle - Costalunga 1:1, Olimpia - Fortitudo 2:3, Azzurra - Montebello 2:3

LESTVICA: Fortitudo 8 točk, Muggesana 7, Montebello 5, Domio, Chiarbola, Edoile Adriatica in PRIMORJE 4, S. Andrea, Campanelle, Costalunga in BREG 3, Olimpia, Opicina in S. Nazario 2, Azzurra 0.

PRIHODNJE KOLO: Montebello - Chiarbola, Fortitudo - Azzurra, Costalunga - Olimpia, PRIMORJE - Campanelle, Edile Adriatica - S. Nazario, Domio - Opicina, S. Andrea - Muggesana. BREG je prost.

NARAŠČAJNIKI

PRIMORJE MANDINGO CAFFÈ - S. LUIGI 0:2 (0:1)

PRIMORJE: Franza, Savi, Aldo Pahor, Natalicchio, Gherbassi, Digovich, Emili, Štolfa, Zaccagna, Sardoč, Kristijan Pahor, Bembič, Reggente.

Kot sama lestvica kaže, so rdeče-rumeni telesno in tehnično za stopnjo nižje od prvovršenih Tržačanov.

Naraščajniki Brega so v nedeljo premagali Zarjo s 7:1

(Foto Magajna)

Čeprav so naši individualno precej dobra ekipa, jim za dosego boljših rezultatov manjkata uigranost in organiziranost.

V prvem delu sta si bili ekipi precej enakovredni. Najlepšo priložnost so imeli prav naši v uvodnih minutah. Žoge, ki je šla preko cela vrata, je prestregel Emili. V zadnji minuti so gostje povedli po negotovosti domačinov. V nadaljevanju so naši do polovice polčasa odlično zaustavljali goste in celo imeli ugodno priložnost z Zaccagnom. Zatem je naše obšla utrujenost, kar so gostje izkoristili, podvojili in s tem praktično zaključili tekmo. (Maxi)

ZARJA - BREG 1:7

OSTALI IZIDI: Costalunga - Don Bosco 8:0, Opicina - Domio 0:0, Zaule - Fortitudo 8:1, Chiarbola - Portuale 2:1, Olimpia - CGS 1:2, Campanelle - S. Andrea prek.

LESTVICA: S. Luigi 9 točk, CGS in Costalunga 8, Chiarbola 7, Zaule 6, ZARJA, Olimpia in Fortitudo 5, S. Andrea 4, Domio, BREG in Opicina 3, Don Bosco 2, Portuale in Campanelle 1, PRIMORJE 0.

PRIHODNJE KOLO: S. Luigi - Olimpia, CGS - BREG, Portuale - Campanelle, Fortitudo - Chiarbola, Domio - Zaule, Don Bosco - Opicina, Costalunga - ZARJA.

NAJMLAJŠI Skupina A

PRIMORJE - MONTEBELLO 2:1 (0:0)

STRELECA za PRIMORJE: Ostrouška in Kuk.

PRIMORJE: Emili, Rebula, Husu, Nadlišek, Guštin, Sardoč, Passelli, Turk (Velikonja), Ostrouška, Pahor, Kuk.

Tekmo je pogojevala burja, ki je v prvem polčasu pihala gostom v hrbet. Prosečani so se znašli nekoliko v težavah, a je obramba igrala urejeno in ni dopustila gostom, da bi lahko prešli do nevarnejših strelav iz kazenskega prostora. Poskusili so tudi nekaj protinapadov, predvsem s Passellijem. Do zadetka pa so prišli le v drugem polčasu, ko so imeli na razpolago mnogo kotov in si ustvarili več zelo dobrih priložnosti za zadetek. Prav po streli s kota je tako Ostrouška med gnečo ig-

ralcev preusmeril žogo v vrata in realiziral. Podvojil je nato Kuk v protinapadu z zelo močnim strelom izven kazenskega prostora. Gostom je takoj zatem uspelo zmanjšati razliko. Več niso zmogli, saj so domačini še napadali do končnega zvižga in osvojili obe točki. (Š. M.)

OSTALI IZIDI: Triestina - Servola 3:0, S. Giovanni - Costalunga 2:0, Domio - Fortitudo prek.

LESTVICA: S. Giovanni 10 točk, Triestina 9, Costalunga 7, PRIMORJE in Domio 4, Servola in Fortitudo 2, Montebello 0.

PRIHODNJE KOLO: Montebello - Domio, Costalunga - PRIMORJE, Servola - S. Giovanni, Fortitudo - Triestina.

Skupina C

IZIDI: Esperia - Opicina 0:5, CGS - S. Nazario 2:0, Campanelle - Don Bosco 2:1. ZARJA je bila prosta.

LESTVICA: CGS in Campanelle 8 točk, ZARJA, S. Nazario in Opicina 4, Don Bosco 2, Esperia 0.

PRIHODNJE KOLO: Don Bosco - ZARJA, S. Nazario - Campanelle, Opicina - CGS. Esperia je prosta.

ZAČETNIKI Skupina A

SAN SERGIO - ZARJA ADRIAIMPEX 0:0

ZARJA: Gregori, Iozza, Martini, Jercog, Tence, Lorenzi, Domjo, Urdih, Ota, Čurman, Sancin, Rismondo, Racman

Zarja Adriaimpej je izborila prvo točko v tem prvenstvu in to proti ekipi, ki se bo potegovala za prva mesta na razpredelnici. Rezultat so zarjani dosegli z požrtvovalno in pajljivo igro v obrambi, sodeč po individualnih sposobnostih pa imajo mladi zarjani možnost, da vidno izboljšajo svojo igro. (P. B.)

PRIMORJE - FORTITUDO 0:3 (0:2)

PRIMORJE: Husu, Sardo, Miliani, Braini, Šušteršič, Bukavec, Šemec, Lavrenčič, Milič, Furlan, Bergagna, Gruden, Pertot, Marko in Daniel Piciulin.

Proti boljšemu nasprotniku so primorjaši zaslužno izgubili. Prvi polčas je minil v absolutni premoči gostov, ki

so tudi dvakrat zadeli in sicer po naivnih napakah obrambe in vratarja. V drugem polčasu so naši le začeli igrati z večjo odločnostjo. Polčas je minil s povprečno igro obeh ekip. Naj povemo, da je na tej tekmi prvič stopil na igrišče vratar Gruden. (Maxi)

OSTALI IZIDI: Portuale - S. Andrea 4:1, Altura - Esperia 2:3, Muggesana - Fani 0:0, Chiarbola - Soncini A 0:3, Domio Opicina B 1:1, Ponziana A je počivala.

LESTVICA: Soncini A in Portuale 8 točk, Fortitudo A 5, Ponziana A, Altura in S. Sergio 4, S. Andrea, PRIMORJE, Domio in Opicina B 3, Esperia 2, ZARJA, Fani in Muggesana 1, Chiarbola 0.

PRIHODNJE KOLO: Opicina B - Ponziana A, Soncini A - Domio, Fani - Chiarbola, Esperia - Muggesana, Fortitudo A - Altura, S. Andrea - PRIMORJE, ZARJA - Portuale. S. Sergio je prost.

CICIBANI Skupina B

PORTUALE - PRIMORJE 2:3 (1:1)

STRELCI za PRIMORJE: Škrl, Milič, Pahor.

PRIMORJE: Kapun, Pahor, Batič, Ostrouška, Gabrovčec (Babudri), Milič, Škrl.

Na precej razmočenem igrišču sta ekipi Portualeja in Primorja odigrali res privlačno tekmo. Obe moštvi sta prikazali lepo igro in imeli mnogo priložnosti za zadetek. V prvem polčasu so prvi prešli v vodstvo gostje z zadetkom Škrla, a so domačini kmalu izenačili. V drugem delu pa so »rdeče-rumeni« uveljavili svojo boljšo tehniko in spet povedli z Miličem ter malo pred koncem si zagotovili zmago z le-pim golom Pahorja. V vratih Prosečanov je tokrat nadvse uspešno odigral svoj krstni nastop v tej vlogi vratar Jernej Kapun. (Š. M.)

BOR - S. LUIGI A 1:3

OSTALI IZIDI: S. Andrea - S. Vito prek., Olimpia A - Don Bosco 5:0, Roianese - Esperia prek.

LESTVICA: S. Luigi A 6 točk, BOR, PRIMORJE, Olimpia A in Roianese 4, S. Andrea in S. Vito 2, Portuale, Esperia in Don Bosco 0.

PRIHODNJE KOLO: Esperia - Portuale, S. Luigi A - Roianese, Don Bosco - BOR, S. Vito - Olimpia A, PRIMORJE - S. Andrea.

MLAJŠI CICIBANI Skupina A

BOR - PONZIANA 1:4

OSTALI IZIDI: S. Giovanni - Fortitudo 6:0, S. Luigi B - Zaule 3:1, Altura - Esperia prek., Opicina B - Costalunga prek.

LESTVICA: Ponziana 6 točk, Esperia, Altura, S. Giovanni in Fortitudo 4, BOR in S. Luigi B 2, Costalunga, Opicina B in Zaule 0.

PRIHODNJE KOLO: Zaule - BOR, Esperia - Opicina B, Ponziana - Altura, Fortitudo - S. Luigi B, Costalunga - S. Giovanni.

NA GORIŠKEM NARAŠČAJNIKI

MUGGESANA - JUVENTINA 3:1 (1:0)

STRELEC: Aleš Ferfolja. JUVENTINA: Peric, Marko Peteani (Ferfolja), Bais, Zanier, Peršolja, Maru-

šič, Marvin (Florenin), Marino Peteani, Dario, Gergolet, Kobal; (Lorusso, Todde, Paoletti).

V 5. kolu prvenstva naraščajnikov so mladi juventinci izgubili proti solidni ekipi iz Milj. Domačini so po napaki naše obrambe že hitro povedli, tako da so naši igralci izgubili glavo in v začetku drugega polčasa prijeli še dva gola. V nadaljevanju srečanja so naši igrali bolj zbrano, ustvarili več nevarnih akcij in z Alešem Ferfoljo zmanjšali rezultat. Prihodno tekmo bo Juventina odigrala v Gorici proti San Sergio. (A. Ferfolja)

IZIDI 4. KOLA: San Michele - San Sergio 2:0, Lucinico - Muggesana 0:2, JUVENTINA - Corno 1:0, Natisone - Staranzano 0:6, Gradese - Azzurra 3:1, Pro Gorizia - Aris S. Polo 7:1, počivala sta Cormonese in San Nazario.

LESTVICA: Staranzano 7, Gradese, Muggesana in Aris S. Polo 5, Pro Gorizia, JUVENTINA in San Michele 4, San Nazario in Lucinico 3, San Sergio, Natisone in Corno 2, Cormonese in Azzurra 1.

NAJMLAJŠI

IZIDI 4. KOLA: Natisone - Mossa 1:0, Lucinico - Pro Farra 1:1, Pro Romans - Itala San Marco B 3:0, Sanrocchese - JUVENTINA 0:7, Azzurra - Isontina 2:0, počival je Cormonese B.

LESTVICA: JUVENTINA in Pro Romans 7, Azzurra 5, Itala S. Marco in Natisone 4, Sanrocchese, Pro Farra in Lucinico 3, Isontina 2, Mossa in Corno 1.

ZAČETNIKI

ISONTINA - SOVODNJE 3:0 (1:0)

SOVODNJE: Pelegrin, Ožbot, Peric, Pahor, Gorjan, V. in E. Petejan, Mažgon, Devetak, Princič, Florenin, Tagaglia, Marušič, Morro.

Po treh zaporednih ugodnih rezultatih so tokrat mladi Sovodenjci ostali praznih rok. Na razmočenem in težkem igrišču v Slovencu so naši predstavniki igrali precej dobro a manjkala jim je zaključna akcija. Tekma je bila precej enakovredna, a igralci Isontine so imeli več sreče, saj so izkoristili vse ponujene priložnosti. (I. Princič)

IZIDI 4. KOLA: Mossa - Cormonese A 0:5, Lucinico - Itala S. Marco B 6:1, Medea - Pro Romans 0:0, Sagrado - Natisone 0:8, Sanrocchese - Isontina 4:2, SOVODNJE - Corno 1:0, Itala S. Marco A - Azzurra 6:0. Cormonese B je bil prost.

LESTVICA: Sanrocchese 8, Lucinico 7, Cormonese A in Itala S. Marco A 6, Isontina 5, Medea, Natisone in SOVODNJE 4, Azzurra, Corno in Mossa 3, Pro Romans 2, Cormonese B 1, Itala S. Marco B in Sagrado 0.

CICIBANI

IZIDI 3. KOLA: Itala S. Marco B - Isontina B 1:4, Lucinico - SOVODNJE 2:1, Cormonese A - Azzurra 1:2, Audax - Pro Gorizia 0:6, Borgo S. Anna - Sanrocchese 2:2, zaostala tekma Sanrocchese - Isontina B 1:6.

LESTVICA: Lucinico in Isontina B 6, Cormonese A in Azzurra 4, Sanrocchese in Borgo S. Anna 3, SOVODNJE in Pro Gorizia 2, Audax in Itala S. Marco B 0.

obvestila

SK BRDINA

organizira v novembru tečaja za alpsko in nordijsko smučanje na plastični stezi v Nabrežini. Tečaj je namenjen otrokom in odraslim. Zainteresirane prosimo, da se oglasijo ob ponedeljka do petka na tel. št. 764596.

ŠD MLADINA - BALETNI ODSEK obvešča, da so treningi ob ponedeljkih in četrčkih: za 1. skupino od 15.45 do 16.45, za 2. skupino od 16.30 do 17.45, za 3. skupino od 17.30 do 19. ure v prostorih osnovne šole A. Sirk v Križu. Nove vpise sprejemajo do 29. oktobra.

SMUČARSKI KLUB DEVIN obvešča, da se pričenja v četrtek, 25. t. m., tečaj na plastični smučarski stezi v Nabrežini. Informacije na sedežu društva ali na tel. 220423.

KOŠARKARSKA SEKCIJA ŠD BREG sporoča, da so v teku vpisovanja za tečaje minibasketa. Vpišete se lahko vsak torek v občinski telovadnici v Dolini in sicer od 17. do 18. ure za letnike 1981 in mlajše, od 18. do 19. ure pa za letnike 1979 in 1980. Minikošarkarje vabimo, da se že ob prvem treningu javijo v popolni športni opremljeni.

MLADINSKI ODSEK SPDT organizira v nedeljo, 28. t. m., 1. zamejski orientacijski pohod. Zbirališče ob 8.30 na Gorici v Boljuncu. Prijave in informacije na sedežu ZŠSDI (tel. 767304) in po tel. 55180 do 21. t. m.

MLADINSKI ODSEK SPDT prireja 1. zamejski orientacijski pohod (orientiring) v nedeljo, 28. oktobra. Zbirališče ob 8.30 v Boljuncu. Prijave in informacije na sedežu ZŠSDI - Ul. sv. Frančiška 20, Trst - tel. 767304 ali na tel. (040) 55180.

E. M.

ŠD Mladina Resco iz Križa predstavila obsežen program dela za letošnje leto

Z okrepljenim trenerskim kadrom v novo sezono

Posnetek s predstavitve ŠD Mladine Resco v Križu

(foto Križmančič)

Pretekli teden je kriško ŠD Mladina Resco v domačem Domu Alberta Sirka predstavilo športno sezono 1990/91, ki se je bodo udeležili njeni člani in članice v smučarskih in tekaških disciplinah. Ob prisotnosti predstavnika podjetja resco Aleksandra Štajna, ki omogoča društvu delno kritje stroškov, je vodstvo društva izdalo program smučarske sekcije.

V pretekli sezoni je ŠD Mladina Resco dosegla s svojimi smučarji in tekači zelo dobre rezultate, med katerimi naj omeni-

mo predvsem uvrstitve smučarjev na tekmovanjih FISU v naši deželi in odlične uvrstitve tržaških tekačev na tržaškem prvenstvu. Prav na podlagi teh rezultatov je Mladina Resco zasedla na tržaškem prvenstvu skupno 4. mesto v društveni konkurenci in celo tretje z uvrstitvami mladih tekmovalcev.

Društvo je letos predvsem ojačilo svoj trenerski kader, da bi še izboljšalo lanske rezultate. Lanskem smučarskemu

trennerju Branku Vidmarju se je tako pridružil Andrej Žvab, ki je že pred dvema letoma treniral zamejsko smučarsko ekipo, ob njem pa bo mlade smučarje treniral še Bogdan Milič. Boris Milič, ki je lani treniral tekače, se je pridružil Jože Rupnik, član jugoslovanske tekaške reprezentance. To je za društvo gotovo največja pridobitev v tej sezoni.

Ob tem je treba omeniti, da bo delovala letos pri ŠD Mladina Resco tudi smučarska šola, tako bodo dobili tudi najmlajši in rekreativci možnost za resno delovanje na snegu. Za smučarsko šolo bosta poleg trenerjev skrbela še dva domača vaditelja, Ennio Bogatec in Jože Sigoni.

Za kriško društvo bo letos tekmovalo 13 smučarjev in 19 tekačev, ki bodo tekmovali prvenstveno v deželi, če bo mogoče pa tudi izven nje. Suhi treningi so se začeli že 18. julija in se sedaj nadaljujejo v Križu. Na sporedu društva je približno 15 dni treninga na snegu in 15 tekmovalnih dni. Skoraj vse treninge bodo opravili v Sappadi ali pa v Padoli, kjer bodo - ob pomanjkanju naravnega snega - progo posuli z umetnim. Za tekače je po božiču predviden šestdnevni trening, poleg tega pa je na sporedu še 10 dni trening tekem. ŠD Mladina Resco bo letos med drugim tudi organizator zamejskega smučarskega prvenstva.

ŠD Mladina Resco bo nastopala v sezoni 1990/91 s sledečim trenerskim kadrom in tekmovalci:

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 5 - din, naročnina za zasebnike mesečno 70.- din, polletno 390.- din, letno 780.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana

Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povilek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

sreda, 24. oktobra 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič

Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Danes bodo v Pakistanu volitve za novo narodno skupščino Bivša premierka Buto favoritka rezultati volitev pa so negotovi

LAHORE — Rezultati političnih volitev za izvolitev nove pakistanske narodne skupščine, ki so na sporedu danes, so še negotovi, bivša pakistanska premierka Benazir Buto pa si je že med predvolilnim bojem izbojevala pomembno zmago. Kljub temu, da so ji v prestolnici Pundžaba Lahoreju prepovedali imeti volilne shode, jo je ob njenem prihodu v ponedeljek pričakalo več sto tisoč ljudi, ki so ji v večurnem sprevodu skozi mesto vzklikali in ji priredili pravi ljudski praznik.

Čisto drugačen sprejem je isti dan dočakal v Lahoreju Benazirin največji nasprotnik, lider demokratične islamske zveze IJI Nawaza Sharif. Kljub temu da so njegovi sodelavci med njegovim govorom delili ljudem bankovce, se je na shodu zbralo namreč le nekaj tisoč oseb.

Po tem sodeč bi lahko rekli, da je zmaga Benazirine stranke - ljudske pakistanske stranke PPP - zagotovljena. Neznank pa je še veliko. V teh dneh se namreč vztrajno širi govorica, da si skuša IJI na vse načine - tudi nezakonite - pridobiti čim več glasov (kupovali naj bi celo volilna potrdila). Butova pa potrebuje prepričljivo zmago, saj bo le na ta način lahko utišala svoje nasprotnike. Šibka vlada bi v tako deljeni državi, kot je Pakistan, kjer je sovraštvo med strankama nepremostljivo, lahko preživela namreč le nekaj mesecev. Benazirini sodelavci pa se poleg tega bojijo, da bi jih vojska, ki podpira IJI, v primeru pičle zmage odstranila.

Današnje volitve predstavljajo pravi spopad med Benazir Buto in vojaško kasto, ki je leta 1977 priredila državni udar proti njenemu očetu. Vsi poskusi vojske in islamske stranke, da bi okrnili njen ugled, pa so doslej dosegli čisto nasproten učinek. Potem ko so jo odstranili, je njen ugled začel rasti, tako da ji Pakistanci verjamejo, ko pravi, da so jo tajne službe od vsega začetka ovirale pri vodenju države.

Bivši pakistanski premier Benazir Buto si med sprejemom v Lahoreju ogleduje umetne ognje. (Telefoto AP)

Z aretacijo Vrbanovičev končno prekinili serijo umorov v severni Italiji

BEOGRAD — Na včerajšnji tiskovni konferenci je načelnik posebnega oddelka beogradske policije obrazložil okoliščine, ki so privedle do aretacije kriminalcev, bratov Ljubiše in Miša Vrbanoviča ter Dragana Djordjeviča, ki so v zadnjih mesecih v severni Italiji zakrivali več zločinov.

Po krajšem obstreljevanju, tako so povedali na tiskovni konferenci, so specialci trojico prisilili k predaji. Po aretaciji so pri treh kriminalcih našli dva revolverja, »smith & wesson« in »magnum«, zlatnino in nakit, ki so ga aretiranci ukradli v Beogradu.

Aretacijo treh kriminalcev je včeraj potrdil tudi državni pravdnik iz Astija Mario Bozzola, ki je dodal, da je Ljubiša Vrbanovič, bolje poznan kot Manolo, ob aretaciji imel pri sebi revolver »magnum«, s katerim naj bi zakrivil vrsto ubojev.

»Kar zadeva uboj župnika Guglielma Alessija v kraju Cortazzone d'Asti, ni dvoma, da so morilci uporabili isto orožje, s katerim so ubili družino Viscardi v kraju Pontevico«, je novinarjem pritril državni pravdnik, ki je dodal, da preiskava poteka v tesnem sodelovanju z beograjsko policijo in s samim Interpolom.

Da ni dvomov o istovetnosti aretiranih oseb, je še dodal Mario Bozzola, sta priči iz Cortazzoneja prepoznali fotokit dveh od treh aretiranih Romov iz Kragujevca. Državno pravdnništvo iz Astija pa je sedaj na delu, da bi od jugoslovanskih oblasti doseglo ekstradicijo treh zločincev, kar ne bo povsem lahko. Jugoslovanska zakonodaja namreč ne predvideva ekstradicije za svoje državljane, ki so kazniva dejanja opravili v tujini, aretacija pa je bila izvedena na državnem teritoriju.

Tolpo jugoslovanskih kriminalcev krivijo še drugih srhljivih dejanj v Piemontu. Preiskovalci namreč menijo, da sta brata Vrbanovič in njuni pajdaši ubili Alda Bruna in Felicino Brugiafreddo v kraju Valle Po ter podjetnika Giovannija Mariottija iz Alessandrie, ki so ga »neznanci« ubili isto noč, kot župnika Guglielma Alessija.

Da bi sestavili povsem verodostojen seznam zločinov in drugih kaznivih dejanj tolpe iz Kragujevca, bodo v Beograd odpotovali balistični izvedenci iz Turina, ki bodo preverili, če so krogle, ki so jih našli v truplih ubitih, bile izstreljene iz istega orožja, ki so ga našli pri aretirancih.

Bush prisiljen zavrnuti zakon o civilni pravici

WASHINGTON — Ameriški predsednik Bush je izrekel veto zakonu o državljanovih pravicah, ki se nanaša na pravico do dela. Zakon, na podlagi katerega bi delavci s precejšnjo lahkoto lahko tožili delodajalca, v primeru, da bi jih slednji diskriminiral, je predsednik sicer podpiral, vendar ga kongres ni odobril. Kljub temu da se je za zakon izrekla velika večina tako v senatu kot v predstavniškem domu, pa je zmanjkal kvorum, to je dve tretjini vseh glasov.

Predsednik Bush je obžaloval, da je moral zavrnuti zakon, ki bi delavcem dodeljeval nekaj pravic več. V bistvu gre za pravilo, po katerem bi morali delodajalci uvesti oziroma spoštovati določena pravila pri sprejemanju v službo nove delovne sile. Odločitev kongresa je ostro kritiziral demokratični senator Edward Kennedy, ki je bil med prvimi podpisniki zakona.

Arafat vse bolj osamljen PLO išče novega liderja?

JERUZALEM — Organizacija za osvoboditev Palestine se je znašla na razpotju, njen zgodovinski lider Jaser Arafat pa je na tem, da izgubi ravnotežje in pade z vrvi, ki jo je napel med različnimi strujami organizacije. Poznavalci palestinskega vprašanja so prepričani, da se je znotraj PLO že pred časom odprla tekma za vodilno mesto. Pokol Palestincev v Jeruzalemu, Arafatovo stališče glede vojne v Zalivu in njegova naklonjenost iraškemu diktatorju Sadamu Huseinu so že opravili svoje in so v bistvu povzročili nova razhajanja v palestinskem parlamentu.

Stališči prosirskega predstavnika Faruka Al Kadumija in »zahodnjaka« Abu Ijada se med seboj tako razlikujeta, da dejansko predstavljata dve politični skrajnosti. Abu Ijad zagovarja dialog z Washingtonom in obsoja »nasprotnika« Abu Abasa zaradi pokola na neki izraelski plaži 30. maja letos. Faruk Al Kadumi pa istemu Abu Ijadu ali Salah Al Kalafu očita zagonetno preteklost, saj je bil v sedemdesetih letih voditelj Črnega septembra in je med drugim vodil atentat nad izraelske športnike v Münchnu. Med obema koleba Jaser

Arafat, ki mu je doslej le uspelo držati vajeti, poleg tega pa nadzorovati intifado na zasedenih območjih. Palestinski lider se danes nahaja med kladivom in nakovalom; na eni strani mora obdržati sicer krhko ravnovesje palestinskega radikalnega gibanja, na drugi pa mora obvarovati PLO pred naraščajočimi pojavi odpadništva, ki vodi v goli terorizem.

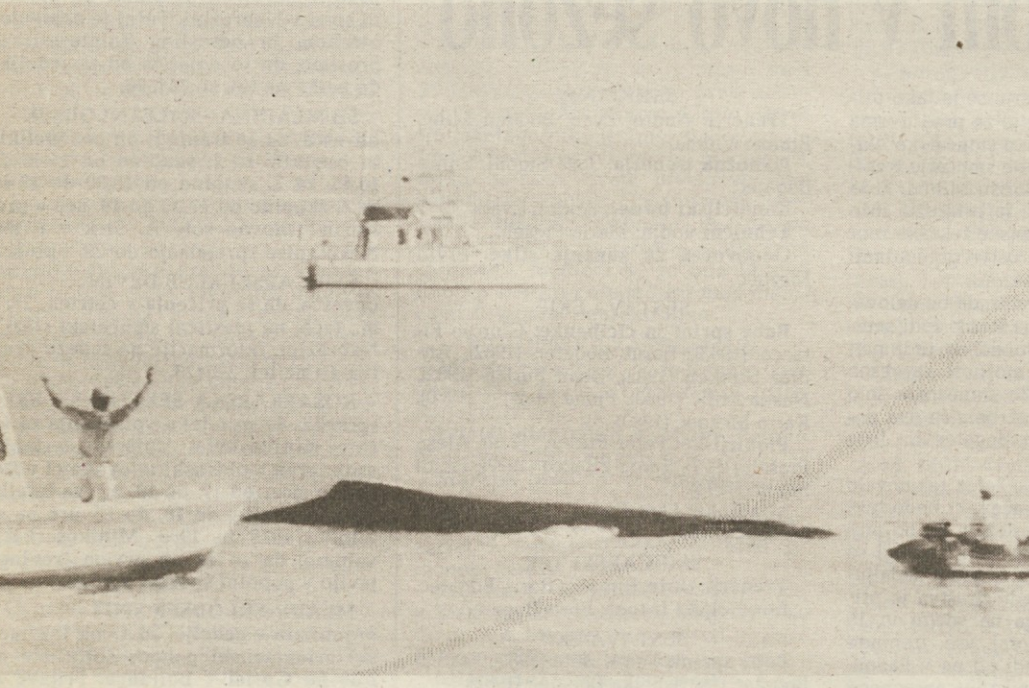
Washington zaenkrat samo opazuje ta »palestinski lonec«, v katerem že nevarno kipi. Arafata in njegove je namreč že zdavnaj opozoril, da bo PLO obtožil vseh terorističnih dejanj, neglede na njihovo matrico oziroma brez upoštevanja dejanskega krivca. Poleg washingtonske grožnje pa visi na Arafatovo glavo še drugi Damoklejev meč: islamski fundamentalisti in z njimi vred palestinski islamski džihad, sveta vojna, ki uživa moralno in materialno podporo Teherana. Obstaja namreč bojazen, da bosta ti dve gibanji izkoristili ostro obsodbo, ki sta jo izrekli mednarodna javnost in diplomacija zaradi pokola Palestincev v Jeruzalemu, in na lastno pest začeli svojo »intifado«.

Ob prvem novembru štiridnevne počitnice za šolarje in dijake

RIM — Italijanski šolarji in študenti so komajda začeli greti šolske klopi, pa jih že čaka prvi počitniški most. Ministrstvo za šolstvo je namreč odločilo, da bo skoraj deset milijonov šolske mladine lahko izkoristilo poleg prvega novembra, dneva vseh svetih, tudi drugi in tretji november; četrtega novembra pa je nedelja.

V vseh deželah bodo torej šole vseh stopenj zaprle vrata za štiri dni, to pa bo poleg božičnih in velikonočnih počitnic prva daljša pavza. Božične počitnice bodo trajale približno dva tedna, začele pa se bodo med 21. in 23. decembrom. Datum so že določile posamezne dežele. V Furlaniji-Juljski krajini bodo tako božične šolske počitnice trajale od 21. decembra do 5. januarja, v Lombardiji, Umbriji, Laciju in na Sardiniji bodo šole zaprte od 22. decembra do 5. januarja; v Toskani bodo šolarji prosti od 22. decembra do 6. januarja, v Moliseju, Abrucih, Apuliji, Dolini Aoste, Venetu, Liguriji, Emilii Romagni, Kampanji in Kalabriji pa od 24. decembra do 5. januarja. V Trentu in Bocnu se bodo božične počitnice začele 22. oziroma 24. decembra, zaključile pa se bodo 5. januarja prihodnjega leta.

Pred petimi leti je kit zašel v reko Sacramento Kit Humphrey se je vrnil

SAN FRANCISCO — Kit Humphrey, ki je bil pred petimi leti tri tedne blokiran v reki Sacramento, se je spet vrnil v zaliv pred San Franciscom, kamor se vrača vsako leto. Humphrey je 12 metrov dolg kitov samec in letos so ga opazili že pred nekaj dnevi. Spoznali so ga po značilnih znamenjih na hrbtni plavuti. Takoj je stekla reševalna akcija in kita so začeli pokrivati z vlažnimi krpami, polivali pa

so ga tudi z vodo, da se njegova koža v prezenki vodi, kjer je »nasedel«, ne bi preveč izsušila. Da bi se Humphrey vrnil v globljo vodo, bodo biologi uporabili enako tehniko kot pred petimi leti. Takrat jim ga je uspelo spraviti iz Sacramentoa s pomočjo magnetofonskih posnetkov zvokov, ki jih kiti oddajajo med dojenjem. (Telefoto AP)

V čevljarni našli skladišče orožja

MILAN — V Milanu so agenti letečega oddelka kvesture v čevljarski obrtni delavnici v Ulici Arno našli pravcato skladišče orožja, ki naj bi bilo namenjeno oraganiziranemu kriminalu iz Lombardije.

Agenti kvesture so po vdoru v delavnico aretirali njene lastnika, 45-letnega Cira Pascucciya, po rodu iz Foggie, ter 59-letnega Giorgia Cotterla, ki je doslej že večkrat imel opravka s pravico.

Med preiskavo v dveh kletnih prostorih, ki ju je pred kratkim najel Pascucci, so agenti milanske kvesture našli dve izraelski brzostrelni pištoli »uzi«, štiri puške kalibra 12, šest revolverjev »beretta«, ki jih uporabljajo italijanski policaji, približno tisoč nabojev in neprobodni jopiči. Ob tem sta Pascucci in Cotterle v kletnih prostorih v Ulici Arno skrivala še več ponarejenih osebnih dokumentov in voznških dovoljenj.

V mercedesu Giorgia Cotterla pa je bilo več ponarejenih avtomobilskih evidenčnih tablic ter več brezžičnih radijskih oddajnikov, ki so bili skrbno spravljani in pripravljeni za prodajo na črnem trgu.

Zasegli za več milijard kokaina

RIM — Rimski karabinjerji so včeraj pretrgali manjšo mrežo za razpečevanje mamil. V nekem stanovanju so namreč aretirali štiri Čilence in dve Rimljanki, ki sta na domu imeli pravo delavnico za »pakiranje« kokaina, sto milijonov lir v tuji valuti in več zlatega nakita. Skupina, ki je kokain kupovala v Južni Ameriki, je blago prodajala tudi v drugih tujih državah, za svoja potovanja pa je ponarejala potne liste.

Da bi se izmuznili pravici, sta rimski dekleti pred vdorom karabinjerjev v njuno stanovanje skušali spraviti orodje in mamilo na... varno. Kokain sta namreč zmetali kar na cesto. Roka pravice pa je bila vseeno neusmiljena.

Uspeh pa so imeli včeraj tudi cariniki na rimskem letališču Fiumicino, kjer so zasegli štiri kilograma kokaina.

Mamilo je v Italijo vtihotapila brazilska državljanica, ki je bel prah spravila v pločevinke z vložnim sadjem. Pločevinke so bile na videz popolnoma neoporečne, ko so cariniki odlepili nalepke, pa so ugotovili, da je bilo dno pločevinko zvarjeno. Kokain bi na italijanskem tržišču lahko prodali kar za tri milijarde lir.